

METODICKÝ POKYN MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

k plnění databáze Systém evidence kontaminovaných míst včetně hodnocení priorit

Tento metodický pokyn byl zpracován sekci technické ochrany životního prostředí pod vedením PhDr. Ivo Hlaváče, na odboru ekologických škod pod vedením RNDr. Pavly Kačabové, ředitelky odboru. Odbornými garanty byli RNDr. Jan Gruntorád, CSc, a Mgr. Ivana Vávrová.

Podklady k tomuto metodickému pokynu byly zpracovány týmem expertů ve složení Ing. Roman Pavlík, Ing. Jiří Tylčer, CSc., Mgr. Zdenka Szurmanová. Tým děkuje za odborné a metodické připomínky zejména Mgr. Petrovi Hosnédlovi, RNDr. Pavle Kačabové, Ing. Ondřejovi Kratochvílovi, Ing. Jaromírovi Manhartovi, Dr. Ing. Jiřímu Markovi a Ing. Šárce Mikundové.

Působnost metodického pokynu:

Tento metodický pokyn ruší a plně nahrazuje metodické pokyny MŽP č. 3/2009 Závazný formát záznamu do databáze SEKM (Věstník MŽP č. 3/2009) a č. 14/2008 Hodnocení priorit - kategorizace kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných míst (Věstník MŽP č. 9/2008).

Metodický pokyn navazuje na vyhlášku č. 17/2009 Sb., o zjišťování a nápravě ekologické újmy na půdě, a na vyhlášku č. 18/2009 Sb., kterou se mění vyhláška č. 369/2004 Sb., o projektování a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových faktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek. U obou těchto vyhlášek se od 1. února 2009 stává nedílnou součástí závěrečné zprávy (o průzkumu ekologické újmy na půdě nebo antropogenního znečištění v horninovém prostředí) záznam do databáze Systém evidence kontaminovaných míst.

Obsah:

Článek 1 Úvod - Rozsah a určení pokynu	2
Článek 2 Vybrané hlavní pojmy	2
Kontaminované místo, potenciálně kontaminované místo	2
SEKM - Systém evidence kontaminovaných míst	3
SEKMinfo	3
SEKMeditor	3
Lokalita	3
Hodnocení priority	4
Souhrnný formulář	4
Článek 3 Architektura systému a jeho administrace	5
Článek 4 Procesy při zpracování záznamu lokality v SEKM	6
Získání, instalace a konfigurace aplikace SEKMeditor	6
Získání oprávnění k pořizování dat	6
Pořízení/aktualizace záznamu lokality programem SEKMeditor	6
Hodnocení priority	8
Schválení provedených změn	8
Článek 5 Hlavní zásady správného zpracování záznamu do databáze SEKM včetně vyhodnocení priority	9
Článek 6 Závěr	10

Přílohy:

Příloha č. 1: Manuál k programu SEKMeditor

Příloha č. 2: Návod pro vyplnění položek databáze SEKM

Příloha č. 3: Hodnocení priorit - kategorizace kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných míst

Příloha č. 4: Seznam hlavních pojmů

Poznámka: Přílohy jsou distribuovány pouze v digitální podobě a jsou dostupné na:

http://www.mzp.cz/cz/system_evidence_mist

ČLÁNEK 1

ÚVOD - ROZSAH A URČENÍ POKYNU

Náplní tohoto metodického pokynu je způsob zpracování záznamu do databáze Systém evidence kontaminovaných míst (dále SEKM) pro kontaminované a potenciálně kontaminované lokality, a to včetně způsobu hodnocení priorit.

V roce 2010 došlo k softwarovému sjednocení databází SEKM a Priority kontaminovaných míst a vznikla jednotná databáze SEKM 2.0.

Tento Metodický pokyn je určen především subjektům, které se ve své praxi zabývají lokalizací a evidencí kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných míst, jejich průzkumem, hodnocením rizikovitosti, monitorováním či sanací, tj. organizacím, které se aktivně účastní řešení problematiky kontaminovaných míst, zejména procesu odstraňování starých ekologických zátěží. Dále je určen subjektům, které se zabývají problematikou zlepšování životního prostředí, ekologické újmy, ochrany vod a zlepšováním jejich stavu, ochranou a udržitelným využíváním půdního a horninového prostředí, ochranou zdraví obyvatel a předcházením rizik, zahlazováním následků hornické činnosti nebo při územním plánování a dalším rozhodování o využívání lokalit (např. podle stavebního zákona č. 183/2006 Sb., v platném znění).

Předložený pokyn se týká jakéhokoli mechanismu řešení problematiky kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných míst:

- priorita musí být vyhodnocena při započetí každé nové fáze řešení problematiky kontaminovaného místa (např. žádost o uzavření ekologické smlouvy, řešení havarijního, resp. „krajně naléhavého“ stavu atd.),
- priorita musí být vyhodnocena při jakémkoliv přechodu z jedné etapy řešení problematiky kontaminovaného místa do etapy následující (např. po zpracování analýzy rizik, po provedení doprůzkumu, sanace, postsanačního monitoringu atd.),
- priorita musí být vyhodnocena při ukončování řešení problematiky kontaminovaného místa.

ČLÁNEK 2

VYBRANÉ HLAVNÍ POJMY

Kontaminované místo, potenciálně kontaminované místo

Kontaminované místo je místo, na němž byla kontaminace ověřena alespoň orientačně. Potenciálně kontaminované místo je místo, kde lze kontaminaci důvodně předpokládat. U potenciálně kontaminovaného místa usuzujeme na možnost kontaminace složek horninového prostředí zpravidla na základě:

- laboratorních analýz, jejichž rozsah není postačující pro jednoznačné označení lokality za kontaminované místo, ani pro její bezpečné vyloučení,
- výsledků starších průzkumných resp. monitorovacích prací (zpravidla nad 10 let, avšak dle povahy problému lze rozhodnout o reprezentativnosti starších výsledků individuálně),
- archivních záznamů či informací o haváriích, o kontaminaci horninového prostředí nebo o nevhodném zacházení s látkami, které lze označit jako kontaminanty,
- záznamů v environmentálních databázích, terénních indikací (viditelné známky

znečištění terénu, zápach, stresovaná vegetace, úhyn organismů, aj.).

SEKM - Systém evidence kontaminovaných míst

Databáze SEKM a soubor jejích obslužných softwarových aplikací sloužících k pořizování, správě a prezentaci informací o kontaminovaných místech uložených v databázi SEKM. Systém SEKM je dostupný na internetové adrese <http://www.sekm.cz/>.

SEKMinfo

Softwarová aplikace pro administraci SEKM a prezentaci informací z databáze SEKM. Aplikace je dostupná na internetové adrese <http://info.sekm.cz/> nebo z internetového rozcestníku <http://www.sekm.cz/>.

SEKMeditor

Softwarová aplikace pro pořizování a modifikaci dat v databázi SEKM. Oprávnění k používání aplikace a přidělování práv modifikace k jednotlivým lokalitám zajišťuje administrátor SEKM. Instalační balíček aplikace je dostupný z internetového rozcestníku <http://www.sekm.cz/>.

Lokalita

Lokalita je v databázi SEKM evidovaná, samostatně sledovaná a jednoznačně nazvaná část území, na němž je nebo byla zjištěna existence alespoň jednoho kontaminovaného nebo potenciálně kontaminovaného místa.

Lokalita musí být definována alespoň jedním bodem v souřadném systému JTSK.

Lokalita je nejvyšším hierarchickým stupněm evidence kontaminovaných míst v databázi SEKM. Nejdůležitější informace o lokalitě jsou zobrazovány v souhrnném formuláři a editace těchto nejdůležitějších údajů je dostupná z hlavního formuláře lokality. Záznam lokality může obsahovat další podřízené části, jimiž jsou:

- kontakty, obsahující kontaktní informace na zainteresované osoby či organizace,
- zájmové území lokality, obsahující doplňující údaje k lokalitě a případně její plošné vymezení,
- dokumenty, obsahující abstrakty souvisejících písemných dokumentů,
- obrazové přílohy, obsahující např. fotodokumentaci, grafy apod.,
- stavby, obsahující informace o sledovaných stavebních celcích, které mohou mít nebo měly souvislost se vznikem či šířením kontaminace a jejich případné plošné vymezení.
- skládky, obsahující informace o skládkových tělesech sledovaných v rámci lokality a jejich případné plošné vymezení,
- sanované plochy, obsahující informace o jednotlivých konkrétních plochách, na nichž jsou či byla prováděna nápravná opatření včetně informací o těchto opatřeních a jejich případné plošné vymezení,
- **sledované oblasti**, obsahující informace o typech sledování na lokalitě jako celku nebo/a o případném rozdělení lokality na samostatně sledované oblasti a jejich případném plošném vymezení a vyhodnocení dílčí priority. Sledované oblasti jsou zpravidla výrazně rozsáhlejší než sanované plochy. U sledovaných oblastí je možno evidovat různé typy sledování s možností vytváření uživatelských šablon, sloužících pro zápis zjištěných hodnot,

- sledované objekty představují bodová místa měření veličin nebo odběru vzorků s definovanou pozicí v souřadnicích X,Y S-JTSK, např. vrty, sledované profily s odběrnými místy v různé metráži, studny, sledovaná místa vypouštění vod apod.,
- analýzy, představují evidenci vzorků odebraných na sledovaných objektech. K těmto vzorkům je možno evidovat zjištěné hodnoty měření, výsledné hodnoty laboratorních rozborů a dalších sledovaných veličin.

Nevyhnutelnou podmínkou identifikace kontaminovaného resp. potenciálně kontaminovaného místa je existence relevantní indicie, na základě které můžeme odůvodněně předpokládat, že ke znečištění některé ze složek horninového prostředí došlo lidskou činností. Pokud takovou indicii nemáme, není zařazení lokality do databáze SEKM oprávněné a obhajitelné.

Hodnocení priority

V SEKM je završením anotační práce s každou lokalitou hodnocení priority. Provádí se poté, co jsou získány a do databázového záznamu lokality zapracovány všechny informace, které jsou pro toto hodnocení nezbytné. Výsledkem hodnocení priority je kategorizace lokality podle Přílohy č. 3 tohoto metodického pokynu.

Toto hodnocení zařazuje každou hodnocenou lokalitu jednoznačně do odpovídající kategorie podle toho, jaký další postup vyžaduje v závislosti na její předpokládané či ověřené kontaminaci a na důsledcích či možných důsledcích této kontaminace pro lidské zdraví a životní prostředí. Jsou rozlišovány tři základní kategorie lokalit - lokality kontaminované (A), potenciálně kontaminované (P) anebo nekontaminované (N). Každá z těchto tří základních kategorií je ještě podrobněji členěna.

Každá kategorie je vymezena tzv. situačním výrokem charakterizujícím úroveň a důsledky kontaminace, popřípadě nedostatečnost informací pro takové hodnocení. Z tohoto výroku pak pro každou kategorii vyplývá nezbytnost, charakter a časová naléhavost dalších opatření.

Každé kategorii odpovídá jen jedna z obecně definovaných možností dalšího postupu. V případě kategorií A a P stanovení priority zahrnuje doporučení na realizaci nápravných opatření nebo průzkumu a stanovení akutnosti jejich realizace.

Každá lokalita je charakterizována třímístným kódem priority. První dvě pozice tohoto kódu určují kategorii. Třetí pozice kódu orientačně charakterizuje naléhavost řešení v rámci dané kategorie.

Priorita hodnocené lokality (kategorie A/P/N) se může měnit pouze na základě provedených opatření nebo nově zjištěných informací.

Je-li lokalita členěna na jednotlivé oblasti, je možno, pokud je to účelné, hodnotit samostatně také priority pro každou sledovanou oblast zvlášť. V tom případě je nutno prověřit znovu celkovou prioritu lokality a uvést odpovídající data i celkové hodnocení lokality do souladu s hodnocením dle nejvyšší kategorie priority samostatně hodnocených oblastí.

Souhrnný formulář

Zobrazuje přehledně nejdůležitější informace o každé evidované lokalitě nebo samostatně sledované oblasti. Je v něm uveden i výsledek hodnocení priority s uvedením kategorie priority a příslušným situačním výrokem. V souhrnném formuláři jsou podchyceny všechny faktory, uplatňující se při této klasifikaci. Díky tomu si uživatel může učinit vlastní názor na odůvodněnost jejího hodnocení a zařazení do příslušné kategorie. Záznam obsahuje též údaje charakterizující úroveň prozkoumanosti, a tedy i spolehlivosti hodnocení.

Souhrnný formulář je navržen ve formě tabulky s pevnou strukturou rubrik, s důrazem na přehlednost a snadnou orientaci. Je možné jej zobrazit na jedné stránce monitoru počítače a vytisknout jej na jednu stránku formátu A4, a to jak pro celou lokalitu, tak pro samostatně hodnocenou oblast.

Seznam hlavních pojmů je uveden v Příloze č. 4.

ČLÁNEK 3

ARCHITEKTURA SYSTÉMU A JEHO ADMINISTRACE

SEKM je založen na relační databázové struktuře, na jejímž vrcholu stojí záznam lokality.

Tyto databáze jsou dvojího druhu:

- centrální databáze manipulačního datového skladu, obsluhovaná aplikacemi SEKMeditor a SEKMinfo,
- lokální databáze držitelů licencí, obsluhované klientskými aplikacemi SEKMeditor.

Celý systém je obsluhován pomocí dvou základních softwarových aplikací:

- SEKMeditor,
- SEKMinfo,

za podpory nápovědní aplikace SEKMhelp.

Všechny tyto aplikace jsou dostupné pomocí internetového rozcestníku <http://www.sekm.cz/>. Na téže adrese je umístěna rovněž nápověda spolu s příslušnou obslužnou aplikací.

Aplikace SEKMeditor, sloužící k pořizování a modifikaci dat SEKM, je klientskou aplikací, již je nutno instalovat na lokální počítač nebo do lokální počítačové sítě držitele licence. Spolu s touto aplikací je rovněž instalována lokální databáze, jež může být pro celou lokální síť společná a na niž je vázáno držení licence (lokální databázi lze po přidělení licence přemísťovat, např. na terénní notebook a zpět do lokální sítě). Data lokálních databází mohou být samostatně lokálně zálohována a exportována do jiných formátů. Lokální databáze obsahuje pouze záznamy lokalit, na něž bylo držiteli licence přiděleno právo čtení nebo modifikace.

Prezentační a administrační aplikace SEKMinfo je webovou aplikací spustitelnou standardními webovými prohlížeči s podporou java scriptů. Umožňuje anotátorům přímý kontrolní náhled do centrální databáze, odborné veřejnosti přístup k aktuálním informacím o kontaminovaných místech a rovněž zprostředkovává administrační rozhraní.

Administrace systému spočívá zejména v:

- přidělování oprávnění k užívání programu SEKMeditor,
- správě uživatelů a přidělování/odebírání práv k pořizování a modifikaci dat jednotlivých lokalit,
- přijímání záznamů ke schválení; ke schválení jsou přijímány záznamy označené anotátorem žádostí o schválení záznamu, v rámci přijímací procedury probíhá předběžná kontrola úplnosti záznamu v souvislosti s prováděným druhem prací na lokalitě,
- kontrola kvality a aktuálnosti přijatých záznamů v souvislosti s prováděným druhem prací na lokalitě,

- schválení/neschválení záznamu,
- kontrola historie anotace dat a hodnocení priorit,
- tvorba evidenčních tabulek schválených záznamů k příslušnému datu a jejich archivace.

ČLÁNEK 4

PROCESY PŘI ZPRACOVÁNÍ ZÁZNAMU LOKALITY V SEKM

Získání, instalace a konfigurace aplikace SEKMeditor

Aplikace SEKMeditor pro pořizování dat do databáze SEKM je distribuována v komprimované formě instalačního balíčku. Tento instalační balíček lze stáhnout ze sítě internet odkazem na webovou adresu <http://www.sekm.cz/>. Instalace a konfigurace je podrobně popsána v Příloze č. 1 a v nápovědě SEKMhelp, proto jsou zde uvedena pouze nejdůležitější upozornění.

Instalace obsahuje zadání cesty pro instalování aplikace a také zadání cesty pro umístění lokální databáze.

Konfigurace se provádí při prvním spuštění aplikace, které by mělo probíhat v režimu on-line, tedy s připojením k síti internet. Je nutno zejména nastavit cestu k lokální databázi a vyplnit název organizace - držitele licence a jeho e-mailový kontakt. Žádost o licenci je automaticky odeslána do centrální databáze. O odeslání žádosti je držitel licence informován automaticky generovanou zprávou. Program je následně automaticky ukončen. Další aplikace do lokální sítě je sice možné instalovat, avšak dokud není přidělena licence, nebudou funkční.

Získání oprávnění k pořizování dat

Administrátor prověří oprávněnost žadatele o licenci a případně vygeneruje licenční klíč. Žadateli je automaticky odeslána e-mailová zpráva. Při dalším spuštění programu SEKMeditor ze stanice, z níž byla žádost o licenci zaslána, je klíč automaticky ověřen a instalován. Lokální databáze programu SEKMeditor je nyní připravena k použití pro všechny na ní závislé instalace aplikace SEKMeditor.

Anotátor vyhledá požadovanou lokalitu v aplikaci SEKMinfo. Pokud lokalitu nenalezne, požádá (telefonicky, elektronickou poštou, atp.) příslušného administrátora o založení nové lokality.

Pokud lokalita již v centrální databázi existuje, přidělí pomocí SEKMinfo administrátor držiteli licence práva k její modifikaci. Při dalším spuštění programu SEKMeditor jsou práva aktualizována a je stažen příslušný seznam lokalit, na něž má držitel licence práva, do lokální databáze. Na nově založené lokality vzniká zakládajícímu anotátorovi právo modifikace automaticky.

Práva jsou vždy přidělena na vyplnění záznamů za konkrétní zprávu (např. analýzu rizik, doprůzkum apod.) či série zpráv (např. v případě sanací, monitoringů apod. se jedná o etapové, roční a závěrečné zprávy). Po doplnění záznamu, resp. po jeho schválení, jsou práva k modifikaci odebrána.

Pořízení/aktualizace záznamu lokality programem SEKMeditor

Před založením nové lokality ověří anotátor oprávněnost operace u administrátora SEKM. Je nutno si uvědomit, že lokalita již v databázi může existovat pod jiným názvem. Na tuto skutečnost je třeba brát zvláštní zřetel. Oprávnění k založení nové lokality může být vydáno

i pro větší celky v rámci prováděného úkolu, např. pro kraj nebo celou republiku.

Minimální záznam lokality musí vždy obsahovat alespoň následující údaje:

- název katastrálního území, do nějž převážná část lokality spadá,
- název okresu a číslo okresu (jsou generovány automaticky, anotátor je nezadává),
- název kraje (je generován automaticky, anotátor jej nezadává),
- název lokality,
- identifikátor lokality (identifikátor je generován automaticky, anotátor jej nezadává),
- úroveň poznání - prozkoumanost lokality (anotátor provádí výběrem z nabídkového menu),
- přibližná plocha lokality v m²,
- umístění v souřadnicích X, Y systému JTSK.

Bez vyplnění výše uvedených položek nelze v databázi SEKM založit záznam pro novou lokalitu.

U každé lokality je však dále požadováno vyplnění či aktualizace položek minimálně hlavního formuláře lokality v rozsahu souhrnného formuláře včetně hodnocení priority (viz Příloha č. 1 tohoto metodického pokynu či SEKMhelp).

V následném kroku je nutné doplnit a aktualizovat část Dokumenty, obsahující abstrakty dokumentů, které byly pro pořízení záznamu a studium problematiky lokality použity. Jedná se zejména o abstrakt zprávy úkolu, v rámci něhož je zápis do SEKM prováděn s uvedením jména zodpovědného řešitele, příslušná rozhodnutí atp. Bez zaevidování abstraktu zprávy úkolu, v rámci něhož byl zápis do SEKM prováděn, nelze změny v databázi SEKM schválit.

Další položky databáze je nutno vyplnit v souladu s úrovní poznání (prozkoumaností lokality), rozsahem a zaměřením řešeného úkolu. Způsob vyplňování položek je uveden v Příloze č. 1 a v SEKMhelp.

Zahájení a ukončení editačního režimu je prováděno pro každou část databáze zvlášť. Při ukončení editačního režimu je k příslušné části automaticky zaznamenána identifikace anotátora, datum a čas provedených změn. V režimu on-line je rovněž proveden zápis o prováděných změnách do centrální historie anotace.

Po vyplnění a aktualizaci všech odpovídajících částí databáze provede hodnotitel u dané lokality vyhodnocení priority.

Upozornění:

SEKM není evidencí akcí, či výběrových řízení, ale lokalit, jež mohou být děleny na dílčí samostatně sledované oblasti, s možností evidence sanovaných ploch, skládkových těles, stavebních celků, vrtů, analýz atd. Proto při vzniku nové akce na lokalitě není zaváděn nový záznam lokality, ale příslušná akce se projeví zejména zaevidováním příslušných zpráv, které akci dokumentují, do části „Dokumenty“ u příslušné lokality a následně úpravou aktualizací.

Hodnocení priority

Závěrečnou fází zpracování dat v databázi SEKM je vždy hodnocení priority dle Přílohy č. 3 tohoto metodického pokynu MŽP. Pokud není lokalita členěna na samostatně sledované a samostatně hodnocené oblasti, provádí se hodnocení priority pro lokalitu jako celek. Pokud je lokalita členěna do samostatně sledovaných oblastí, které jsou také samostatně hodnotitelné, pak hodnotitel vyhodnotí priority jím řešených oblastí a aktualizuje hodnocení priority pro celou lokalitu tak, aby celkové hodnocení lokality bylo v souladu s nejvyšší vyhodnocenou prioritou sledované oblasti. Pokud anotátor po vyhodnocení a uložení priority lokality do databáze změní údaje, na jejichž základě byla priorita hodnocena nebo vyhodnotí dílčí prioritu oblasti, je nutno provést nové hodnocení priority lokality (program SEKMeditor v takovém případě k tomuto kroku vyzývá).

Příklad: Existují-li na lokalitě dvě samostatně sledované oblasti, přičemž jedna z nich je úspěšně vysanována s vyhodnocením priority P1 a na druhé ještě probíhá sanace s vyhodnocením priority A2, pak celkové hodnocení lokality bude v kategorii priority A2.

Není-li počítačem navrhovaná kategorie priority v souladu s předpokladem hodnotitele, provede hodnotitel kontrolu všech položek, na jejichž základě je priorita hodnocena. Změnu počítačem navržené kategorie priority provede až v případě, kdy se ujistí, že všechny vstupní hodnoty výstižně odpovídají skutečnosti.

Po uložení výsledku hodnocení souhrnného formuláře předmětné lokality, resp. samostatně sledovaných oblastí, je doporučeno rovněž archivovat výsledné souhrnné formuláře ve formátu PDF pro případ pozdější reklamace změn záznamu.

Schválení provedených změn

Po uložení hodnocení priority do centrální databáze SEKM musí být ukončen editační režim. Anotátor ukončí rozpracovanost záznamu (viz Příloha č. 1 nebo SEKMhelp), a tím je automaticky odeslána žádost o schválení záznamu lokality do centrální databáze. Do doby přijetí záznamu ke schválení má anotátor ještě možnost záznam znovu rozpracovat. Jakmile je záznam verifikátorem zkontrolován a přijat ke schválení, není možno záznam editovat až do doby schválení záznamu.

O přijetí záznamu ke schválení je držitel licence vyrozuměn automaticky generovaným e-mailem. Pokud záznam nebyl přijat, je záznam převeden zpět na rozpracovaný a anotátorovi jsou zaslány elektronickou poštou další doplňující informace.

Je-li záznam přijat, jsou spolu s držitelem licence o této skutečnosti informováni administrátoři SEKM automaticky generovaným e-mailem.

U přijatého záznamu ověří administrátor SEKM úplnost a aktuálnost provedených změn v souvislosti s typem úkolu, v jehož rámci byly změny prováděny. O schválení či neschválení záznamu je automaticky generován e-mail, jehož obsah může být administrátorem modifikován a doplněn. V případě neschválení je e-mail doplněn o nedostatky, které je nezbytné opravit, aby mohl být záznam schválen.

Záznam lokality, jenž byl administrátorem SEKM schválen, je v databázi automaticky označen a v aplikaci SEKMeditor je u záznamu lokality zobrazována značka schváleného záznamu (viz Příloha č. 1 nebo SEKMhelp). Anotátor s oprávněním modifikace k dané lokalitě má opět možnost převést záznam na rozpracovaný zapnutím editačního režimu v kterékoli části záznamu lokality.

ČLÁNEK 5

HLAVNÍ ZÁSADY SPRÁVNÉHO ZPRACOVÁNÍ ZÁZNAMU DO DATABÁZE SEKM VČETNĚ VYHODNOCENÍ PRIORITY

1. Bez vyplnění předepsaných položek minimálního záznamu lokality nelze záznam nové lokality do databáze SEKM zadat.
2. Odpovědný řešitel, který je autorem zpracované zprávy, za kterou je prováděn záznam do databáze, je rovněž odpovědným za správnost záznamu v databázi SEKM. Tento odpovědný řešitel musí být držitelem osvědčení Ministerstva životního prostředí o odborné způsobilosti podle § 3 odst. 3 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích v platném znění a § 2 odst. 1 vyhlášky č. 206/2001 Sb., tj. osvědčení odborné způsobilosti projektovat, provádět a vyhodnocovat geologické práce pro obor hydrogeologie či sanační geologie.
3. V databázi SEKM není prováděna evidence akcí, či výběrových řízení, ale lokalit. Lokality mohou být děleny na dílčí samostatně sledované oblasti, s možností evidence sanovaných ploch, skládkových těles, stavebních celků, vrtů, analýz atd. Proto při vzniku nové akce na již zavedené lokalitě nelze zavádět nový záznam lokality, ale příslušná akce se projeví zejména zaevidováním příslušných zpráv, které akci dokumentují, do části „Dokumenty“ u příslušné lokality a následně aktualizací záznamu.
4. Při vyplňování záznamů pro rozsáhlejší lokality je nutné, aby byly vyplňovány i jednotlivé samostatně sledované oblasti, a to jako samostatné podlokality.
5. Při hodnocení priorit není možné automaticky přijmout programem nabízené hodnocení (nabízené automaticky modulem pro hodnocení priorit), je třeba zohlednit výsledky průzkumných prací a hodnocení rizik. Programem automaticky nabízené hodnocení je nutno vnímat v kontextu s ostatními anotovanými údaji, a pokud nesouhlasí, je nezbytné výslednou prioritu přizpůsobit reálným výsledkům hodnocení rizik.
6. Pokud není lokalita členěna na samostatně sledované a samostatně hodnocené oblasti, provádí se hodnocení priority pro lokalitu jako celek. Pokud je lokalita členěna do samostatně sledovaných oblastí, které jsou také samostatně hodnotitelné, pak hodnotitel vyhodnotí priority jemu přináležejících oblastí a aktualizuje hodnocení priority pro celou lokalitu tak, aby celkové hodnocení lokality bylo v souladu s nejvyšší vyhodnocenou prioritou sledované oblasti.
7. Při úpravách v souhrnném formuláři, resp. při jeho aktualizaci na základě informací z aktuálně realizovaných prací, je třeba doplňovat tyto informace vždy na začátek daného pole a uvozovat je datem ve formátu měsíc/rok.

ČLÁNEK 6

ZÁVĚR

Tento metodický pokyn ruší a plně nahrazuje metodické pokyny MŽP č. 3/2009 Závazný formát záznamu do databáze SEKM a č. 14/2008 Hodnocení priorit - kategorizace kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných míst.

Databáze SEKM je přístupná z internetové adresy <http://www.sekm.cz/>.

Aktuální verze příloh tohoto metodického pokynu a dalších souvisejících dokumentů vystaveny na webu MŽP: http://www.mzp.cz/cz/system_evidence_mist, a to zejména z důvodu jejich rozsahu a případných aktualizací (případné úpravy softwarového systému).

Databáze SEKM rovněž slouží MŽP k evidenci případů ekologické újmy dle § 16 odst. 2 písm. c) zákona č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů, v platném znění.

Doklad o schválení, resp. potvrzení o doplnění záznamu do SEKM, je součástí stanoviska odboru ekologických škod MŽP, které je vydáváno v procesu odstraňování starých ekologických zátěží řešených v rámci ekologických smluv, lokalit po Sovětské armádě nebo Operační program Životní prostředí, a to k předmětné etapové či závěrečné zprávě, za kterou je záznam proveden. Samostatný doklad o schválení je možné vydat na vyžádání zvláštním dopisem.

RNDr. Pavla Kačabová
ředitelka odboru ekologických škod MŽP

Manuál k programu SEKMeditor

Zpracoval:
Ing. Roman Pavlík

OBSAH:

1.	Základní informace o programu SEKMeditor	4
1.1.	K čemu slouží program SEKMeditor	4
1.2.	SEKM a jeho součásti	4
1.3.	Informace o zdroji aplikace	5
2.	Stručná informace o možných režimech práce	6
2.1.	Práce on-line	6
2.2.	Práce off-line	6
2.3.	Práce mimo databázi	6
2.4.	Editační režim	6
3.	Obecné zásady práce s programem SEKMeditor	7
3.1.	Nápověda programu	7
3.2.	Obsluha programu - anotátor dat	7
3.3.	Rámcový postup práce se SEKMeditorem	7
3.3.1.	Potřebné úkony před zahájením používání software pro editaci dat	7
3.3.2.	Seznam potřebných úkonů před zahájením editace dat lokality	8
3.3.3.	Rámcový postup práce při editaci dat	8
3.3.4.	Rámcový postup schvalování po celkovém ukončení editace dat lokality	8
3.4.	Práce s tlačítky ovládacích panelů	9
3.5.	Zásady zápisu hodnot do datových polí	9
3.6.	Mazání záznamů	10
4.	Instalace, oprava instalace, odinstalování	11
5.	První spuštění - získání oprávnění k editaci	14
5.1.	Nastavení cesty k lokální databázi	14
5.2.	Identifikace držitele licence včetně pracoviště	16
5.3.	Zavedení a rušení lokálních uživatelů a jejich správa	16
5.4.	Odeslání žádosti o licenci	18
6.	Hlavní části programu	19
6.1.	Úvodní obrazovka	19
6.2.	Formulář pro správu uživatelů, historie editace	20
6.3.	Formulář pro správu dat	20
6.3.1.	Základní funkce formuláře pro správu dat	20
6.3.2.	Vysypání datového koše	21
6.3.3.	Lokální zálohování	22
6.3.4.	Lokální obnova dat	22
6.3.5.	Prohlížení a editace externích datových tabulek	23
6.3.6.	Ověření integrity struktury databáze	23
6.3.7.	Odblokování zamčených záznamů	23
6.3.8.	Export datových tabulek	23
6.3.9.	Vymazání lokálních dat	24
7.	Obrazovka prostředí pro editaci dat	25
7.1.	Rozvržení obrazovky pro editaci atributových dat	25
7.1.1.	Formulářová lišta	26
7.1.2.	Nástrojová lišta	26
7.2.	Jednotlivé formuláře pro vkládání dat	29
7.2.1.	Formulář lokality	29
7.2.2.	Formulář dokumentů	32
7.2.3.	Formulář zájmového území	33
7.2.4.	Formulář obrazových příloh	36
7.2.5.	Formulář staveb	38

7.2.6.	Formulář skládek	39
7.2.7.	Formulář sanovaných ploch	41
7.2.8.	Formulář sledovaných oblastí a technologických celků.....	42
7.2.9.	Formulář objektů	46
7.2.10.	Formulář sledovaných hodnot.....	49
7.2.11.	Formulář samostatného mapového okna ProGIS.....	52
7.2.12.	Výběrový formulář	59
7.2.13.	Formulář adresáře	65
7.2.14.	Tlačítko „Záloha“	66
8.	Odstraňování problémů a potíží	67
8.1.	Nefunkční připojení k centrální databázi	67
8.2.	Nastavená cesta k lokální databázi je chybná	69
8.3.	Databáze je blokována správcem	69
8.4.	Obsah pole se po uložení záznamu vrátil do původního stavu.....	69
8.5.	Problémy s mapou po načtení vlastních vrstev	70
8.6.	Po přidání rastrové vrstvy se objevují chyby	70
8.7.	Nelze načíst CAD soubor	70

1. Základní informace o programu SEKMeditor

1.1. K čemu slouží program SEKMeditor

SEKMeditor slouží k editaci dat do databáze systému evidence kontaminovaných, resp. potenciálně kontaminovaných míst (SEKM) a mohou jím být editovány také lokality sledované jako ekologická újma dle zákona č. 167/2008.

Dále program slouží k hodnocení priorit odstraňování zátěží u evidovaných lokalit.

Oprávnění k používání programu i oprávnění k editaci jednotlivých částí databáze vydává administrátor centrální databáze na MŽP, odbor ekologických škod. Pomocí programu SEKMeditor lze modifikovat již existující data SEKM, přidávat data nová a odebírat části jednotlivých lokalit a dílčí záznamy. Celé lokality SEKM lze touto aplikací ze systému odebrat pouze v případě zvláštního oprávnění. Aplikací lze editovat i data důvěrná, jejichž obsah zůstane ostatním uživatelům systému skryt.

1.2. SEKM a jeho součásti

SEKM znamená „Systém evidence kontaminovaných míst“ a jedná se o systém zřízený Ministerstvem životního prostředí ČR pro evidenci, sledování a posuzování priorit kontaminovaných resp. potenciálně kontaminovaných míst a lokalit s řešenou ekologickou újmou.

Informační a administrační části SEKM jsou umístěny na síti internet a jsou přístupné pomocí webového prohlížeče na internetové adrese <http://www.sekm.cz/>, odkud je dostupná i nápověda k programu, umístěná na internetové adrese [http:// help.sekm.cz/](http://help.sekm.cz/)

Editační rozhraní je zajištěno klientskou aplikací SEKMeditor, která je instalována na PC uživatele s centrálně ověřovanou licencí a centrálně přidělovanými právy a tím je zajištěna dostatečná kontrola subjektů, které data mění.

Data jsou uložena v **centrální databázi**, která slouží jak informačnímu a administračnímu rozhraní, tak klientské editační aplikaci SEKMeditor. Pro editační účely využívá SEKMeditor také **databázi lokální**, s níž může pracovat v režimu off-line, tedy bez připojení k centrální databázi.

Z hlediska editace dat má databáze SEKM ve verzi II tyto hlavní části:

- **Lokality**, obsahující nejdůležitější údaje o potenciálně kontaminované nebo kontaminované lokalitě.
- **Dokumenty**, představující rešeršní část s abstrakty zdrojové literatury, rozhodnutí apod.
- **Území**, obsahující podrobnější popis zájmového území lokality v sekcích nazvaných geomorfologie, klima, vegetace, geologie a hydrogeologie, složky životního prostředí, hydrologie, a doplňující údaje k rizikovosti.
- **Foto**, obsahující informativní obrazové přílohy lokality, jako jsou grafy, fotodokumentace apod.
- **Stavby**, obsahující seznam a popis staveb, či zpevněných ploch, jejich obsahu a zajištění ve vztahu k možné kontaminaci na lokalitě.
- **Skládky**, obsahující seznam a popis skládkových těles na lokalitě, jejich obsahu a zajištění.
- **Sanace**, obsahující seznam a popis sanovaných ploch, seznam prováděných nápravných opatření na jednotlivých plochách, návazné dokumenty rozhodnutí z části Dokumenty a popis dalšího využití po sanaci.

- **Oblasti**, obsahující seznam a popis samostatně sledovaných oblastí a technologických celků na lokalitě s možností samostatného vyhodnocení priority pro oblast, seznam typů monitoringu oblasti s tvorbou monitorovacích šablon.
- **Objekty**, seznam sledovaných objektů na nichž jsou prováděna měření nebo odběry vzorků (vrty a další odběrná místa).
- **Analýzy**, obsahující vlastní naměřené či jinak zjištěné hodnoty.
- **Adresář**, obsahující kontakty využitelné v části Lokality.

Podrobnější členění databáze a význam jednotlivých položek naleznete v datovém slovníku a v interaktivní nápovědě programu.

1.3. Informace o zdroji aplikace

Aplikaci vytvořila společnost ProGeo Consulting s.r.o v rámci projektu VaV MŽP ČR číslo SP 4h4-168-07, s názvem „Zhodnocení struktury stávající databáze starých ekologických zátěží, definování kritérií pro hodnocení jejich vlivu na ŽP a pro stanovení priorit jejich odstraňování s důrazem na brownfields“ a její otestování provedla Masarykova univerzita v Brně.

Aplikace je vytvořena pomocí zdrojových knihoven chráněných ochrannými známkami. Jedná se o firmy Microsoft a ESRI. Využity byly legálně nabyté a řádně licencované produkty registrovaných značek, a to s C++, MS VFP, MSDN, MapObjects, MS Office a MS Excel.

2. Stručná informace o možných režimech práce

2.1. Práce on-line

Program SEKMeditor umožňuje práci on-line s přímou vazbou na centrální databázi tak, že si automaticky stáhne z centra data lokalit, k nimž máte právo prohlížení nebo editace a před modifikací kterékoli části zkontroluje její aktuálnost v centru a ihned po uložení do lokální databáze data odešle do databáze centrální. Přitom tato data zůstávají také uložena ve vaší lokální databázi. V tomto režimu jsou k dispozici všechny programové funkce a lze jej přímo kombinovat s režimem práce mimo databázi. Tento režim práce je přednastaven (default). Pro tento režim musíte mít povolen přístup k externímu datovému zdroji pomocí ODBC konektoru na standardním portu 3306. V případě problémů s připojením, viz kapitola „Odstraňování problémů a potíží“.

Nevýhodou tohoto režimu je nemožnost okamžitého mazání záznamů (důvod ochrany dat). Záznamy je možno pouze označit ke smazání (vhodit do koše). Vlastní smazání (vysypání koše) je možno provést po ukončení editace v části „Správa dat“ po zobrazení označených záznamů ve všech částech a potvrzení operace.

2.2. Práce off-line

Práce off-line umožňuje práci pouze s lokální databází bez připojení na databázi centrální. tento režim práce je výhodný zejména v případě, kdy je nutno zpracovávat data v terénu bez možnosti připojení k internetu. Potřebné lokality je však před tím **nutno zamknout** v centrální databázi v režimu on-line.

Nevýhodou tohoto způsobu práce je mírně omezená funkčnost některých částí a zamezení možnosti práce s lokalitou z více míst současně. Stejně jako režim on-line, však umožňuje práci v lokální počítačové síti i na téže lokalitě. Rovněž je v tomto režimu možno využít práci mimo databázi.

2.3. Práce mimo databázi

V částech, které mohou obsahovat velké množství zpracovávaných údajů, jako jsou seznamy vrtů a odběrných míst (část Objekty) nebo evidence analýz, je možná práce zcela mimo databázi na vlastních vytvořených datových souborech, uložených kdekoli na disku. Tyto vlastní nezávislé datové soubory jsou nazývány **pracovními tabulkami**. Design a způsob práce je naprosto totožný, jako při práci s databází, je však menší omezení uživatele a vyšší rychlost zpracování společně s možností okamžitého mazání záznamů, importů a exportů dat. Tento režim práce je vhodný pro krátkodobé rychlé zpracování většího množství dat. Nutný je při přípravě externích datových souborů pro import do databáze. Komplikací může být současná práce v databázi a v externích souborech. Proto tento režim není doporučen pro speciálně neproškolené pracovní týmy, pracující současně na téže lokalitě.

2.4. Editační režim

Jedná se o režim, v němž je umožněno zapisovat do databáze změny. Tento režim se spouští tlačítkem „Editovat“ nebo „Přidat záznam“ na nástrojové liště (viz popis nástrojové lišty). Není-li editační režim aktivní, nelze záznam měnit. Editační režim je ukončen stisknutím tlačítka „Uložit“, které je umístěno na nástrojové liště pouze v editačním režimu, a to na místě tlačítka „Editovat“.

3. Obecné zásady práce s programem SEKMeditor

3.1. Náповěda programu

Kromě souboru komplexní nápovědy je uživateli programu ve většině případů k dispozici průběžná **nápověda v levém dolním rohu** hlavního programového okna SEKMeditoru. Pokud spodní stavový řádek není viditelný, pak může být skryt hlavním panelem systému Windows, obsahujícím mimo jiné nabídku „Start“. Tento stav můžete změnit buď provozem SEKMeditoru v normálním nemaximalizovaném okně nebo lépe automatickým skrýváním *hlavního panelu Windows* ve chvílích, kdy panel nepotřebujete použít. Toto nastavení provedete následujícím postupem:

- pravým tlačítkem myši kliknete na *hlavní panel* systému Windows
- zvolíte z menu nabídku „*Vlastnosti*“
- zatrhnete volbu „*Automaticky skrývat hlavní panel*“
- stisknete tlačítko „OK“

Zobrazení nápovědy rovněž dosáhnete tím, když namísto automatického skrývání hlavního panelu v téže nabídce znemožníte zobrazování hlavního panelu nad ostatními otevřenými okny programů.

U některých polí programu je rovněž zobrazována stručná informace po najetí kurzoru nad daný prvek formou štítku tool-tip. Nápověda k programu je také dostupná na <http://help.sekm.cz/> nebo po stisknutí tlačítka F1 nebo tlačítka nápovědy.

3.2. Obsluha programu - anotátor dat

Oblast oboru kontaminovaných míst, jejich evidence a hodnocení priorit je velmi široká a komplikovaná problematika. Předpokládá značnou zkušenost práce v daném oboru, základní znalosti ekologické, hydrogeologické, topografické i inženýrské. **Nutná je znalost souvisejících metodických pokynů MŽP a norem.**

Jelikož evidence a hodnocení tak komplikovaných jevů, jako jsou antropogenně kontaminovaná místa, vyžaduje značně složitou datovou strukturu, proto ani obslužný program nemůže být programem jednoduchým. Uživatel si musí být vědom, že zasahuje do centrální evidence dat a změny v datech jím provedené mohou mít zásadní dopad na postup řešení nápravy těchto kontaminovaných míst. Z těchto důvodů je potřebné, aby každý uživatel byl nejprve seznámen se souvisejícími metodickými pokyny a návody a proškolen pro práci s programem. Je vhodné, aby osoba, uvedená jako anotátor dat, byla totožná s odpovědným řešitelem úkolu, resp. dané části úkolu, jelikož zodpovědná za kvalitu jí provedených změn v databázi.

3.3. Rámcový postup práce se SEKMeditorem

3.3.1. Potřebné úkony před zahájením používání software pro editaci dat

- a) Seznámení se s problematikou a metodickými pokyny.
- b) Proškolení pro práci s programem, seznámení s návody.
- c) Stažení instalačního balíčku.
- d) Instalace na jednotlivý počítač nebo do lokální počítačové sítě.
- e) První spuštění - identifikace uživatelské organizace, konfigurace prvního uživatele, zaslání žádosti o licenci.

- f) Po vyrozumění o přidělení licenčního čísla další spuštění programu s automatickým převzetím licenčního čísla uživatelem, jenž zasílal žádost o licenci a na stejném počítači, z nějž bylo žádáno.
- g) Případná instalace a konfigurace dalších klientských pracovišť v lokální počítačové síti, zavedení dalších uživatelů lokální databáze.

3.3.2. Seznam potřebných úkonů před zahájením editace dat lokality

- a) Dohoda s administrátorem databáze na přidělení práv editace k jednotlivým lokalitám, získání informací o potřebných kontaktech během zpracovávání dat.
- b) Spuštění programu SEKMeditor po přidělení příslušných práv, přihlášení se do programu.
- c) Seznámit se s obsahem databáze a lokalitami, které spadají do zájmové oblasti editované lokality.
- d) Má-li se zavádět nová lokalita, informovat pracovníka, jenž má na starosti ověřování a příjem modifikovaných dat. Lokalitu zavést až po odsouhlasení.
- e) V případě modifikace již existující lokality, ověřit aktuálnost záznamu a seznámit se nejprve se současným obsahem záznamu o lokalitě, prohlédnout hlavní formulář, použité literární prameny v části Dokumenty, seznámit se s případným současným členěním lokality na dílčí části, seznámit se s obsaženými podřízenými celky a jejich obsahem.
- f) Zkontrolovat stav vyhodnocení priority na lokalitě a vztah k momentálně uvedeným údajům.

3.3.3. Rámcový postup práce při editaci dat

- a) Doplnit a aktualizovat data v hlavním formuláři lokality včetně potřebných kontaktů.
- b) Doplnit, případně aktualizovat odkazy na použité literární prameny v části Dokumenty, zejména dokumenty dokládající způsob financování, důležitá rozhodnutí, dokument (závěrečnou zprávu, projekt atp.) na základě něhož je prováděna editace dat včetně abstraktu.
- c) Případně doplnit další údaje do příslušných částí databáze. V případě rozsáhlejších anotací je vhodné průběžně zálohovat.
- d) Vyhodnotit novou prioritu na základě aktualizovaných dat, vytisknout souhrnný formulář lokality, případně i souhrnné formuláře samostatně hodnocených oblastí a přiložit je ke zprávě s možností zaslání souhrnných formulářů v digitální formě odběrateli a administrátorovi databáze.
- e) Ukončit rozpracovanost lokality a odeslat žádost o schválení provedených změn

3.3.4. Rámcový postup schvalování po celkovém ukončení editace dat lokality

- a) Žádost o schválení záznamu je generována poklepáním na ikonu rozpracovaného záznamu v pravém horním rohu formuláře lokality. Lokalita přitom nemůže být už v editačním režimu. Jakmile uživatel dokončí poslední změny dat na lokalitě ve všech částech, požádá o schválení záznamu. Dokud nebyla žádost přijata, může záznam opět převést na rozpracovaný.
- b) Přijetí žádosti o schválení záznamu. Pokud byl záznam v centrální databázi

předběžně ověřen a přijat, pak je uživateli automaticky vygenerován e-mail o přijetí provedených změn a předání záznamu dále ke schválení a lokalita je blokována proti editaci. Další změny nelze provádět až do schválení resp. zamítnutí provedených změn.

- c) O schválení či neschválení záznamu je uživatel opět vyrozuměn automaticky generovaným e-mailem. Schválené lokality mohou opět oprávnění uživatelé převést na rozpracované a pokračovat v další aktualizaci dat.
- d) K náhledu na všechna data v centrální databázi může uživatel využít odkaz „<http://info.sekm.cz/>“.

3.4. Práce s tlačítky ovládacích panelů

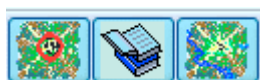
Většina tlačítek na ovládacích panelech je označena dynamickou nápovědou, která se zobrazí po najetí kurzoru nad tlačítko (tool-tip) a dále nápovědou v levém dolním rohu obrazovky, která popisuje funkci prvku.

Je-li tlačítko popsáno a popis na tlačítku obsahuje podtržené písmeno, pak je možné tlačítko stisknout současným stiskem kombinace kláves „Alt“ a podtržené písmeno. Například tlačítko „Konec“ lze aktivovat stisknutím kombinace kláves „Alt-K“, tlačítko s názvem „zobrazit Vše“ lze aktivovat stisknutím kláves „Alt-V“ atp.

Pokud je tlačítko po stisknutí podsvíceno žlutě, pak byla zapnuta jeho funkce, která se vypíná opětovným stisknutím téhož tlačítka. Obrázek níže uvádí příklady použití.

a) otevření a uzavření formuláře Dokumenty

b) zapnutí a vypnutí editace

Obr. 01: Příklady zapnutí a vypnutí tlačítek ovládacích panelů

3.5. Zásady zápisu hodnot do datových polí

Nápověda k obsahu datových polí se automaticky zobrazuje v levém dolním rohu programového okna, v některých případech také formou tool-tipů. Popis jednotlivých položek naleznete v dokumentaci databáze.

Mezi poli se lze pohybovat klávesou tabelátoru „Tab“ nebo myší. Ve většině případů se přemístíte do dalšího pole i po vyplnění pole až do posledního znaku. U některých tabulek je však požadováno potvrzení zadané hodnoty klávesou „Enter“ nebo přemístěním pomocí tabelátoru či ukazatele na jiné místo ve formuláři (např. formulář analýz a sledovaných hodnot).

Uvědomte si, že pokud nebyl zápis datového pole ukončen opuštěním tohoto datového pole, změny se nemusejí projevit - editace pole bude považována za neprovedenou. Totéž většinou platí, pokud poslední datové pole opustíte klávesou „Esc“. Proto je vhodné editaci každého pole ukončit klávesou „Enter“ nebo jiným potvrdit editaci pole jeho opuštěním před uložením editace formuláře.

Datová pole mohou být aktivována jako celek nebo jen na pozici kurzoru. Pokud je datové pole vybráno ihned při vstupu jako celek, zabarví se celé jeho pozadí a obsah pole je vždy přepsán. Toho dosáhnete u všech polí tak, že třikrát do pole kliknete levým tlačítkem myši. Na dvojklik je vybráno pouze jedno slovo, jedním kliknutím se postavíte na pozici kurzoru do textu pole a můžete vkládat či přepisovat znaky v daném místě pole.

Proto si zapamatujte:

- jedno klepnutí myši = umístění kurzoru
- dvojklik = výběr slova (nepřerušeno řetězce znaků)
- Ctrl-A = výběr celého obsaženého textu v poli (viz textové menu)
- trojklik = výběr celého pole včetně případných počátečních a koncových mezer.

Některá pole povolují tzv. hodnotu „*NULL*“. Tato hodnota je znázorněna v programu třemi pomlčkami „---“. Pokud byste ji ve výjimečných případech potřebovali zadat, pak použijete na české klávesnici kombinaci kláves „Ctrl-é“, tedy na anglické „Ctrl-0“.

3.6. Mazání záznamů

Záznamy jsou v editačním prostředí programu v lokální pracovní databázi pouze označovány ke smazání. Okamžitě je lze mazat pouze při práci v externích pracovních tabulkách v částech „Objekty“ a „Analýzy“. V ostatních částech je možné záznam označit k vymazání:

- a) vhozením do koše
- b) označením na začátku řádku v tabulkovém zobrazení seznamu.

Označením záznamu k vymazání se označí současně všechny záznamy podřízené. Avšak pozor, obnovením nadřízeného záznamu zůstávají všechny podřízené záznamy stále označeny k vymazání. Jejich obnovení je nutno provést zvlášť.

Příklad: Označíme-li k vymazání celou lokalitu, všechny kontakty, dokumenty, stavby, skládky, oblasti, sanované plochy, vrty a analýzy, které k této lokalitě patří, jsou automaticky označeny rovněž k vymazání. Pokud však lokalitu vrátíme z koše zpět (odznačíme), pak podřízené záznamy stále zůstávají označeny ke smazání.

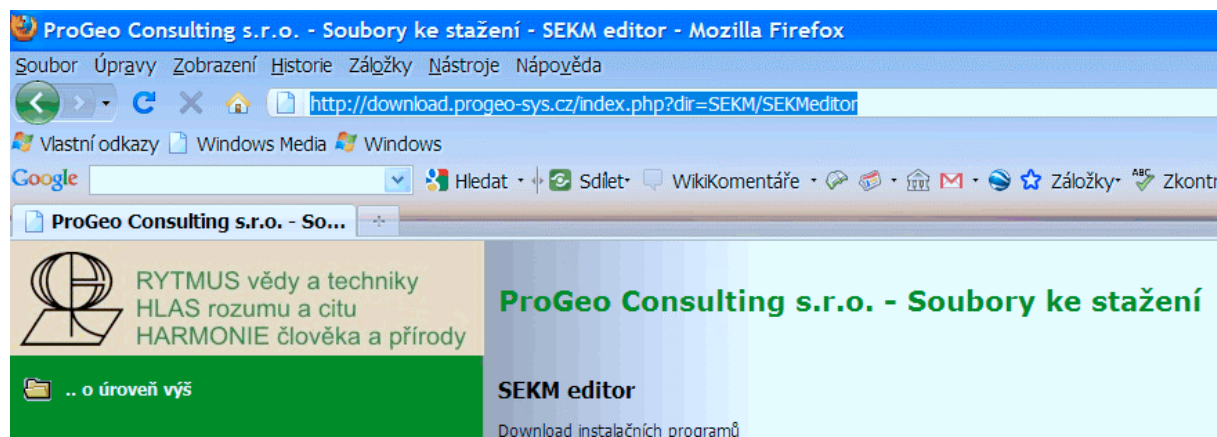
Tyto změny se však neprojeví v centrální databázi, dokud nevstoupíme do správy lokálních dat a nevysypeme datový koš.

Označení záznamu k vymazání se na jeho zobrazení může projevit:

- a) v tabulkovém zobrazení černým políčkem na začátku řádku určeného ke smazání
- b) ve formulářovém zobrazení přeškrtnutím textu označeného záznamu
- c) změnou ikony prázdného koše na koš plný
- d) kombinací uvedených projevů.

4. Instalace, oprava instalace, odinstalování

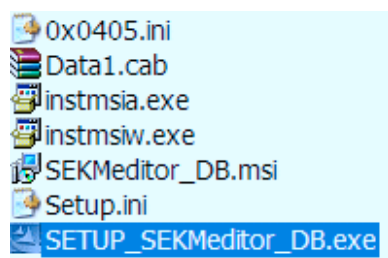
Instalační balíčky jsou k dispozici odkazem z internetového rozcestníku na webové adrese: <http://www.sekm.cz/>

Obr. 02: Stránka s instalačními balíčky

Instalační balíčky mohou být tří typů:

- „SEKMeditor_DB“ kompletní balíček pro instalaci SEKMeditoru
- „SEKMeditor_Client“ balíček pro další klientskou instalaci v rámci jedné počítačové lokální sítě
- doplňkové, opravné a rozšiřující balíčky.

Pro instalaci na jediný počítač nebo první instalaci v lokální počítačové síti stáhněte balíček „SEKMeditor_DB“. Po jeho rozbalení na lokálním disku jsou zobrazeny obsažené instalační soubory (viz obr. 2). Instalaci spustíte programem „SETUP_SEKMeditor_DB.exe“

(v případě doplňkové instalace na další síťovou stanicí programem „SETUP_SEKMeditor_Client.exe“).

Obr. 03: Instalační soubory po rozbalení instalačního balíčku

Po spuštění instalačního programu je uživatel veden následujícími kroky:

- úvodní potvrzení licenčního ujednání
- výběr a potvrzení umístění programu SEKMeditor
- výběr a potvrzení umístění lokální databáze
- výběr typu instalace
- potvrzení a spuštění instalace.

Kromě uvítacích a informačních obrazovek jsou všechny uvedené kroky velmi důležité. Bez úvodního potvrzení licenčního ujednání nelze v instalaci programu pokračovat. Program SEKMeditor musí být umístěn do složky, do níž má uživatel plné právo přístupu, a to vzhledem k nutnosti automatické aktualizace číselníků a vlastního programu. Po spuštění programu je část knihoven teprve automaticky dogenerována. Není nutno se obávat poškození programu nevhodným zásahem uživatele, neboť lze instalaci kdykoli opravit opětovným spuštěním Setup programu, jak je tomu u software vytvořeného produkty firmy Microsoft obvyklé.

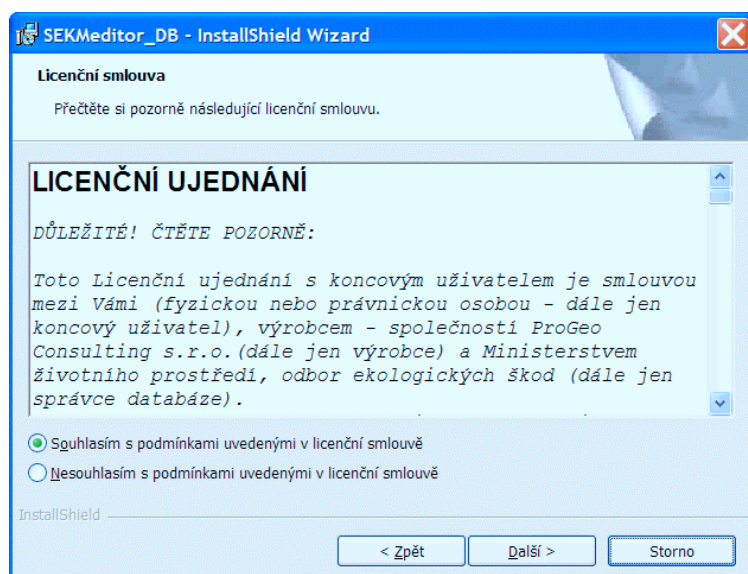
Umístění lokální (nebo-li pracovní) databáze je obsaženo pouze v plné instalační verzi u programu „SETUP_SEKMeditor_DB.exe“. Klientský instalační balíček tuto část

neobsahuje.

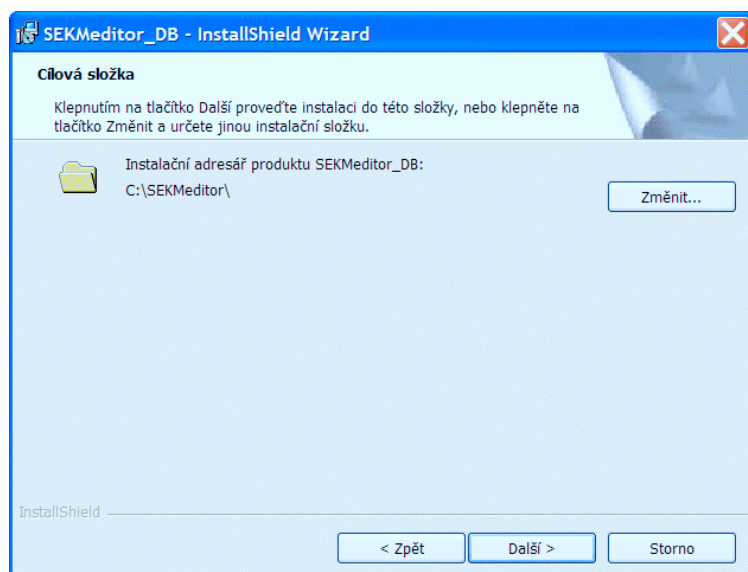
Databázi instalujeme do složky, do níž má uživatel **plné právo přístupu**. Musí zde mít možnost vytvářet i mazat soubory. Pokud bude lokální databáze sdílena více uživateli, pak musí být disk pro uživatele mapován logickým písmenem disku, např. „S:“. Každá instalace může mít cestu k této lokální síťové databázi odlišnou.

Pozor! Zapamatujte si místo, kam jste instalovali lokální databázi. Budete tuto informaci potřebovat při konfiguraci při prvním spuštění programu.

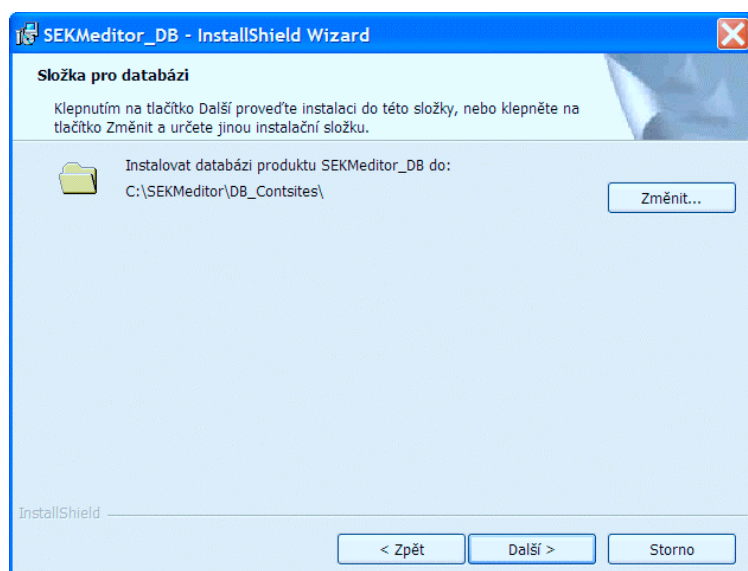
U typu instalace potvrdíme volbu „*Typická*“. Ostatní druhy pouze v případě doporučení správce systému. Na další obrazovce je zobrazeno námi zvolené nastavení cest s tím, že z tohoto bodu je ještě možno se vrátit do kteréhokoli předchozího bodu instalace nebo instalaci zcela zrušit. Pokud stiskneme tlačítko „*Instalovat*“, je spuštěna vlastní instalace programu dle nastavených parametrů.

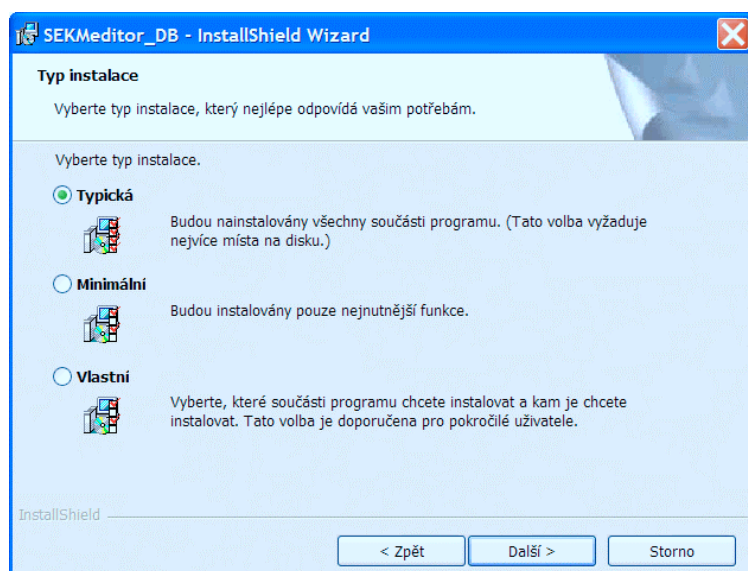
Obr. 04: Úvodní potvrzení licenčního ujednání

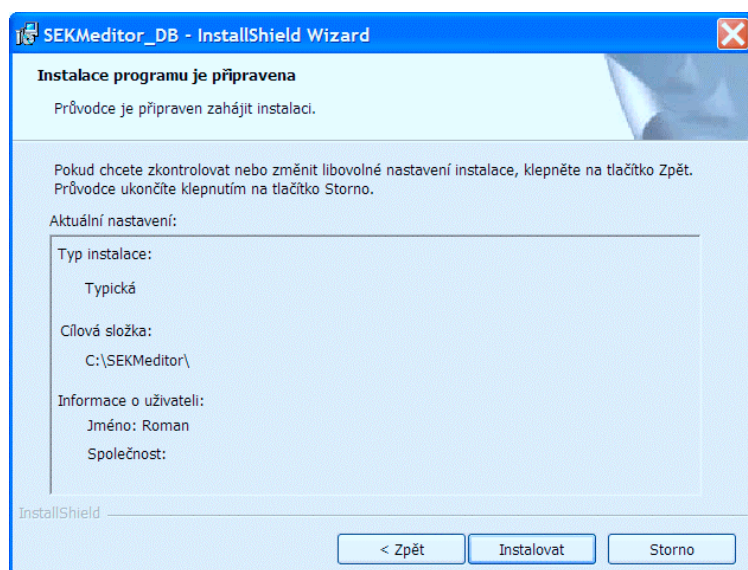
Obr. 05: Výběr a potvrzení umístění složky s programem

Obr. 06: Výběr a umístění složky s lokální databází

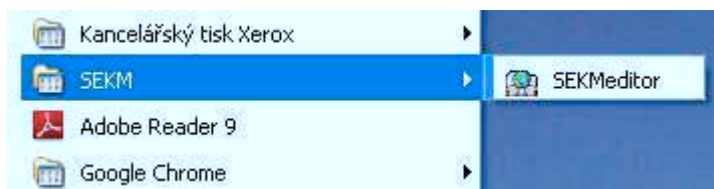
Obr. 07: Volba typu instalace - doporučena přednastavená typická instalace

Obr. 08: Poslední možnost korekce, zrušení nebo spuštění instalace

Je-li instalace úspěšně dokončena, je zobrazeno hlášení a program i lokální databáze jsou uloženy ve zvolených umístěních.

Program je možno **opravit či odinstalovat** spuštěním téže instalační rutiny nebo pomocí ovládacích panelů, volbou pro přidání/odebrání programů z menu operačního systému „Start“. **V případě odinstalování** programu odeberte následně i složky, kde byl umístěn program a lokální databáze. Tyto složky s některými dílčími soubory zůstanou na disku i po odinstalování, jelikož nebyly součástí instalačního balíčku a byly vytvořeny až v průběhu programu.

Obr. 09: Nově vytvořená ikona v menu „Start“

Po nainstalování programu SEKMeditor je vytvořena nová nabídka „SEKM“ v menu „Start“ operačního systému. V této nabídce je zástupce programu SEKMeditor (ikona zeměkoule na dlaních viz obr. 8), pomocí níž je spuštěn program SEKMeditor.exe.

V případě potřeby si můžete zástupce nakopírovat na plochu počítače nebo do dalšího umístění, např. do některé nástrojové lišty.

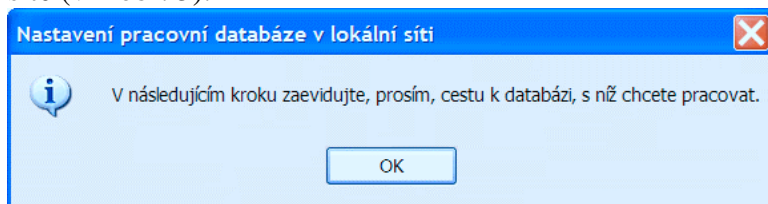
5. První spuštění - získání oprávnění k editaci

Při nastavení kurzoru na zástupce programu SEKMeditor a stisknutí klávesy „Enter“ nebo dvojklikem levým tlačítkem polohovacího zařízení (např. myši) spustíte program SEKMeditor.

Při prvním spuštění bude postup značně odlišný a složitější od běžného spuštění programu.

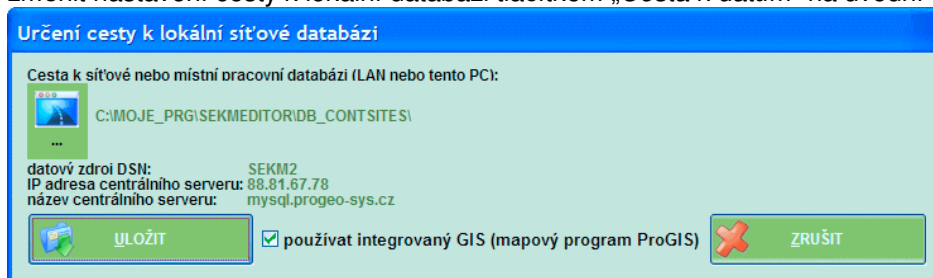
5.1. Nastavení cesty k lokální databázi

Při prvním spuštění je nejdříve zobrazena výzva, k určení cesty k pracovní databázi, kterou jste při instalaci umístili na lokální disk počítače nebo na sdílený mapovaný disk vaší lokální sítě (viz obr. 5).

Obr.10: Výzva k zadání cesty k lokální databázi

Tato výzva je zobrazena vždy, když není nalezena platná cesta k lokální databázi. Následně můžete změnit nastavení cesty k lokální databázi tlačítkem „Cesta k datům“ na úvodní obrazovce programu.

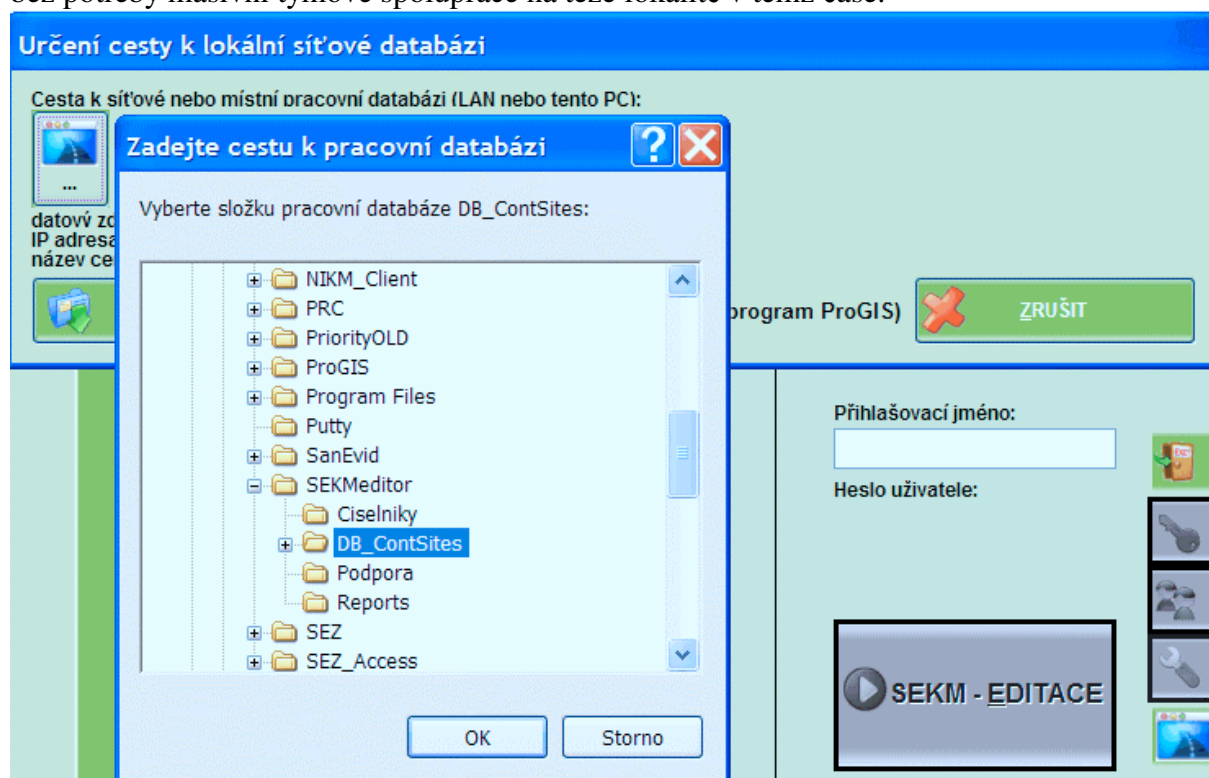

Obr. 11: Formulář pro určení cesty k lokální pracovní databázi

Cestu k lokální databázi je možno kdykoli později změnit. Změnu zadání cesty k databázi můžete využít také v případě práce s počítačem umístěným střídavě v lokální počítačové síti, kde je potřebná souhra v týmu, a na samostatném pracovišti, např. doma.

Na tomto formuláři je rovněž uvedena IP adresa serveru centrální databáze. Dále je zde možnost zrušení přednastaveného využívání integrované mapové GIS aplikace. Pokud nebudete tuto integrovanou aplikaci využívat a raději chcete použít vlastní prostředky, stačí odznačit zaškrtačací políčko. Stisknutím tlačítka „Zrušit“ je ukončeno toto nastavování beze změn.

Cestu zvolíme stisknutím tlačítka s ikonou modré silnice. Po stisknutí tlačítka je zobrazen klasický systémový prohlížeč pro výběr složky (viz obr. 11). Pokud jste při instalaci neměnili žádné nastavení, pak je cesta k databázi podsložkou instalovaného programu a název složky s lokální databází je „DB_ContSites“. Pokud tedy nebyla změněna přednastavená cesta instalace programu, pak by databáze měla být v umístění „C:\SEKMeditor\DB_ContSites\“. Tato přednastavená volba plně vyhovuje pro používání programu na samostatných stanicích bez potřeby masivní týmové spolupráce na téže lokalitě v témž čase.

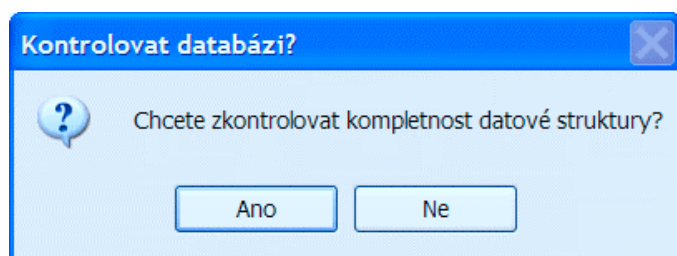

Obr. 12: Výběr složky s lokální databází po stisknutí tlačítka volby cesty (modrá silnice)
Pokud byla v zadaném umístění nalezena databáze, lze nastavení uložit. V opačném případě je uživatel informován o chybně nastavené cestě (viz *Odstraňování problémů a potíží*).

Tlačítkem „Uložit“ jsou nastavení uložena k aktuální spuštěné instalaci programu SEKMeditor a lze pokračovat v operacích prvního spuštění.

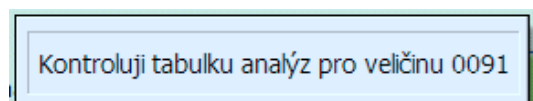
Při prvním spuštění je ihned po zadání cesty k databázi kontrolována struktura databáze a jsou vygenerovány tabulky jednotlivých dílčí analýz, jež z důvodu velikosti nebyly obsaženy v instalačním balíčku.

Pokud budete měnit cestu k lokální databázi později, bude zobrazena výzva, zda tuto strukturu chcete znovu překontrolovat.

Obr. 13: Dotaz při opětovné změně cesty k lokální databázi

Pokud je kontrolována struktura databáze, je zobrazována průběžná zpráva o kontrole či vytváření souboru.

Obr. 14: Zobrazení průběhu kontroly databáze pro jednotlivé sledované veličiny

5.2. Identifikace držitele licence včetně pracoviště

Po vygenerování a kontrole databázových souborů jste vyzváni k identifikaci uživatele software. Pokud instalujete databázi do lokální sítě organizace, pak zadejte identifikaci organizace. Pokud se jedná o dílčí instalaci na jednotlivé PC, pak specifikujte za název organizace i pracoviště tak, abyste o instalacích měli přehled, v případě dotazu z centrální databáze specifikované vámi udanou identifikací.

Obr. 15: Formulář pro vložení identifikačních údajů organizace nebo jediného uživatele

Bez vyplnění tohoto formuláře nelze ve spuštění programu pokračovat. Na údaje, které jste zadali do tohoto formuláře, se následně vztahuje licence k programu i oprávnění k editaci jednotlivých lokalit. Údaje zadané do tohoto formuláře nelze později uživatelsky modifikovat.

5.3. Zavedení a rušení lokálních uživatelů a jejich správa

Při prvním spuštění se automaticky zobrazí formulář správy uživatelů, jenž je standardně dostupný z hlavní obrazovky tlačítkem „Správa uživatelů“.

[illegible]

Obr. 16: Formulář pro doplnění uživatelů lokální databáze v rámci organizace nebo jediné instalace

V dalším kroku je zobrazeno okno se seznamem uživatelů. Seznam můžete kdykoli později modifikovat. V tomto okně je vzorově vyplněn první řádek seznamu uživatelů příkladem vyplnění. Nejprve přidáte nového uživatele tlačítkem „*Přidat uživatele*“. V nově vzniklém řádku přepíšete specifikaci uživatele dle vzoru uvedeného v prvním řádku. Tj. doplníte jméno a příjmení a organizaci, v rámci níž software používáte, jedná-li se o právnickou osobu. Pokud se jedná o fyzickou osobu, zapíšete za příjmením „ - fyzická osoba“, např. „Ing. Jan Novák - fyzická osoba“.

Do sloupce „přihlašovací jméno“ je automaticky vygenerováno několik znaků. Tyto znaky doporučujeme přepsat jednoduchým, snadno zapamatovatelným přihlašovacím jménem. Například uživatel Ing. Jan Novák si zavede přihlašovací jméno „novakj“.

Sloupec „*správce*“ označíme tehdy, pokud uživatel má mít právo editovat tabulku uživatelů, spravovat lokální data a definitivně odstraňovat záznamy z centrální databáze, jež byly označeny v lokální databázi ke smazání. Lokální správce však nemá možnost mazat z centrální databáze celé lokality, pouze jejich podcelky, na něž má právo modifikace.

Nezapomeňte alespoň jednomu uživateli přidělit právo správce lokální databáze. Zpravidla toto právo přidělíte ihned prvnímu přidávanému uživateli, tedy sobě.

Sloupec „*anotátor*“ označuje uživatele, jenž má právo editace lokalit pomocí programu SEKMeditor. Pole budete pravděpodobně potřebovat zatrhnout u všech uživatelů.

Osoba uvedená, jako anotátor dat je zodpovědná za kvalitu jím provedených změn v databázi.

Sloupec „*nyní přihlášen*“ slouží k evidenci momentálně pracujících uživatelů s lokální databází ve vaší počítačové síti. Využijete jej v případě nestandardního ukončení programu, při němž nedošlo k odhlášení uživatele. Pokud víte, že uživatel program ukončil a přesto je u jeho jména zatržítka, odhlaste jej odznačením v tomto sloupci.

Heslo si každý nově zavedený uživatel zadá sám při svém prvním přihlášení do programu.

Změnu hesla může provést pouze správce lokální databáze v okně správy uživatelů tak, že tlačítkem „*Změna hesla*“ zruší uživateli původní, zpravidla zapomenuté, heslo a při dalším

přihlášení přihlašovacím jménem je znovu uživatel vyzván k opakovanému novému vytvoření hesla.

Tlačítkem „Smazat uživatele“ označíte záznam lokálního uživatele k vymazání. Dokud okno správy uživatelů neuzavřete, máte ještě možnost označený záznam obnovit, viz obr. 17.

specifikace uživatele, jméno, firma	přihlašovací jméno	správce	anotátor	nyní přihlášen
Ing. Josef Novák, Aquatest, a.s., divize Slezsko (jen příklad)	novakj	☒	☐ ano/ne	☐ ano/ne
Roman Pavlik, ProGeo Consulting - správa databáze SEKM	roman	☒	☐ ano/ne	☐ ano/ne
Barbora Hudec, ProGeo Consulting s.r.o.	berta	☐ ano/ne	☒ ano/ne	☐ ano/ne
Dagmar Horáková, ProGeo Consulting s.r.o.	dasa	☒	☐ ano/ne	☐ ano/ne

Obr. 17: Zrušení lokálního uživatele

Ve formuláři je k dispozici také tlačítko pro nahlédnutí do historie editace prováděné uvedenými uživateli. Při prvním spuštění však jeho použití nemá opodstatnění.

Tlačítkem „Konec“ evidenční formulář lokální správy uživatelů uzavřete.

5.4. Odeslání žádosti o licenci

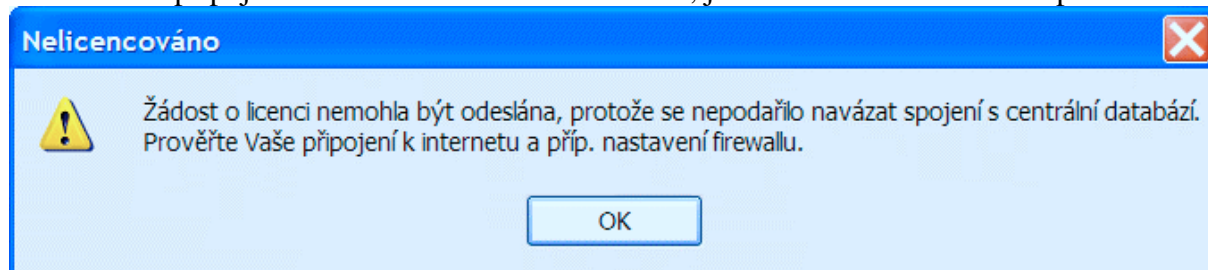
Při prvním spuštění programu je po vyplnění předchozích kroků automaticky odeslána žádost o přidělení licence k používání software SEKMeditor dle identifikace uvedené v identifikačním formuláři, viz obr. 15. Proto by mělo být první spuštění vždy prováděno v režimu on-line, tedy s připojením k internetu (viz [režim on-line](#)). Pokud je připojením v pořádku, je zobrazena informační zpráva o odeslání žádosti o licenci a program je ukončen.

Obr. 18: Oznámení o úspěšném odeslání žádosti o licenci

Potvrzení o platné licenci je oznámeno elektronickou poštou na e-mailovou adresu žadatele uvedenou v identifikačním formuláři (viz obr. 15). Potvrzení není prováděno automaticky serverem, ale identifikaci žadatele ověřuje administrátor databáze SEKM. Proto neočekávejte okamžitou reakci. Ověření je zpravidla prováděno do dvou pracovních dnů. V případě potřeby je možné telefonicky kontaktovat administrátora databáze SEKM.

Pozor! Vyzvednutí a převzetí licence musí být provedeno z téhož počítače, na nějž byl instalován kompletní software SEKMeditor, přičemž musí být přihlášen tentýž síťový nebo lokální uživatel PC (nejedná se o uživatele SEKMeditoru, ale uživatele přihlášeného na počítač). Ověření licence je prováděno mimo jiné i dle jména zasilatelského počítače a na něm přihlášeného uživatele.

Pokud se připojení na centrální databázi nezdařilo, je zobrazena informativní zpráva.

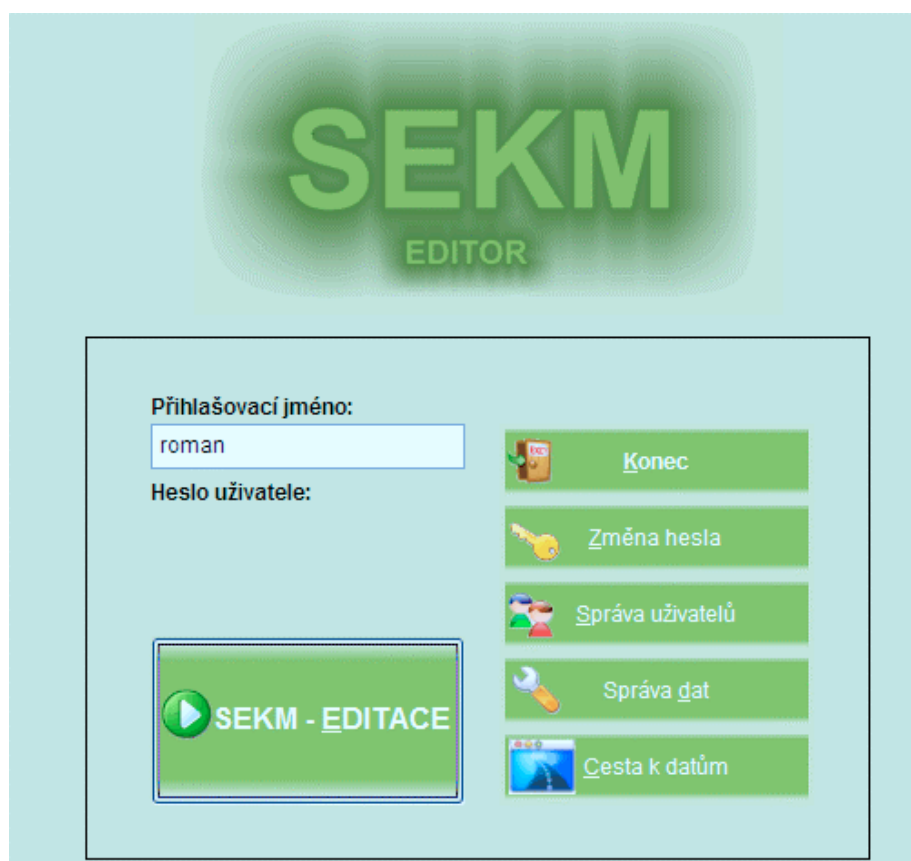

Obr. 19: Nezdařené zaslání žádosti o licenci

V takovém případě ověřte možnost spojení na uvedenou IP adresu, viz kapitola „Odstraňování problémů a potíží“.

6. Hlavní části programu

6.1. Úvodní obrazovka

Obr. 20: Ovládací prvky úvodní obrazovky

Při standardním spuštění programu (vyjma prvního spuštění) proběhne několik krátkých informativních zpráv o kontrole připojení a následně o kontrole licence. Pokud všechny kontroly proběhnou v pořádku, pak je zobrazena úvodní obrazovka SEKMeditoru.

Nemáte-li dosud potvrzenou licenci, licence byla odebrána nebo nebyla přidělena žádná

oprávnění k editaci, pak je zobrazena příslušná informace a program je ukončen.

Pokud se nezdařilo připojení k centrální databázi pomocí konektoru datového zdroje, je zobrazeno okno konektoru datového zdroje. V tomto okně můžete otestovat možnost připojení tlačítkem „*Test*“ nebo je přímo zavřít tlačítkem „*Cancel*“. Následně je zobrazena zpráva o nemožnosti připojení na centrální databázi s uvedením IP adresy serveru a informace o práci off-line (viz kapitola „*Odstraňování problémů a potíží*“).

Na úvodní obrazovce mohou být viditelně rozmístěny tyto prvky:

- datové pole pro zadání přihlašovacího jména uživatele (viz „*Zavedení a rušení lokálních uživatelů a jejich správa*“)
- pole pro zadání hesla, které je viditelné pouze po zadání správného přihlašovacího jména uživatele a stisknutí klávesy „*Enter*“ nebo jiným způsobu opuštění pole
- pole pro opakování zadaného hesla, které je viditelné pouze při prvním přihlášení uživatele po prvním zadání hesla
- tlačítko „*Konec*“ pro ukončení programu bez zahájení editace; tlačítko je přístupné vždy
- tlačítko „*SEKM - EDITACE*“, které je přístupné pro správném vyplnění přihlašovacího jména a hesla uživatele; umožňuje vstup do vlastního editačního prostředí, uzavře úvodní obrazovku a otevře editační prostředí
- tlačítko „*Změna hesla*“, jímž lze odstranit heslo aktuálně přihlášeného uživatele a zadat nové heslo při dalším přihlášení; tlačítko je přístupné všem uživatelům po přihlášení
- tlačítko „*Správa uživatelů*“, jímž je možno zavádět a rušit uživatele lokální sítě, prohlížet historii editace a rušit hesla uživatelů; tlačítko je přístupné pouze uživatelům označeným, jako správce lokální databáze
- tlačítko „*Správa dat*“, jímž je možno spravovat data lokální databáze, odblokovávat zamčené záznamy a definitivně odstraňovat záznamy určené k vymazání; otevře výhradní prostředí pro správu dat a zablokuje práci s lokální databází ostatním uživatelům; tlačítko je přístupné pouze uživatelům označeným, jako správce lokální databáze
- tlačítko „*Cesta k datům*“, jímž je možno nastavit cestu k lokální pracovní databázi a použití integrovaného GIS nástroje; tlačítko je přístupné pouze uživatelům označeným, jako správce lokální databáze.

6.2. Formulář pro správu uživatelů, historie editace

Formulář pro správu uživatelů je spustitelný z úvodní obrazovky programu uživatelem s právy správce lokální databáze tlačítkem „*Správa uživatelů*“. Je zde možno zavádět nové lokální uživatele, rušit je, měnit jejich popis a přihlašovací jména, kontrolovat jejich přihlášení do databáze, přidělovat a odebírat správcovská oprávnění, uvolnit jejich zapomenuté heslo a sledovat historii jimi prováděných změn.

Podrobněji jsou možnosti využití popsány v kroku „*Zavedení a rušení lokálních uživatelů a jejich správa*“ v kapitole „*První spuštění*“.

6.3. Formulář pro správu dat

6.3.1. Základní funkce formuláře pro správu dat

Formulář pro správu dat je samostatným odděleným vstupem do programu SEKMeditor a jeho použití je neslučitelné se současnou editací dat. Otevření formuláře je podmíněno jednak správcovskými právy a jednak jediným přihlášeným uživatelem lokální databáze -

správce.

Formulář pro správu dat se může měnit dle použité verze programu. Obecně však umožňuje zálohovat lokální data, obnovovat lokální data ze záloh, vysypávat datový koš, ověřovat integritu lokální databáze, odblokovávat záznamy zamčené uživateli s příslušným licenčním číslem a kompletně vymazávat obsah lokální databáze beze změn v databázi centrální.

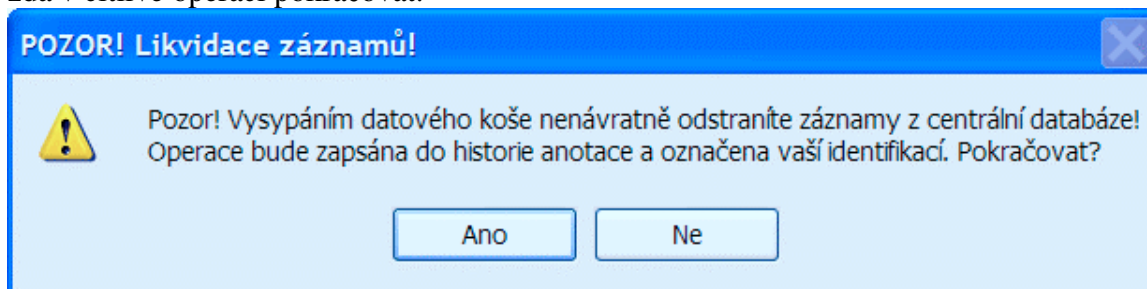

Obr. 21: Formulář pro správu dat

6.3.2. Vysypání datového koše

Při editaci záznamů v prostředí pro editaci dat nemá uživatel možnost odstraňovat záznamy z databáze. Může je pouze označovat k odstranění - vkládat do koše. Pouze při práci s pracovními tabulkami, které si připravil mimo databázi, je mu umožněno mazat záznamy ihned i v editačním prostředí.

Funkce „Vysypání datového koše“ definitivně odstraní záznamy označené k vymazání z lokální i centrální databáze. Po stisknutí tohoto tlačítka se objeví varovné hlášení s dotazem, zda v citlivé operaci pokračovat.

Obr. 22: Dotaz na pokračování operace vysypání datového koše

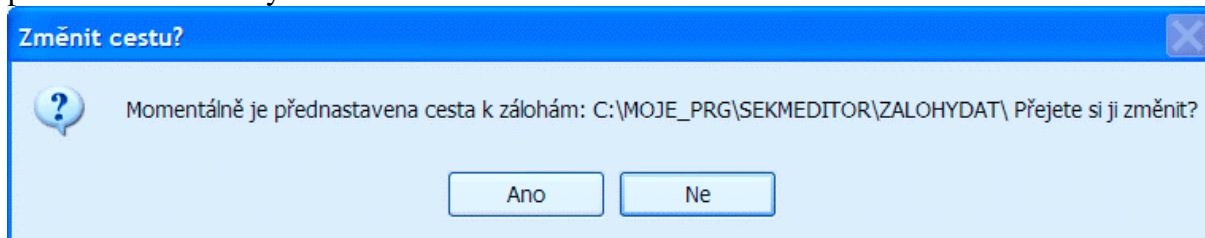
Funkce prohlédne databázi ve všech částech, vyjma části lokalit, a odebere označené záznamy z příslušných tabulek v lokální i centrální databázi. Pokud nebyly označeny žádné záznamy, jsou pouze překontrolovány lokální tabulky beze změn.

Definitivně odstranit záznam lokality nemá právo ani správce lokální databáze. O takový zásah musí požádat administrátora nebo správce centrální databáze.

Tip: Chcete-li si zajistit kompletní nové stažení aktuálních dat z centrální databáze a obnovit všechny záznamy, které jste omylem označili k odstranění a nejste si jisti, kde všude takové změny mohou být provedeny, použijte funkci „Vymazat všechna lokální data“ a ukončete program. Při dalším přihlášení budou stažena aktuální data z centrální databáze, kde se označování záznamů k vymazání neprojeví, dokud data skutečně neodstraníte.

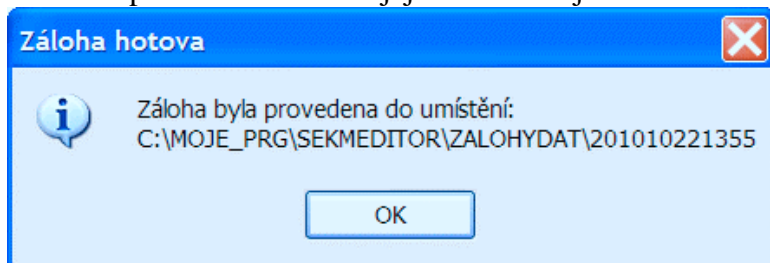
6.3.3. Lokální zálohování

Lokální zálohování lze použít i v editačním prostředí. Správci je však pochopitelně také k dispozici. Pokud ještě nebylo prováděno zálohování, je uživatel vyzván k výběru složky, kam budou zálohy ukládány. Pokud již zálohy prováděny byly, je zobrazen dotaz, zda umístění záloh změnit. Pokud se umístění měnit nebude, pak je záloha provedena do přednastavené složky.

Obr. 23: Uživatelem přednastavená cesta k zálohám dat

Každá jednotlivá klientská instalace programu může mít přednastaveno jiné zálohovací místo. Záloha dat je vždy generována do složky, jež je pojmenována dle roku, měsíce, dne, hodiny. Zálohy jsou prováděny do volných datových souborů bez interních databázových vazeb. O provedené záloze a jejím umístění je zobrazena na konci zálohování zpráva.

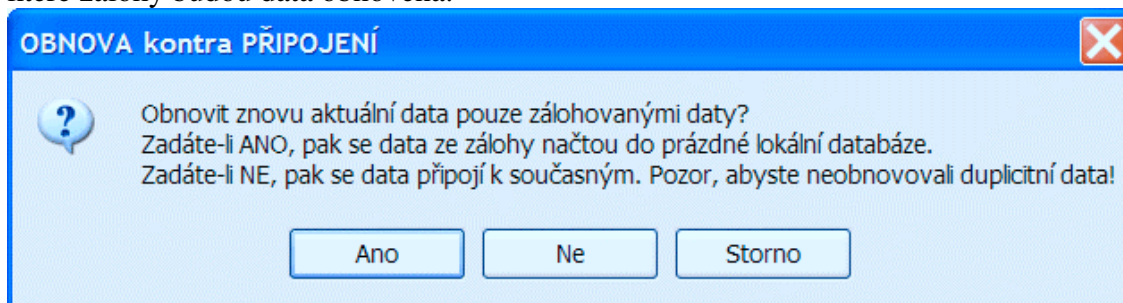
Obr. 24: Informace o umístění provedené zálohy dle data a času provádění zálohy

Např. záloha prováděná 22. října 2010 v 13:55 hodin bude uložena do přednastavené složky pro zálohování v podsložce nazvané „201010221355“. Tím je zajištěno, že složky se zálohami jsou uživateli průzkumníka Windows zobrazovány v pořadí od nejstarší po nejmladší.

6.3.4. Lokální obnova dat

Lokální obnovu dat je vhodné provádět pouze v režimu off-line a nepřepínat se do režimu on-line, pokud chcete, aby vaše stará data nebyla přepsána aktuálnějšími daty z centrální databáze. Toho snadno docílíte např. odpojením od sítě, např. vytažením síťového kabelu. Před obnovou dat je nutno si uvědomit, že data v centrální databázi již mohla být aktualizována. Proto tuto funkci používejte rozvážně, nejlépe po předchozí dohodě se správcem centrální databáze.

Při lokální obnově je nabídnuta složka se zálohami a uživatel má možnost si zvolit, ze které zálohy budou data obnovena.

Obr. 25: Dotaz ke způsobu obnovení dat

Data lze obnovit tak, že budou připojena k existujícím záznamům, pokud lokální databáze tyto záznamy už neobsahuje (např. v případě pozdějšího chybného vysypání datového koše) nebo budou načtena do prázdné lokální databáze.

Protože při připojování záznamů k existujícím datům lze očekávat nepředpokládané konflikty v podřízených částech databáze v případě duplicitních záznamů, **doporučujeme provádět kompletní obnovu dat do prázdné lokální databáze potvrzením tlačítkem „Ano“**. Tlačítkem „Storno“ lze operaci zrušit.

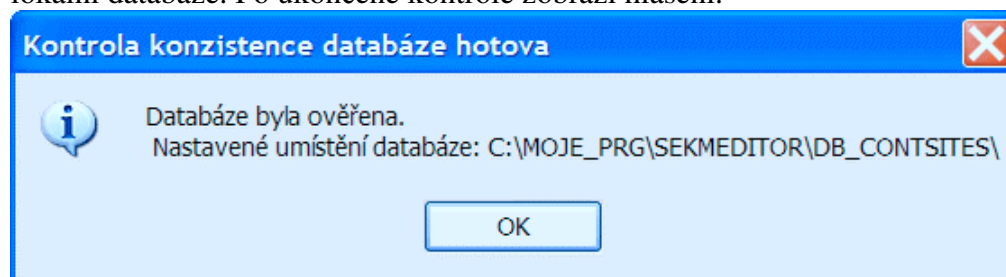
6.3.5. Prohlížení a editace externích datových tabulek

Tato funkce je využitelná v případě potřeby editace externího datového souboru formátu DBF. Lze tak např. otevřít a editovat jednotlivý pracovní soubor. Pozor však na editaci zálohovaných dat. Editace v tomto módu není nijak kontrolována. Mohlo by dojít k porušení vazeb mezi tabulkami databáze. V módu volné editace můžete také využít nabídky z horního menu „*Tabulka*“, pomocí něhož můžete provádět masivní změny více záznamů současně, exporty a importy pomocí průvodce, filtrování dat a mnoho dalších operací.

Využití této funkce však lze doporučit pouze uživatelům velmi dobře obeznámeným se strukturou databáze SEKM a s používáním databázových prostředků. Vzhledem k vysoké rizikovitosti a možnosti nevhodného použití, spuštění této funkce nezaškoleným uživatelům obecně nedoporučujeme.

6.3.6. Ověření integrity struktury databáze

Funkce zkontroluje kompletnost struktury aktuálně nastavené lokální databáze, doplní chybějící soubory jednotlivých analýz, opraví indexy zkontroluje funkčnost triggerů a vazeb lokální databáze. Po ukončené kontrole zobrazí hlášení.

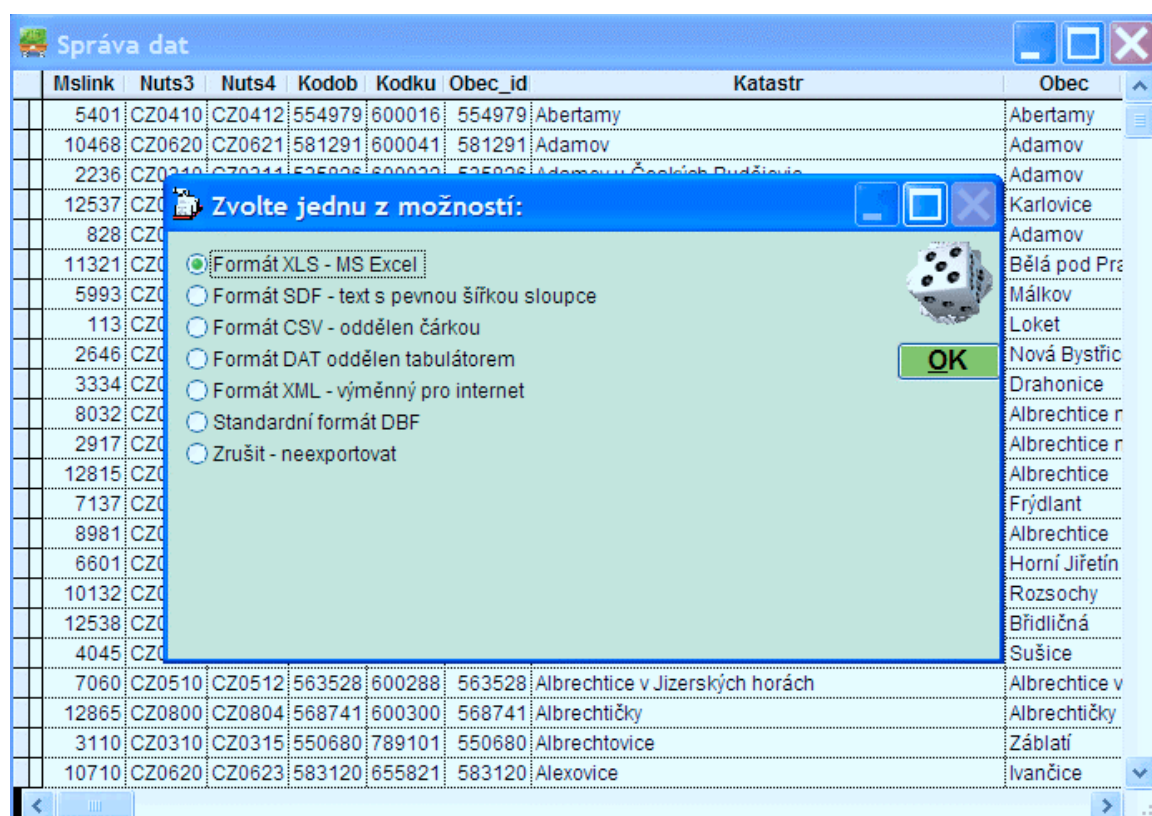
Obr. 26: Hlášení o provedené kontrole databáze

6.3.7. Odblokování zamčených záznamů

Pokud některý z uživatelů pracujících pod vaším licenčním číslem neukončil editaci záznamu standardním uložením editace, mohl zůstat záznam blokován jak v centrální, tak i lokální databázi. Použitím této funkce zajistíte odblokování záznamů blokováných vašimi uživateli. Pokud jste přesvědčeni, že záznam je blokován někým jiným neoprávněně, obraťte se na správce centrální databáze.

6.3.8. Export datových tabulek

Export datových tabulek je možný i v editačním prostředí. Správce jej však má k dispozici pro zcela neomezené použití při výběru exportovaných tabulek. Může volit mezi všemi datovými soubory, číselníky i jinými DBF soubory, které nesouvisejí s programem, např. atributová data GIS souborů ve formátu shapefile.

Obr. 27: Možnosti exportu do různých formátů

Zdrojový soubor může být ve formátu D-base MS VFP, FoxPlus, FoxPro. Může i nemusí mít označení kódové stránky jazyka. Pokud soubor označení kódové stránky neobsahuje, může uživatel toto kódování zadat, což je užitečné např. v případě nesprávného zobrazování českých znaků u některých datových souborů.

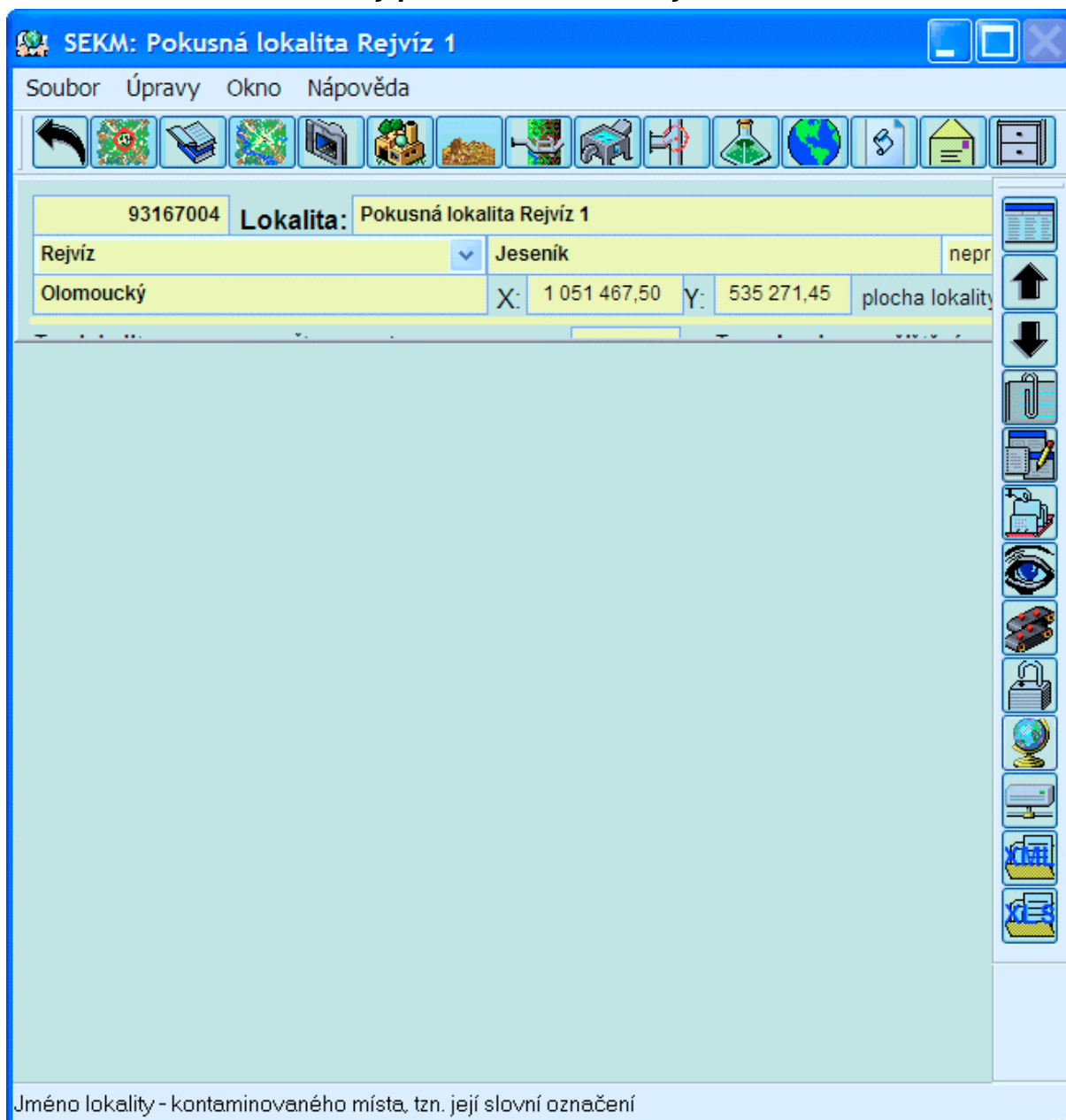
Po vybrání zdrojového souboru je zobrazen jeho obsah tabulkovou formou a nad tímto obsahem je otevřeno okno s nabídkou exportních formátů. Export umožňuje převést zdrojový soubor do formátu MS Excel, textového formátu s pevnou šířkou sloupce (data sloupců jsou pod sebou), do textového formátu, v němž jsou sloupce odděleny čárkou nebo tabulátorem, XML formátu s definicí názvů proměnných nebo standardního D-base formátu dbf.

6.3.9. Vymazání lokálních dat

Volbou „Vymazat všechna lokální data“ vyprázdní uživatel lokální databázi a zajistí si tak bezpečnou aktualizaci potřebných dat z centrální databáze. Tato volba je užitečná zejména tehdy, pokud uživatel ukončil program nestandardním způsobem ve chvíli editace dat, resp. jejich přenosu do centrální databáze.

7. Obrazovka prostředí pro editaci dat

7.1. Rozvržení obrazovky pro editaci atributových dat

Obr. 28: Rozvržení obrazovky pro editaci dat

V horní části obrazovky je stručné textové menu, které se dynamicky mění dle aktuálně zobrazené části. Menu pro práci není zapotřebí. Lze je však využít zejména při práci s uživatelskými pracovními tabulkami.

Pod textovým menu se nachází **formulářová lišta**. Po pravé straně okna je svisle umístěna **nástrojová lišta** (toolbar). Ve spodním levém rohu okna je **stručná nápověda** k aktivnímu prvku obrazovky. Obě lišty je možno přemístit a ukotvit na jiném místě obrazovky, podobně, jako je tomu u lišty hlavního panelu systému Windows.

Pod formulářovou lištou je vlastní **formulář lokality** a prostor pro otevírání jednotlivých dílčích formulářů lokality.

Editační obrazovka se otevírá buď na

- první lokalitě seznamu lokalit určených k editaci, pokud dosud nebyl program s uvedeným seznamem použit nebo na
- poslední lokalitě, která byla uživatelem vybrána při posledním ukončení práce s programem.

Pokud tedy zpracováváte nějakou lokalitu, při dalším spuštění programu bude lokalita opět vybrána ihned automaticky.

Nadpis celého okna je odvozen z názvu zpracovávané lokality. V případě zpracovávání více lokalit více programovými okny, budete v případě přepínání mezi nimi vždy vědět, které okno představuje kterou lokalitu.

7.1.1. Formulářová lišta

Obr. 29: panel formulářové lišty

Tlačítka panelu formulářové lišty umožňují vstup do jednotlivých datových částí popisu lokality. Při pohybu kurzorem myši nad formulářovou lištou je vždy nad kurzorem zobrazena stručná informace (tool-tip) a v levém dolním rohu nápověda ke každému ovládacímu prvku.

Panel formulářové lišty umožňuje uživateli:

- ukončení programu stisknutím tlačítka s černou šipkou
- otevření jednotlivých formulářů aktuálně zpracovávané lokality.

Pokud nebyla stažena detailní data aktuálně nastavené lokality, pak jsou přístupná pouze první dvě tlačítka zleva, tj. tlačítko pro ukončení programu a tlačítko pro zobrazení hlavního formuláře lokality. Při stisknutí tlačítka s hlavním formulářem lokality je zobrazen dotaz, zda chcete stáhnout všechna data lokality z centrální databáze. Pokud stáhnete data alespoň jedné lokality, pak budou přístupná i další tlačítka panelu formulářové lišty.

ikona	tlačítko	akce
	Konec	ukončení programu
	Lokalita	otevře/zavře okno hlavního formuláře lokality
	Dokumenty	otevře/zavře okno formuláře návazných dokumentů
	Území	otevře/zavře okno formuláře zájmového území
	Foto	otevře/zavře okno formuláře obrazových příloh (fotodokumentace, grafy atp.)
	Stavby	otevře/zavře okno formuláře staveb, zpevněných ploch atp.
	Skládky	otevře/zavře okno formuláře těles skládek
	Sanace	otevře/zavře okno formuláře sanovaných ploch
	Oblasti	otevře/zavře okno formuláře sledovaných oblastí s tvorbou šablon sledování
	Objekty	otevře/zavře okno formuláře sledovaných objektů (míst měření a odběrů)
	Analýzy	otevře/zavře okno formuláře sledovaných hodnot dle šablon
	Mapa	otevře/zavře samostatné okno formuláře mapy
	Výběry	otevře/zavře okno formuláře pro výběrové operace
	Adresář	otevře/zavře okno adresářového formuláře
	Záloha	provede zálohu momentálně obsažených dat v lokální databázi

Tab. 30: tlačítka formulářové lišty

7.1.2. Nástrojová lišta

Nástrojová lišta obsahuje ovládací prvky pro manipulaci s daty v jednotlivých formulářích. Zatímco ve formulářové liště vybíráme jednotlivé formuláře, které zobrazují data v jednotlivých částech databáze, v nástrojové liště nalezneme prostředky, kterými můžeme

s těmito daty pracovat.

ikona	tlačítko/nástroj	akce
	Tabulka	zobrazí seznam záznamů tabulkovou formou a umožní vyhledání záznamu
	předchozí	posune v aktuálním řazení o záznam zpět dle tabulkového seznamu
	následující	posune v aktuálním řazení o záznam vpřed dle tabulkového seznamu
	přidat záznam	přidá záznam do aktuálně otevřeného formuláře
	editovat	umožní provést změny záznamu ve formuláři a uložit je
	filtr	zobrazí v dané části jen záznamy vyhovující uvedené podmínce
	skrýt/zobrazit	skrýje nebo zobrazí záznamy označené k odstranění (vymazání)
	přenos záznamu	při přidávání záznamů přenáší data aktuálního záznamu do nového
	off-line	umožní práci off-line bez připojení k centrální databázi
	GIS	vynucení přenosu GIS dat z centra
	spojení	pokusí se obnovit připojení k centrální databázi
	export XML	vyexportuje aktuální část databáze do formátu XML
	export XLS	vyexportuje aktuální část databáze do formátu XLS

Tab. 31: tlačítka panelu nástrojové lišty

Tlačítko „*Tabulka*“ využijete zejména v případech, kdy budete mít oprávnění k editaci většího počtu lokalit současně a budete potřebovat zobrazit všechny tyto lokality formou seznamu a v tomto seznamu vyhledat záznam.

Tlačítko „*předchozí*“ nastaví předchozí záznam v aktuálně otevřeném formuláři.

Tlačítko „*následující*“ nastaví následující záznam v aktuálně otevřeném formuláři.

Tlačítkem „*přidat záznam*“ přidáte nový záznam do aktuálně otevřeného formuláře. Obsahuje-li formulář podřízené části, vkládají se tyto podřízené části ovládacími prvky uvnitř formuláře. Tlačítko „*přidat záznam*“ přidává pouze hlavní záznam formuláře. Stisknutím tohoto tlačítka se současně aktivuje editace záznamu, podobně, jako byste stiskli tlačítko „*editovat*“.

Tlačítko „*editovat*“ umožní zápis do aktuálně otevřeného formuláře a při dalším stisknutí uloží provedené změny. Pokud je práce prováděna nad lokální databází v režimu on-line, současně přenese provedené změny do centrální databáze (vyjma mazání záznamů). Pokud pracujete s externími datovými tabulkami (pouze části „*Objekty*“ a „*Analýzy*“), pak máte možnost záznamy odstraňovat ihned (viz také kapitola „*Obecné zásady práce s programem SEKMeditor*“).

Nástroj „*filtr*“ umožní nastavení pracovního filtru nad aktuálně otevřenou částí dat. Zapnutím filtru můžete definovat výběrovou podmínku, podle níž budou v aktuálně otevřené části zobrazeny záznamy. Záznamy nevyhovující zadané podmínce budou skryty, jakoby neexistovaly. Stisknutím tlačítka filtr je zobrazen seznam záznamů aktuálně otevřené části a nad tímto seznamem je zobrazeno okno filtru.

V horních polích nastavíte logickou podmínku a stisknete tlačítko „*nastavit nový filtr*“. Stisknutím tlačítka „*Přidat filtr /kombinace*“ můžete přidat další podmínku. Stisknutím tlačítka „*zadat filtr jinak*“ se nabídne průvodce zadáním podmínky.

Tlačítkem „zobrazit Vše“ zrušíte nastavený filtr a vrátíte zobrazování všech záznamů.

Tlačítkem „Pokračovat“ akceptujete nastavení / zrušení filtru a můžete pokračovat v práci.

Obr. 32: okno nástroje „filtr“

Pozor, nesprávným nastavením filtru může dojít k nesouladu v zobrazování některých částí databáze. Nezapomeňte vždy filtr zase zrušit. Nikdy nezapínejte filtr, pokud budete zadávat nová data! Nové záznamy by ihned po vzniku nemusely splňovat zadanou podmínku a došlo by k porušení funkčnosti - nebylo by je možno vyplnit a uložit.

Nástroj „skrýt/zobrazit“ je použitelný pouze v režimu off-line. Umožňuje zapnout a vypnout zobrazování záznamů označených ke smazání, čili záznamů v koši. Přednastaveno je zobrazování záznamů určených ke smazání. V off-line režimu můžeme tyto záznamy skrýt, jakoby již v databázi neexistovaly. V režimu on-line je však nutno mít přehled o všech záznamech.

Nástroj „přenos záznamu“ zapne nebo vypne duplikování záznamů. Jeho využitelnost je zejména v případě přidávání většího množství velmi podobných záznamů, např. většího množství analýz, jejichž hodnoty se prakticky nemění. Po zapnutí nástroje „přenos záznamu“ a po stisknutí tlačítka „přidat“ se nakopírují možná pole (vyjma identifikátorů) aktuálně nastaveného záznamu do nových záznamů. Hodnota polí záznamů se řídí vždy podle aktuálního nastaveného záznamu.

Příklad: Existuje-li v databázi 5 řádků analýz a potřebujete přidat 2 další, které jsou velmi podobné analýzám na třetím řádku, postavte se na třetí řádek a stisknutím tlačítka „přidat“ přidáte příslušný počet analýz.

Nástroj „off-line“ zablokuje v centrální databázi záznam lokality výhradně pro použití ve vašem PC, resp. vaší lokální síti a umožní editaci lokality i bez připojení k centrální databázi. V tomto režimu jsou omezeny některé funkce. Lokalitu je nutno odblokovat opět v režimu on-line. Aktualizovaná data budou opět přenesena do centrální databáze.

Nástroj „GIS“ není běžně zapotřebí. Jeho využití je řízeno programem, je zapínán automaticky avšak je ponechán k dispozici pro neočekávané situace, aby umožnil uživatelské stažení GIS dat z centrální databáze.

Tlačítko „spojení“ slouží k obnovení přerušného připojení na centrální databázi bez nutnosti restartu programu. Lze jej využít v případě záměrného odpojení ze sítě (např. odpojení kabelu) a automatického přechodu do režimu off-line. Program v režimu off-line nekontroluje možnost připojení na centrální databázi. Proto je zde pro kontrolu existence připojení samostatná funkce.

Tlačítko „*export XML*“ slouží k vyexportování aktuálně otevřené části databáze (dle aktivního formuláře) do souboru ve formátu XML. Výhodou tohoto formátu je obsažená struktura a univerzální převoditelnost, jelikož obsahuje informace o typu dat. Exportovány jsou všechny položky, včetně dlouhých textů.

Tlačítko „*export XLS*“ slouží k vyexportování aktuálně otevřené části databáze do souboru ve standardizovaném formátu MS XLS verze 95, čitelném většinou tabulkových procesorů. Jsou exportovány všechny položky vyjma polí typu „blob“, tj. velmi dlouhých textů, fotografií apod.

7.2. Jednotlivé formuláře pro vkládání dat

7.2.1. Formulář lokality

Otevření formuláře lokality - způsoby zobrazení

Obr. 33: Formulář lokality v základní informační podobě před otevřením

Po otevření editačního prostředí je automaticky vybrána lokalita, která byla nastavena jako poslední před ukončením programu. Hlavní formulář lokality je zobrazen v minimální informační velikosti pouze se základními údaji. Rozsah minimálního zobrazení si však uživatel může nastavit dle vlastního uvážení. Celý hlavní formulář lokality se otevře až po stisknutí tlačítka „*Lokalita*“ na formulářové liště (viz „*Formulářová lišta*“).

V minimálním zobrazení je ihned viditelný název lokality a její lokalizace, prozkoumanost lokality, datum poslední aktualizace záznamu, stav schválení resp. rozpracování lokality, kód priority a případný stupeň důvěrnosti dat lokality. Data lokalit se zvýšeným stupněm důvěrnosti jsou však zobrazována pouze autorskému pořizovacímu týmu. Ostatním anotátorům je pouze zobrazena nevyplněná lokalita s názvem: „*Lokalita s důvěrnými údaji*“, její identifikátor a obsah pole „*stav ke dni*“.

Stisknutím tlačítka „*Lokalita*“ je nejdříve spuštěna synchronizace s centrální databází. Pokud je lokalita dosud stažena pouze v základní informativní podobě, je zobrazen dotaz, zda stáhnout z centrální databáze všechna data.

Obr. 34: Dotaz, zda požadujete kompletní aktuální data lokality

Pokud jsou již data stažena, je pouze provedena kontrola aktuálnosti této části záznamu v centrální databázi a případně je provedena aktualizace této části databáze. Synchronizace s daty centrální databáze není prováděna v režimu off-line.

Následně je zobrazen formulář lokality s nejdůležitějšími údaji a dalšími informačními a ovládacími prvky. Formulář se zavírá opětovným stisknutím tlačítka žlutě podsvíceného „*Lokalita*“. Pokud byla stažena kompletní data lokality, jsou i ostatní tlačítka formulářové lišty přístupná. Pokud je zobrazena lokalita jen v informativním rozsahu, jsou přístupná pouze tlačítka pouze tlačítka „*Lokalita*“ a tlačítko „*Konec*“.

Popis formuláře lokality

93167004 Lokalita: Pokusná lokalita Rejvíz 1 zpracována AR ☐ Kód priority P3.1

Rejvíz: Jeseník neprozkoumáno

Olomoucký X: 1 051 467,50 Y: 535 271,45 plocha lokality: 4 373 m2 Stav ke dni 26.10.2010 09:11:20

Typ lokality: Číslo mapového listu M 1 : 50 000: 12-24 Typ původce znečištění: jiné

Základní charakteristika kontaminované lokality je uvedena v tomto poli.

Kontakty - osoby a organizace, které jsou pro řešení této lokality důležité

První pokusný kontakt na Rejvíze

způsob využití lokality

vlastní lokalita:	současný způsob využití	plánovaný způsob využití
rekreační areál	průmysl, komerční zástavba	
těsné sousedství	jiná krajinná zeleň	průmysl, komerční zástavba

Do tohoto pole su uvádějí další důležité informace k zájmovému území lokality.

HL pořadí: 1-00-00-000 min. vzdálenost k povrchovým vodám: 730,0 [m] záplavové území ☐

Možnost migrace: 2. malá

Popis a charakteristika zvodně a hg prostředí

kategorie denního počtu ohrožených osob: 1 až 20

Střety - ohrožení	do 50m	do 1km	Střety - ohrožení	do 50m	do 1km
zdroje pitné vody, jejich vnější ochr. pásmo	☐	☐	národní park	☐	☐
ochranné pásmo přírodního léčivého zdroje	☐	☐	území CHKO	☐	☐
území CHOPAV	☐	☐	přírodní rezervace	☐	☐
útvary podz. vod s vodohospodářským významem	☐	☐	VKP, přírodní památky	☐	☐
významné odběry povrchových vod	☐	☐	ochranné lesy zvl. určení	☐	☐
vodní toky třídy čistoty 1,2	☐	☐	ÚSES	☐	☐
zemědělská půda	☐	☒	památková zóna	☐	☐
NATURA 2000	☐	☐	jiné	☐	☐

KONTAMINACE typ kontaminace celková kontaminovaná plocha do 100m2 úroveň kontaminace

kontaminace nejištěna -0-

kontaminace nejištěna -0-

CIU.Kovy:NEL <Xb

Do tohoto pole se zapisuje slovní popis rizika - charakteristika

Nápravná opatření: výběr z menu probíhá monitorování ☐

Do tohoto pole se zapisují hlavní cíle navrhovaných či již provedených nápravných opatření (detail viz část "Sanace"), dále priority dle analýzy rizik, slovní popis rizik a jejich zdůvodnění.

do tohoto pole se zapisuje zdroj financování nápravných opatření Odhad celk. nákladů [Kč]: ---

Do tohoto pole se zapisuje seznam použitých metod sanace či jiných nápravných opatření a jejich stručný popis. Detail viz část "Sanace".

Obr. 35: Otevřený formulář lokality s ovládacími prvky

V horní části formuláře jsou identifikační a **lokalizační údaje**, typ lokality, typ původce znečištění a hlavní informace o důvodu zařazení v databázi SEKM.

Pod těmito údaji je umístěn tabulkový seznam s **kontaktními informacemi** s možností získání detailnějších informací z adresáře. Popis lokality je doplněn nejdůležitějšími informacemi o zájmovém území a jeho **využití** a následují **generalizované informace o ohrožení, střetech zájmů, kontaminaci** a celý formulář je ukončen nejdůležitějšími souhrnnými informacemi o **nápravných opatřeních**.

V pravé horní části formuláře je uveden **kód priority**, pokud byla lokalita hodnocena, **ikona znázorňující stav schválení záznamu**, informace o aktuálnosti záznamu, výrok o dalším doporučeném postupu a hodnotící výrok vycházející z kategorie vyhodnocené

priority (viz metodický pokyn MŽP Hodnocení priorit - kategorizace kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných míst).

Pod těmito informacemi je na pravé straně formuláře malá sekce týkající se zákona č. 167/2008 o ekologické újmě. Tato pole se zaškrťávají pouze v případě, že lokalita nebo její část je šetřena jako **ekologická újma** podle uvedeného zákona.

Dále informace o posledním anotátorovi této části a hodnotiteli priority. je-li lokalita členěna na sledované oblasti a existuje-li dílčí hodnocení priorit pro jednotlivé sledované oblasti, pak je u kódu priority zobrazeno upozornění.

Vpravo nahoře pod informacemi o aktuálnosti jsou tlačítka specifická pro tento formulář. Je to tlačítko pro **zobrazení a uložení souhrnného formuláře lokality** dle MP MŽP Hodnocení priorit. Dále tlačítko pro umožnění **hodnocení priority** (uložení hodnocení je možné pouze v editačním režimu). Tlačítko pro zápis rozsáhlejších textů, které zobrazí posuvníky u textových polí. Pokud toto tlačítko není aktivní, pak je text barevně vyznačen vždy, když jeho délka v poli přesáhne velikost zobrazitelnou v souhrnném formuláři.

The screenshot shows a 'Print Preview' window with a toolbar at the top containing navigation and zoom controls. A red arrow points to a button with a magnifying glass icon. Below the toolbar is a form titled 'SOUHRNNÝ FORMULÁŘ LOKALITY: Pokusná první Rejvíc'. The form contains various fields for localization, coordinates, operator, type of locality, degree of knowledge, contamination characteristics, and water types.

SOUHRNNÝ FORMULÁŘ LOKALITY: Pokusná první Rejvíc			
nutnost institucionální kontroly způsobu využívání lokality			
Lokalizace:		kú: Rejvíc	
X: 1051467,41	Y: 535271,45	okres: Jeseník	kraj: Olomoucký
Provozovatel nebo jiný informovaný subjekt: První pokusný kontakt na Rejvíce			
typ lokality: jiné		typ původce znečištění: jiné	
stupeň poznání: podrobný průzkum (A,B)		analýza rizika: nezpracována	
charakteristika kontaminace:		celková kontaminovaná plocha: do 100m ²	
povrchové vody:	Anorg.více nebezpečná, CIU, Fenoly, Kovy velmi nebezpečné		
podzemní vody	kontaminace nezjištěna		
zeminy	kontaminace nezjištěna		

Obr. 36: Způsob uzavření náhledu zobrazení souhrnného formuláře lokality

Dalším ovládacím prvkem je tlačítko pro označení lokality ke smazání. **Pozor! Označením lokality označíte rovněž všechny podřízené záznamy. Opětovným odznačením se však odznačuje pouze samotný záznam lokality a všechny podřízené záznamy zůstávají označeny ke smazání. Proto toto tlačítko používejte jen po dohodě se správcem či administrátorem databáze. Bez jejich povolení není možno lokalitu z databáze odstranit.**

Posledním ovládacím prvkem je nabídkové menu pro nastavení řazení záznamů lokalit.

Ovládání vnořené části s kontaktními informacemi

V **tabulce kontaktů** získáte detailnější informace o kontaktní osobě stisknutím pravého tlačítka myši na řádku příslušného kontaktu. Nový kontakt lze přidat v editačním modu stisknutím záhlaví tabulky nad sloupcem „poznámka / vztah“. Při použití obou těchto akcí je vždy zobrazeno okno adresáře. Kontakt můžete vyhledat v adresáři pomocí tlačítka „Vybrat kontakt“ a využitím standardní vyhledávací funkce Windows „Ctrl-F“ - hledat (find - viz menu). Pokud kontaktní osoba nebyla nalezena, je možno zavést nový kontakt tlačítkem „Nový záznam“ na formuláři adresáře. Do formuláře lokality se vrátíte tlačítkem „Návrat“ umístěným na formuláři adresáře.

ADRESÁŘ

identifikátor: 41693205,009 IČO / Rodné č.: 41693205,000

ČiŽP OI Ostrava tel.: 595134111

Ulice č.p.: Valchařská 15 fax:

Obec: Ostrava e-mail: bartkova@ov.cizp.cz

PSČ: 702 00 vybrat obec a PSČ Anotoval: HS AZ GEO

Kontakt: bartkova@ov.cizp.cz 07.02.2002 17:18:55

účet / banka:

Další poznámky a kontakty:

Oblastní inspektorát
Ing. Kozubek, Ing. Pomazal, Ing. Hana Bártková
<http://www.cizp.cz>

Navigation buttons:

Actions: Vybrat kontakt Editovat kontakt Nový záznam filtr ?

Obr. 37: Okno adresáře se zobrazením detailu kontaktních informací

7.2.2. Formulář dokumentů

Tlačítkem „Dokumenty“ z formulářové lišty otevřete rešeršní okno s abstrakty dokumentů, příp. odkazy na dokumenty, z nichž byly čerpány informace pro vyplnění záznamu lokality. Do této části se zapisují zejména závěrečné zprávy, rozhodnutí, analýzy rizik, dokumenty EIA, zprávy ze sanací apod. Během otevírání okna je v režimu on-line současně prováděna synchronizace s centrální databází.

Formulář dokumentů

typ zprávy	rok	název informačního zdroje	vydal
RA	1998	Analýza rizika Benzina a.s. - distribuční sklad 0707 Bartošovice	Sokol - Ekotechnologie.
PoP	2005	DS PHM Bartošovice Závěrečná zpráva průzkumných prací Předsanační doprůzkum	Biodegradace s.r.o.
RA	2005	Bartošovice Aktualizace analýzy rizik	Biodegradace s.r.o.

číslo lokality: 97001
číslo odkazu: 970010005
číslo dokumentu: 97001002

Poslední aktualizace záznamu: 31.12.1985 12:00:00

DOKUMENTY
ZDROJOVÁ LITERATURA
LITERÁRNÍ PRAMENY
ABSTRAKTY

Název dokumentu: Archivní číslo:

Typ dokumentu: PoP Čj:

Vydal: Biodegradace s.r.o. Ze dne:

Autor: Bouček Z. a kol. Rok: 2005

Literární hesla: 15150,00000,15055

Cílem předsanačního doprůzkumu bylo ověřit aktuální stav znečištění horninového prostředí v areálu DS a doplnit rozsah kontaminace podzemní vody, rozsah kontaminace zemin nesaturované a saturované zóny a to jak z hlediska plošného rozšíření, tak hloubkového dosahu a posouzení možnosti šíření do okolí. Předsanačním doprůzkumem byla ve zkoumaném prostoru potvrzena přetrvávající kontaminace saturované i nesaturované zóny ropnými látkami. Byla upřesněna místa zdrojů a ohnisek kontaminace, jejich plošný i hloubkový dosah. Kontaminace je způsobena především intenzivní činností ve skladu v minulosti, kdy prakticky u všech hlavních technologických procesů docházelo, při nedodržování technologické kázně, k únikům ropných látek a následnému znečištění dešťových vod, horninového prostředí a podzemních vod. Celková plocha zemin nesaturované zóny, zasažená kontaminací ropnými látkami, která byla průzkumem ověřena je 5 500 m², objem kontaminovaných zemin nesaturované zóny byl průzkumem ověřen v množství 15 230 m³. Celková plocha zemin saturované zóny, zasažená kontaminací ropnými látkami, která byla průzkumem ověřena je 1 810 m², objem kontaminovaných zemin saturované zóny byl průzkumem ověřen v množství 1 850 m³. Kontaminace podzemní vody ropnými látkami (NEL) má plošný charakter a koresponduje s místy, kde byla zjištěna kontaminace zemin, tzn. v okolí železniční vlečky v prostoru bývalého stáčíště a bývalé čerpadlovny, v prostoru budovy K a L a rampy, v okolí venkovních betonových van, v okolí vřtu HV 116 mezi budovou K a vrátnicí, kde v minulosti došlo k havárii nádrže na naftu. Plošný rozsah kontaminace podzemní vody je větší, než plošný rozsah kontaminace zemin vzhledem k postupu kontaminace od zdrojů do okolí. Plocha kontaminace podzemní vody, kde byla zjištěna volná fáze RL ve formě filmu a více, je asi 7 800 m². Průměrná koncentrace NEL v podzemní vodě v tomto prostoru se řádově pohybuje řádově v 10⁻³ až 10⁻⁴ mg/l. Plocha kontaminace, kde byla zjištěna koncentrace NEL vyšší než limitní hodnota kritéria "C" MP MŽP ČR, 1 mg/l, je asi 14 500 m².

Obr. 38: Formulář dokumentů

Pokud je v typu zprávy uvedena položka dle nabídkového menu „rozhodnutí“, pak je seznam rozhodnutí zapsaných u aktivní lokality automaticky také k dispozici v části „Sanace“

(viz dále), v níž můžete zde uvedená rozhodnutí přidat k těm sanovaným plochám, kterých se daná rozhodnutí týkají. Pokud v části „Dokumenty“ rozhodnutí zapsána nejsou, pak je není možno přiřadit ani k sanovaným plochám.

Formulář uzavřete opětovným stisknutím tlačítka „Dokumenty“ nebo ukončením celého programu tlačítkem „Konec“. Formulář lze uzavřít pouze není-li zapnut editační mód.

7.2.3. Formulář zájmového území

Formulář zájmového území se otevírá i uzavírá z formulářové lišty tlačítkem „Území“. Po stisknutí tlačítka proběhne kontrolní procedura pro synchronizaci s centrální databází. V případě, že údaje nejsou aktuální, proběhne aktualizace této části záznamu.

Data formuláře jsou pevně strukturně spjata s daty formuláře lokality - jsou součástí stejného záznamu téže datové tabulky. Proto v této části nelze přidat žádné nové záznamy. Přidáním nové lokality vznikne současně prázdný záznam zájmového území.

Formulář má na pravé straně tlačítko „zakreslit tvar - polygon zájmového území“, jímž vyvoláte otevření mapy, do níž lze zakreslit polygon vymezující zájmové území. Polygon je uložen společně s daty zájmového území.

The screenshot shows a software interface for data entry. At the top, there are four tabs: "Geomorfologie, klima, vegetace" (selected), "Geologie a hydrogeologie", "Složky ŽP, hydrologie", and "Rizikovitost - doplňující informace". Below the tabs, there are several input fields and dropdown menus for geographical and climatic data. A table at the bottom shows the current and planned use of the area. A large text area at the bottom contains a detailed description of the area.

způsob využití lokality	současný způsob využití	plánovaný způsob využití
vlastní lokalita:	průmysl, komerční zástavba	průmysl, komerční zástavba
těsné sousedství	zemědělská půda	zemědělská půda

Areál je na severu ohraničen vodní plochou Dolního Bartošovického rybníka, na východě objekty zemědělské výroby Veterinární a farmaceutické univerzity, na jihu zemědělsky obdělávanými pozemky a na západě objekty soukromé firmy Denas spol. s r.o. Komunikační napojení je ze státní silnice Nový Jičín - Studénka. Železniční vlečka je napojena ze žst. Studénka, dnes je mimo provoz. Areál od roku 1945 do roku 1998 sloužil jako distribuční sklad Benziny. V roce 1969 začalo zpevnění terénu na nádvoří, v roce 1973 byla provedena rekonstrukce a dostavba výškové budovy, podzemní lapoly byly postaveny až v roce 1983. Sklad provozoval standardní činnost, tj. příjem, uskladnění, výdej a prodej pohonných hmot a maziv. Skladovala se zde především motorová

Vegetace a její stav, případné změny či poškození, hlavní zástupci flóry a fauny, biotopy atp.

Obr. 39: Formulář zájmového území otevřený na záložce „Geomorfologie, klima, vegetace“ včetně zobrazení ovládacích prvků panelu formulářové lišty

Ve formuláři jsou zobrazena některá pole, která jsou i součástí formuláře lokality. Nejedná se však o duplicitu v datech. Opětovné zobrazení některých položek hlavní formuláře v části „území“ je určeno k lepší orientaci v souvislostech mezi uvedenými daty. Zatímco v hlavním formuláři lokality jsou tyto údaje uváděny pro rychlou orientaci a okamžitý přehled, ve formuláři zájmového území jsou uváděny v kontextu s dalšími souvisejícími údaji. Měnit

uvedené položky můžete jak ve formuláři lokality, tak i ve formuláři zájmového území.

Položky, které jsou rovněž zobrazovány ve formuláři lokality, jsou tyto:

- plocha lokality, v zájmovém území záložka „Geomorfologie, klima, vegetace“
- způsob využití lokality, v zájmovém území záložka „Geomorfologie, klima, vegetace“
- doplňující informace k zájmovému území, v zájmovém území záložka „Geomorfologie, klima, vegetace“
- možnost migrace, v zájmovém území záložka „Geologie a hydrogeologie“
- doplňující informace k možné migraci, v zájmovém území záložka „Geologie a hydrogeologie“
- vzdálenost k povrchovým vodám, v zájmovém území záložka „Složky ŽP, hydrologie“
- číslo hydrologického pořadí, v zájmovém území záložka „Složky ŽP, hydrologie“
- záplavové území, v zájmovém území záložka „Složky ŽP, hydrologie“.

Geomorfologie, klima, vegetace	Geologie a hydrogeologie	Složky ŽP, hydrologie	Rizikovitost - doplňující informace
Regionálně-geologické zařazení, geologická stavba, petrografie, tektonika, ložiska, sesuvy Z regionálně-geologického hlediska se lokalita nachází v pásnu karpatské předhlubně. Širší okolí lokality i s hlubším podložím je budováno téměř výhradně sedimentárními horninami. Předkvartérní podloží na lokalitě tvoří miocenní sedimenty lanzendorfské série, stratigraficky řazené do spodního badenu. Spodní část lanzendorfské série tvoří zvodněná bazální klastika, výše jsou uloženy tégly. Jedná se o šedavé až zelenošedé vápnité jily s podřadnou prachovitou a písčitou příměsí. Poprašky prachovitého písku společně s jemnými šupinkami světlé slidy jsou zpravidla přítomny na vrstevních plochách. Ve svrchní části mohou být tégly navětralé, rezavě smouhované a mramorované, polygonálně rozpadavé, místy s vápnitými konkréciemi.			
Možnost migrace: údolní nivy menších toků, kvartérní akumulace se střední propustností nebo nad erozní bází, lokální průlinová pánev či lokální krasová zvědeň, masiv s převážně puklinovou střední propustností, možný dosah migrace typicky v řádu stovek metrů, vesměs pod 1km			
3. střední			
POKRYV Typ pokryvu: písč. hlína Mocnost: 2,0 Zpevnění: zpevněný Propustnost: málo propustný		V nejvyšší části geologického profilu byly téměř ve všech vrtech zastíženy antropogenní navážky v mocnosti 0,5 m až 2,0 m. Jsou heterogenní směsí přemístěných místních hornin (prachovitá hlína, písčité hlína, jíl, štěrky), zbytky stavebních materiálů (úlomky betonu, panely, úlomky cihel, stavební sutě, malta, písek), odpadů (uhlí, škvára) a rostlinných zbytků.	
1. zvědeň štěrkopíský propustný 2.60000001000000E-3 3.50000000000000E-4 pitná voda 2. zvědeň 0.00000000000000E+0 0.00000000000000E+0		Z region.-hydrogeolog. hlediska je území součástí rajónu č. 151 "Fluviální a glacienní sedimenty v povodí Odry" (Michlíček a kol., 1986), v hydrogeologickém celku A, který tvoří fluviální štěrkopíský a povodňové hlíny údolní nivy Odry v Oderské bráně. Gener. směr proudění podz. vody na lokalitě je za nečerp. stavu od JZ k SV až k S, k hlavní drenážní bází, k ř. Odře. Lokalita je situována na vnějším okraji údolní nivy na úpatí hlavní terasy. Hydrogeologické poměry lokality závisí na geologické stavbě a morfologii území. Předkvartérní podloží (badenské jíl - tégly) lze považovat za relativně nepropustné souvrství. Nadložní kvartérní sedimenty (štěrkopíský údolní terasy) tvoří souvrství dobře propustné s průlinovou propustností. Hladina podzemní vody na lokalitě je poměrně	
PODLOŽÍ Typ podloží: vápnité jílovce Hloubka: 5,5 Propustnost: Využití:			

Obr. 40: Formulář zájmového území otevřený na záložce „Geologie a hydrogeologie“

Geomorfologie, klima, vegetace	Geologie a hydrogeologie	Složky ŽP, hydrologie	Rizikovost - doplňující informace
Vodoteč: Bartošovický potok	Vzdálenost: 150,0 [m]	HL pořadí: 2-01-01-107	záplavové území ☒
Druh, velikost, znečištění, inundace, zvýšení vodního stavu, okolní toky Území náleží do povodí řeky Odry s h.č.p. 2-01-01, do dílčího povodí Bartošovického potoka s h.č.p. 2-01-01-107 s plochou povodí 11,4 km ² . Bartošovický potok je pravostranným přítokem řeky Odry. Bartošovický potok protéká cca 150 m východně ve směru J - S a po cca 750 m se vleává do řeky Odry.			
Funkční využívání prostředí, vodohospodářský význam a ochrana vod			
Komentář k umístění či blízkosti NPR, PR, NPP, NP, území přírodního parku... viz část Lokalita - střety zájmů-ohrožení Lokalita se nachází ve vzdálenosti do 2 km od útvarů podzemních vod s vodohospodářským významem. Asi 1,20 km východně od areálu DS po směru proudění podzemní vody se nachází PR Koryta. Jedná se o lesní rezervaci na okraji pravobřežní údolní říční terasy mezi Novou Horkou a Bartošovicemi. Asi 2 km východně po směru proudění podzemní vody se nachází PR Kotvice. Jedná se o část Albrechtické rybníční soustavy na pravém břehu Odry. Areál DS je situován ve IV. zóně chráněné krajinné oblasti Poodří, severní hranice areálu je hranicí II. zóny. Ve vzdálenosti do 50 m od sledovaného místa se vyskytují zemědělsky využívané plochy, dále chráněné území NATURA 2000 (EVL - Poodří a PO - Poodří) a také evropsky chráněné území IUCN_Ramsarský mokřad (RS Poodří), území rady Evropy Eeonet a ÚSES (nadregionální a lokální biokoridory a biocentra lokálního a regionálního významu). Zájmové území je lokalizováno v oblasti se zvláštním režimem ochrany přírody a krajiny ve smyslu zákona č. 114/1992 Sb. Jiné střety zájmů do 50 m ani 2 km od lokality nejsou známy. Lokalitu postihla v červenci roku 1997 povodeň.			

Obr. 41: Formulář zájmového území otevřený na záložce „Složky ŽP, hydrologie“

Geomorfologie, klima, vegetace	Geologie a hydrogeologie	Složky ŽP, hydrologie	Rizikovost - doplňující informace
Názvy možných migračních cest:			
		HI: <input type="text"/>	
		CVRK: <input type="text"/>	
Havárie zaznamenané v minulosti, dříve řešené problémy a potíže ve vztahu lokalita - okolí ☐ lokalita zasažená živelnou událostí ☐			
Prakticky u všech hlavních technologických procesů na tomto skladě docházelo k unikům znečištění do horninového prostředí a podzemních vod, ke kontaminaci dešťových vod a k následnému nedostatečnému vyčištění vod před zaústěním do recipientu Bartošovického potoka. Jednalo se o: - Stáčení pohonných látek a olejů ze železničních cisteren na železniční vlečce do uskladňovacích nádrží. Stáčiště nebylo zastřešeno a betonový stáčeč žlab nebyl zabezpečen proti nepropustnosti. Pravděpodobně se v minulosti se stáčečlo příležitostně i na ostatních místech železniční vlečky. - Skladování pohonných látek a olejů v nádržích. - Plnění automobilových cisteren a olejů - jedna oboustranná lávka a samostatné výdejní místo na motorový olej dvoutaktní. Zpevněná plocha pod přestřešením nebyla vodotěsná - Plnění do sudů a JERRY konví. - Uniky znečištěné dešťové vody do podloží a kanalizace nastávaly také ve výdejním prostoru LTO a petroleje do sudů a to nedostatečně zajištěnou a odkanalizovanou manipulační plochou. - Prakticky ve všech havarijních vanách technologických nádrží a objektech, kde byly skladovací nádrže, lze předpokládat unik produktu při případné havárii do podzemí. Stav havarijních van a jejich provedení nezajišťovalo nepropustnost na skladované látky. K unikům docházelo ve všech technologických procesech. Primární zdroje - ohniska 1. Stáčiště na železniční vlečce a nejbližší okolí 2. Okolí čerpadlovny vedle železniční vlečky			
Úroveň technického zajištění proti unikům a šíření kontaminace, přijatá opatření k omezení rizik, nejistoty			
Na lokalitě areálu DS Bartošovice bylo v současnosti, za stávajícího i v budoucnu plánovaného způsobu využití, zjištěného rozsahu kontaminace a dalších skutečností zjištěno vysoké riziko ohrožení zdraví lidí odhadnuté na základě expozičních scénářů. Možné riziko ohrožení zdraví je vyvoláno vysokými koncentracemi především ropných látek a BTEX (zvláště benzenu) v podzemní vodě a ovzduší. Zdrojem vysokých koncentrací v podzemní vodě jsou silně kontaminované zeminy a stavební konstrukce na lokalitě, bez jejichž odstranění nemá provádění sanačních prací zaměřených na podzemní vodu význam.			

Obr. 42: Formulář zájmového území otevřený na záložce „Rizikovost, doplňující informace“

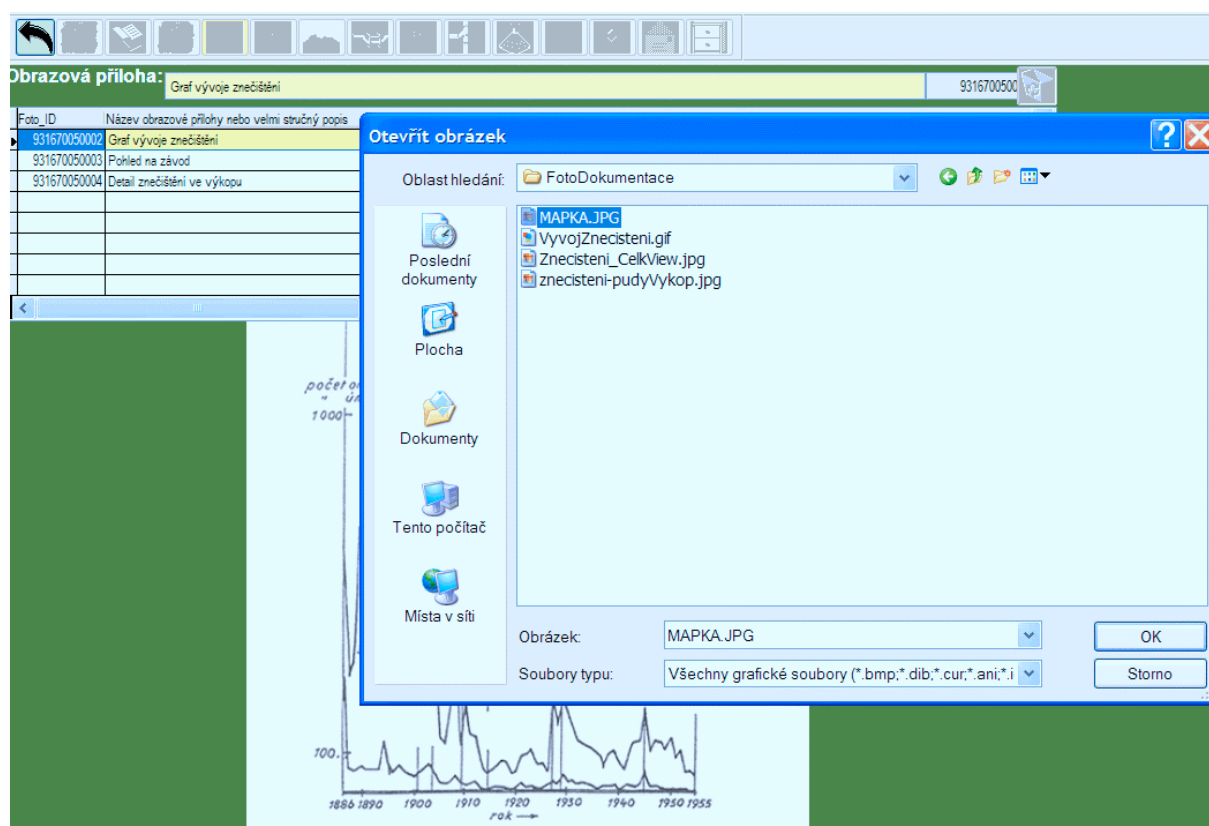
7.2.4. Formulář obrazových příloh

Foto_ID	Název obrazové přílohy nebo velmi stručný popis	datum aktualizace	autoroval
931670050001	Celková mapa situace	29.10.2010 11:34:34	Roman Pavlik, ProGeo Consulting - správa databáze SE
931670050002	Graf vývoje znečištění	29.10.2010 11:34:57	Roman Pavlik, ProGeo Consulting - správa databáze SE
931670050003	Pohled na závod	29.10.2010 11:35:45	Roman Pavlik, ProGeo Consulting - správa databáze SE
931670050004	Detail znečištění ve výkopu	29.10.2010 11:36:05	Roman Pavlik, ProGeo Consulting - správa databáze SE

Obr. 43: Formulář obrazových příloh

Formulář obrazových příloh se otvírá a zavírá tlačítkem „Foto“. Během otevírání je v režimu on-line spuštěna synchronizace s centrální databází.

Ve formuláři obrazových příloh je zcela nahoře zobrazen identifikátor a popis aktuálně nastavené přílohy, pod tímto řádkem je tabulkový seznam všech existujících příloh a pod seznamem je náhledový prostor, v němž se zobrazuje aktuálně nastavená příloha.

Obr. 44: Vložení nové obrazové přílohy

Stisknutím tlačítka „Přidat“ se zobrazí výběrové okno pro vyhledání a otevření souboru obrázku. Příloze je automaticky doplněn název „Obrazová příloha č. ...“, jenž můžete v horním řádku v editačním režimu přepsat vhodnějším popisem.

Při přípravě obrazové dokumentaci si uvědomte, že databáze má především informativní charakter a nejedná se o digitální archiv. Proto sem neukládejte rozsáhlé přílohy. Ideální jsou obrázky v rozlišení vhodném pro zobrazování na monitoru počítače, tj. kolem 1024x768 pixelů a velikostech max. v prvních stovkách kilobytů. Vhodným kontrolním prostředkem pro velikost obrázků je standardně dodávaný program operačního systému Windows „Malování“, jenž po otevření zobrazuje obrázek ve skutečné velikosti dle rozlišení monitoru a při zmenšení jeho velikosti z menu „Obrázek \ Rostáhnout či zkosit“ jej uloží v čisté podobě bez doplňujících informací, tedy velmi úsporně. Pochopitelně pro úpravu obrázků před vložením do databáze lze s výhodou využít i programů typu Resizer apod.

Při přenosu a synchronizaci formuláře obrazových příloh s centrální databází je, zejména při velkém náporu na server, zapotřebí delšího času, než při přenosu ostatních datových formulářů (vyjma analýz). Proto buďte trpěliví a vyčkejte dokončení přenosu dat. Pokud byste chtěli ukončit program nestandardním způsobem, kontaktujte raději nejdříve správce centrální databáze, jenž zjistí, zda operace probíhá a zda není server přetížen.

Formulář je možno uzavřít jen pokud není spuštěn editační mód, a to opětovným stisknutím tlačítka „Foto“ nebo tlačítkem „Konec“, což ukončí práci s programem.

7.2.5. Formulář staveb

Materiál (stiskem záhlaví přidat nový)	konzistence	látky	závažnost	množství	jednotky	zajištění	stavby_ID
minerální olej	tekutá	C10-C40	málo závažné	250	m3	nezajištěné	93167004001
druhý pokusný materiál na stavbě	syká	neznámo	neznámo	0		částečně zajištěné	93167004001

Obr. 45: Formulář staveb

Tlačítkem „*Stavby*“ na formulářové liště je možno otevřít a zavřít formulář staveb. V tomto formuláři evidujeme data k jednotlivým stavebním celkům, které mají souvislost s kontaminací a rizikovostí lokality. Mohou to být výrobní budovy, sklady chemikálií, technologická zařízení, zpevněné plochy určené pro manipulaci s nebezpečnými látkami, šachty a větší kanály průmyslové kanalizace apod.

V horní části formuláře je seznam evidovaných staveb na lokalitě. V pravé části je název aktuálně nastavené stavby a pod tím data této stavby. Ve spodní části formuláře je tabulka obsažených materiálů a látek. V pravé horní části je tlačítko pro zakreslení stavby do mapy.

Nový záznam stavby lze do databáze vložit tlačítkem „*Přidat*“ z nástrojové lišty. Nový materiál lze vložit do seznamu materiálů k aktuálně nastavené stavbě stisknutím záhlaví sloupce materiálu na tabulce obsažených materiálů ve spodní části formuláře.

Po stisknutí tlačítka „*zakreslit polygon*“ se v samostatném okně otevře formulář s mapou a můžete zadat polygon stavby buď ze souřadnic nebo zákresem v mapě.

Smazání jednotlivého materiálu je možné v editačním módu označením začátku řádku černě. Písmo řádku bude přeškrtnuto. Celou stavbu, včetně obsažených materiálů lze označit ke smazání jejím vhozením do koše - stisknutím tlačítka „*Koš*“ na formuláři staveb. Opětovným stisknutím se záznam vyjme z koše, ale obsažené materiály tam stále zůstanou. Pokud chceme odznačit i obsažené materiály, pak je nutno jejich záznamy obnovit jednotlivě odznačením začátku řádku v tabulce materiálů.

Opustit formulář můžete pouze tehdy, pokud není zapnut editační mód. je-li editace spuštěna, je nutno změny nejdříve uložit. Uzavření formuláře provedete opět stisknutím tlačítka „*Stavby*“ nebo stisknutím tlačítka „*Konec*“, což ukončí práci s programem, uloží vaše nastavení a uzavře databáze.

7.2.6. Formulář skládek

The screenshot shows the 'Formulář skládek' (Waste Landfill Form) with the 'Základní údaje' (Basic Data) tab selected. The form is divided into several sections:

- Top Bar:** Contains icons for navigation and a 'zakreslit plochu' (draw area) button.
- Table:** A table with columns 'Skládka_ID' and 'Název nebo označení tělesa skládky nebo skládkové plochy'. It lists two entries: '93167004001 První testovací skládkové těleso' and '93167004002 Druhá pokusná skládka'.
- Right Panel:** Displays 'Popis tělesa skládky' (Description of the landfill body) with fields for 'Skládka_id: 93167 004 001', 'Název: První testovací skládkové těleso', 'Lokalita_id: 93 167 004', 'Anotoval: Roman Pavlík, ProGeo', and '02.11.2010 14:51:07'.
- Main Form Fields:**
 - Umístění:** kombinovaná (dropdown)
 - Kubatura:** 25 000
 - Průměrná mocnost [m]:** 2,0
 - Číslo jednací:** (empty field)
 - Rekultivace:** ostatní plocha (dropdown)
 - Zbývá:** 22 000
 - Maximální mocnost [m]:** 4,0
 - Kým vydáno:** (empty field)
 - Provozována:** navážení (dropdown)
 - Typ:** 5-živá neřízená (dropdown)
 - Platnost do:** 31.12.1985
 - Provoz od-do:** 0 - 0
- Notes Section:** A text area for 'Místo pro poznámky k tělesu skládky:' with a small instruction: 'Sem se zapisují poznámky k umístění skládky, tvaru, případně porostu, a další poznámky k povolení a vlastnímu provozu skládky, resp. tělesa skládky.'

Obr. 46: Formulář tělesa skládky otevřený na záložce „Základní údaje“

Tlačítkem „Skládky“ na formulářové liště je možno otevřít a zavřít formulář skládek. V tomto formuláři evidujeme data k jednotlivým tělesům skládek, která mají souvislost s kontaminací a rizikovostí lokality. Mohou to být jak tělesa skládek dle zákona o odpadech, tak i jiná antropogenní nahromadění hmot, jež mohou být zdrojem kontaminace, jako jsou haldy, nezajištěné skládky surovin, nepovolené skládky, apod.

V horní části formuláře je seznam evidovaných skládek na lokalitě. V pravé části je název aktuálně nastaveného tělesa skládky a pod tím data této skládky. V pravé horní části je tlačítko pro zakreslení obvodu skládkového tělesa do mapy.

V nižší části formuláře jsou údaje k aktuálně nastavenému tělesu skládky rozčleněny do tří záložek:

- záložka „Základní údaje“ o vlastním tělese skládky,
- záložka „Odpady“ charakterizující náplň tělesa
- záložka „Technické zajištění proti únikům kontaminace“ s popisem případného vybavení skládky.

Nové těleso skládky lze do databáze vložit tlačítkem „Přidat“ z nástrojové lišty. Nový obsažený odpad lze vložit do seznamu odpadů v záložce „Odpady“ stisknutím záhlaví sloupce „Druh odpadu“ na tabulce odpadů ve spodní části formuláře.

Po stisknutí tlačítka „zakreslit polygon“ se v samostatném okně otevře formulář s mapou a můžete zadat polygon stavby buď ze souřadnic nebo zákresem v mapě.

Smazání jednotlivého odpadu je možné v editačním módu označením začátku řádku černě. Písmo řádku bude přeškrtnuto. Celé těleso skládky, včetně obsažených odpadů, lze označit ke smazání vhozením skládky do koše - stisknutím tlačítka „Koš“ na formuláři skládek. Opětovným stisknutím lze záznam vyjmout z koše, ale obsažené odpady tam stále zůstanou.

Pokud chceme odznačit i obsažené odpady, pak je nutno jejich záznamy obnovit jednotlivě odznačením začátku řádku v tabulce odpadů.

Kód odpadu	Druh odpadu	Kategorie	Množství	Původce
190904	Upotřebené aktivní uhlí	N	1223	Správa a údržba siln
020101	Kaly z praní a z čištění		0	
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace		0	

Obr. 47: Formulář tělesa skládky otevřený na záložce „Odpady“

Kód odpadu	Druh odpadu	Kategorie	Množství	Původce
190904	Upotřebené aktivní uhlí	N	1223	Správa a údržba siln
020101	Kaly z praní a z čištění		0	
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace		0	

Obr. 48: Formulář tělesa skládky otevřený na záložce „Technické zajištění proti únikům kontaminace“

Opustit formulář můžete pouze tehdy, pokud není zapnut editační mód. je-li editace spuštěna, je nutno změny nejdříve uložit. Uzavření formuláře provedete opět stisknutím tlačítka „Skládky“ nebo stisknutím tlačítka „Konec“, což ukončí práci s programem, uloží vaše nastavení a uzavře databáze.

7.2.7. Formulář sanovaných ploch

Sanace_ID	Název sanované plochy
93167004001	První pokusná sanovaná plocha
93167004002	Druhá sanovaná plocha

nápravné opatření - typ	název provádějící organizace	od	do	dosavadní průběh	čerpano [Kč]
bagrování a lopatění	GEOINDUSTRIA GMS, s.p.	31.12.1985	31.12.1985		0
venting	Resource Applications, Inc	01.01.1986	30.06.1986	vyhovující	0
monitoring	ProGeo Consulting s.r.o.	-	-		0

Obr. 49: Formulář sanovaných ploch

Tlačítkem „Sanace“ na formulářové liště je možno otevřít a zavřít formulář sanovaných ploch. V tomto formuláři evidujeme data k jednotlivým sanovaným plochám na lokalitě.

V horní části formuláře je seznam sanovaných ploch na lokalitě. V pravé části je název aktuálně nastavené sanované plochy a pod tím data této plochy. Ve spodní části formuláře je seznam nápravných opatření, která byla nebo jsou na této ploše prováděna. V pravé horní části je tlačítko pro zakreslení sanované plochy do mapy.

Nový záznam sanované plochy lze do databáze vložit tlačítkem „Přidat“ z nástrojové lišty. Nový záznam nápravného opatření do seznamu prováděných nápravných opatření k aktuálně nastavené sanované ploše lze vložit v editačním módu stisknutím tlačítka „Přidat nápravné opatření“ umístěným nad seznamem prováděných nápravných opatření.

Po stisknutí tlačítka „zakreslit polygon“ se v samostatném okně otevře formulář s mapou a můžete zadat polygon sanované plochy buď ze souřadnic nebo zákresem v mapě.

Smazání jednotlivého nápravného opatření ze seznamu prováděných nápravných opatření je možné v editačním módu označením začátku řádku černě. Písmo řádku bude přeškrtnuto. Celou sanovanou plochu, včetně celého seznamu prováděných opatření lze označit ke smazání vhozením sanované plochy do koše - stisknutím tlačítka „Koš“ na formuláři sanovaných ploch. Opětovným stisknutím se záznam vyjme z koše, ale prováděná opatření tam stále zůstanou. Pokud chceme odznačit i prováděná opatření, pak je nutno jejich záznamy obnovit jednotlivě odznačením začátku řádku v seznamu prováděných opatření.

Opustit formulář můžete pouze tehdy, pokud není zapnut editační mód. Je-li editace spuštěna, je nutno změny nejdříve uložit. Uzavření formuláře provedete opět stisknutím tlačítka „Sanace“ nebo stisknutím tlačítka „Konec“, což ukončí práci s programem, uloží vaše nastavení a uzavře databázi.

7.2.8. Formulář sledovaných oblastí a technologických celků

typ monitorování	popis monitoringu	perioda	medium	šablona sledovaných veličin-název	poslední zápis hodnot	č.
S	půdní vzduch pouze Benzen	NPR	A	BZ	02.08.2010 13:43:31	
R	zeminy samostatně	---	Z	STYREN, RESORCINOL, PYRIDIN	---	
R	podzemní vody, nepravidelný odběr	NPR	V	PCB, PCB_101, PCB_118, PCB_138, PCB_153, PCB_154	30.08.2010 14:29:55	

Obr. 50: Formulář sledovaných oblastí a technologických celků

Tlačítkem „*Oblasti*“ na formulářové liště je možno otevřít a zavřít formulář sledovaných oblastí. V tomto formuláři evidujeme data buď k celé lokalitě bez rozlišení nebo k jednotlivým sledovaným oblastem nebo technologickým celkům, pokud jsou na lokalitě vyčleněny. Pomocí tohoto formuláře můžete také k lokalitě zavádět monitorovací **šablony sledovaných veličin** (editační šablony pro zadávání hodnot analýz a dalších měření) a k tomu příslušející **šablony sledovaných objektů** (vrťů a dalších odběrných míst). Šablonu sledovaných veličin můžete použít i vícekrát v rámci lokality. Šablona sledovaných objektů je vázána pouze ke konkrétnímu záznamu monitoringu. Bez šablony sledovaných veličin nelze analýzy zadávat.

V horní části formuláře je seznam sledovaných oblastí na lokalitě. Vedle tohoto seznamu je název aktuálně nastavené sledované oblasti (Např. „Celá lokalita bez rozlišení“) a pod tím data této oblasti. Uprostřed formuláře jsou položky umožňující samostatné hodnocení priority oblasti. Pokud stačí lokalitu vyhodnotit jako celek, není nutno tyto položky vyplňovat.

Ve spodní části formuláře je seznam typů sledování - monitoringu. V pravé horní části je tlačítko pro zakreslení sanované plochy do mapy.

Nový záznam sledované oblasti lze do databáze vložit tlačítkem „*Přidat*“ z nástrojové lišty. Nový záznam typu sledování (monitoringu) do seznamu monitoringu lze vložit k aktuálně nastavené sledované oblasti v editačním módu stisknutím tlačítka „*Přidat monitoring oblasti*“ umístěným nad seznamem monitoringu.

Po stisknutí tlačítka „*zakreslit polygon*“ se v samostatném okně otevře formulář s mapou a můžete zadat polygon sledované oblasti buď ze souřadnic nebo zákresem v mapě.

Smazání jednotlivého monitoringu ze seznamu monitoringů je možné v editačním módu označením začátku řádku černě. Písmo řádku bude přeškrtnuto. Celou sledovanou oblast, včetně celého seznamu monitoringu lze označit ke smazání vhozením sledované oblasti do koše - stisknutím tlačítka „*Koš*“ na formuláři sledovaných oblastí. Opětovným stisknutím se záznam vyjme z koše, ale záznamy monitorování této oblasti tam stále zůstanou. Pokud chceme odznačit i jednotlivá monitorování, pak je nutno jejich záznamy obnovit jednotlivě odznačením začátku řádku v seznamu monitoringu.

Volba sledovaného média - ...

☐ půdní vzduch
☐ atmosférický vzduch
☒ podzemní voda
☐ povrchová voda
☐ zeminy
☐ technologie
☐ hygiena

Obr. 51: Volba sledovaného média pro tvorbu šablony

Seznam využitelných šablon pro médium V - podzemní voda

Šablona_ID	název šablony (stručně charakterizující obsah)	veřejná	zhotovil
931670040008	PCB_PCB_101,PCB_118,PCB_138,PCB_153,PCB_180,PCB_28,PCB_52,PCB_SUM	☐	24

Seznam sledovaných veličin v šabloně:

sledovaná veličina	jednotky	pořadí (sloupec)	jiná označení veličiny	skupina (zařazení, příslušnost)	L
PCB	ug/l	1	bifenylly	PCB	0
PCB-101	ug/l	2	PCB-kongener 101	PCB	0
PCB-118	ug/l	3	PCB-kongener 118	PCB	0
PCB-138	ug/l	4	PCB-kongener 138	PCB	0
PCB-153	ug/l	5	PCB-kongener 153	PCB	0
PCB-180	ug/l	6	PCB-kongener 180	PCB	0
PCB-28	ug/l	7	PCB-kongener 28	PCB	0
PCB-52	ug/l	8	PCB-kongener 52	PCB	0
suma PCB	ug/l	9	suma PCB	PCB	0

Nabízet - zobrazit:

- ☒ všechny šablony
- ☐ veřejné šablony
- ☐ vlastní šablony

Obr. 52: Formulář šablon sledovaných veličin

Přidělení šablony k typu monitoringu provedete v editačním módu dvojitým poklepáním myši na sloupci „šablona sledovaných veličin-název“. Je nutno stát v tabulce monitoringu na záznamu, jemuž má být šablona přidělena. Nejdříve je zobrazen dotaz na typ sledovaného média. Výběr sledovaného média potvrdíte tlačítkem „Vybrat“ nebo můžete operaci zrušit.

Pokud již existují na lokalitě vhodné šablony sledovaných veličin pro zvolené médium, je nabídnut jejich seznam (viz „Formulář šablon sledovaných veličin“). Šablony mohou být dvojího druhu. Veřejné a neveřejné. Zveřejněním šablony umožníte její širší využití pro všechny uživatele i na ostatních lokalitách, avšak šablonu pak nelze modifikovat. Lze z ní

však vytvořit kopii, kterou modifikovat můžete. Novou šablonu vytvoříte stisknutím tlačítka „Nová šablona“ nebo v případě potřeby „Kopie šablony“. Tím otevřete formulář pro tvorbu šablony sledovaných veličin. V levém sloupci je seznam evidovaných veličin pro dané médium, příslušnost ke skupině a jednotky, v nichž je veličina v databázi evidována. Stisknutím záhlaví „veličina/látka“ se zobrazí katalog veličin v řazení dle tohoto sloupce. Stisknutím záhlaví sloupce „Skupina“ se zobrazí katalog látek v řazení dle sloupce „Skupina“.

Tvorba šablony - poklepáním vyberete veličinu											
veličina / látka	další označení	Skupina	jednotk		pořadí	veličina / látka	další označení	Skupina	jednotk		
B	bór	Anorg.ostatní	mg/l		1	Mg 2+	hořčík	Anorg.ostatní	mg/l		Použít
BSK5	biologická spotřeba	Anorg.ostatní	mg/l		2	Mn	mangan	Anorg.ostatní	mg/l		Zrušit
Br	brom	Anorg.ostatní	ug/l		3	Mn celk.	mangan celkový bez rozlišení	Anorg.ostatní	mg/l		
CHSKCr	chemická spotřeba	Anorg.ostatní	mg/l		4	K	draslík	Anorg.ostatní	mg/l		
CHSKMn	chemická spotřeba	Anorg.ostatní	mg/l		5	HCO3	hydrogenuhlíčitany	Anorg.ostatní	mg/l		
CO2 volný	agresivita	Anorg.ostatní	mg/l		6	CHSKMn	chemická spotřeba	Anorg.ostatní	mg/l		
Ca 2+	vápník	Anorg.ostatní	mg/l		7	CHSKCr	chemická spotřeba	Anorg.ostatní	mg/l		
Cl-	chloridy	Anorg.ostatní	mg/l		8	BSK5	biologická spotřeba	Anorg.ostatní	mg/l		
Cl2	chlor	Anorg.ostatní	ug/l								
F-	fluór	Anorg.ostatní	mg/l								
F-500		Anorg.ostatní	ug/l								
HCO3	hydrogenuhlíčitany	Anorg.ostatní	mg/l								
K	draslík	Anorg.ostatní	mg/l								
Mg 2+	hořčík	Anorg.ostatní	mg/l								
Mn	mangan	Anorg.ostatní	mg/l								
Mn celk.	mangan celkový bez rozlišení	Anorg.ostatní	mg/l								
Mn2+	mangan dvoumocný	Anorg.ostatní	mg/l								
Mn4+	mangan čtyřmocný	Anorg.ostatní	mg/l								
N-NH3	amoniakální dusík	Anorg.ostatní	mg/l								
N-NO2-	dusitanový dusík	Anorg.ostatní	mg/l								
N-NO3-	dusičnanový dusík	Anorg.ostatní	mg/l								
NO3-	dusičnany	Anorg.ostatní	mg/l								
Na	sodík	Anorg.ostatní	mg/l								
O2	kyslík	Anorg.ostatní	mg/l								
PO4B25	fosforečnany	Anorg.ostatní	mg/l								
RAS	rozpuštěné anorganické soli	Anorg.ostatní	mg/l								
Redox po odběru	Redox potenciál po odběru	Anorg.ostatní	mV								
Redox před odběrem	Redox potenciál před odběrem	Anorg.ostatní	mV								
S - síra	síra, sulfidická	Anorg.ostatní	mg/l								
SO4 2-	sírany	Anorg.ostatní	mg/l								
Sb	antimon	Anorg.ostatní	mg/l								
SiO2	křemičitany	Anorg.ostatní	mg/l								
Tl	thallium	Anorg.ostatní	mg/l								
fosforečnany	fosforečnany, PO3	Anorg.ostatní	mg/l								

Obr. 53: Tvorba uživatelské šablony sledovaných veličin

Poklepáním na příslušném řádku je veličina vybrána a přenesena do pravé části, která reprezentuje vaši novou šablonu sledovaných veličin. Pokud jste se zmýlili v pořadí vybírání veličin, můžete pořadí sloupců změnit ve sloupci „pořadí“. Můžete také chybně zadaný řádek označit ke zrušení označením začátku řádku myší - objeví se černá značka. tento řádek nebude do šablony začleněn. Operaci můžete také zcela zrušit.

Vybrat můžete maximálně 60 veličin. Větší šablony nejsou doporučeny, raději zaveďte více šablon menších. Po návratu do formuláře šablon můžete změnit název šablony, příp. ji zveřejnit (nelze pak ale upravit) a k příslušnému monitoringu ji doplníte tlačítkem „Vybrat a návrat“ na formuláři šablon. Vytvořenou neveřejnou šablonu sledovaných veličin lze následně modifikovat pouze následovně:

- úpravou změny názvu
- změnou pořadí obsažených veličin.

Šabloně nelze ubírat ani přidávat veličiny, protože by hrozila diskontinuita s již zadanými hodnotami dle této šablony. Pokud je v čase nutno provést mírnou změnu, vytvořte novou šablonu její kopii.

Pokud neexistuje ještě **šablona sledovaných objektů**, pak jste na tuto skutečnost upozorněni a můžete vybrat ze seznamu objekty, které budou vždy nabízeny při zadávání dle tohoto typu sledování. Ve formuláři se nezobrazí objekty přidělené k jiným oblastem ve formuláři „Místa sběru dat - sledované bodové objekty“. Zobrazí se tedy pouze objekty pevně nepřidělené jinam a objekty přidělené pouze dané oblasti, což u rozsáhlých lokalit výrazně

zjednodušuje práci, jelikož nemusíte stále vyhledávat v rozsáhlém seznamu, ale při zadání je vždy nabídnut konkrétní seznam objektů dle zadaného typu monitoringu a s tím související periody a sledovaného média.

Šablona sledovaných objektů je, na rozdíl od šablony sledovaných veličin, plně modifikovatelná i později.

vybrat	Název objektu	typ	objekt_ID	oblast_ID	pořadí
☐	V-10	VRT	931670040010	---	0
☐	V-11	VRT	931670040011	---	0
☐	V-12	VRT	931670040012	---	0
☐	V-13	VRT	931670040013	---	0
☐	V-14	VRT	931670040014	---	0
☒	V-2	VRT	931670040002	---	1
☐	V-3	VRT	931670040003	---	0
☐	V-4	VRT	931670040004	---	0
☐	V-5	VRT	931670040005	---	0
☐	V-6	VRT	931670040006	---	0
☐	V-7	VRT	931670040007	---	0
☐	V-8	VRT	931670040008	---	0
☐	V-9	VRT	931670040009	---	0

Obr. 54: Formulář pro tvorbu šablony sledovaných objektů

Objekty, které vyberete do šablony sledovaných objektů, budou nabízeny při zadávání konkrétních sledovaných hodnot dle šablony sledovaných veličin v rámci příslušného monitoringu. Během zadání analýz můžete ještě výběr operativně zužovat. Při pozdějším zadávání tak můžete přidat jedinou operaci vzorek ke všem zvoleným objektům současně (např. pokud jsou vzorkovány skupiny objektů ve stejnou dobu) nebo také současně více vzorků k jedinému objektu.

Uvědomte si, že zadávání hodnot nesouvisí s konečnou prezentací. **Šablony nejsou určeny pro prezentaci dat**, ale pouze pro jejich zadávání! Proto je vytvářejte s ohledem na racionální vyplnění sloupců. Nemá smysl navrhovat rozsáhlé šablony, u nichž bude většina sloupců poloprázdných. Raději vytvořte více šablon, které budou maximálně naplněné hodnotami.

Opustit formulář sledovaných oblastí můžete pouze tehdy, pokud není zapnut editační mód. Je-li editace spuštěna, je nutno změny nejdříve uložit. Uzavření formuláře provedete opět stisknutím tlačítka „Oblasti“ nebo stisknutím tlačítka „Konec“, což ukončí práci s programem, uloží vaše nastavení a uzavře databáze.

7.2.9. Formulář objektů

oblast_ID	objekt_ID	název objektu	typ	X	Y	Z	délka [m]	info	oblast	dočas
56466002001	56466002001	CHU-J1	VRT	978927,05	708744,72	321,00	0,00	Memo		0
56466002001	56466002002	CHU-J2	VRT	978949,33	708810,58	321,93	0,00	memo		0
56466002001	56466002003	CHU-J3	VRT	979039,95	708847,39	322,09	0,00	memo		0
56466002001	56466002004	CHU-J4	VRT	979134,22	708868,15	321,86	0,00	memo		0
56466002001	56466002005	CHU-J5	VRT	979057,57	708823,48	320,56	0,00	memo		0
56466002001	56466002006	CHU-J6	VRT	979163,42	708836,07	320,56	0,00	memo		0
56466002001	56466002007	CHU-J7	VRT	979181,81	708836,86	320,32	0,00	memo		0
56466002001	56466002008	CHU-J8	VRT	979185,40	708845,57	320,34	0,00	memo		0
56466002001	56466002009	CHU-J9	VRT	979233,07	708831,10	319,44	0,00	memo		0
56466002001	56466002010	CHU-J10	VRT	979265,46	708838,43	319,32	0,00	memo		0
56466002001	56466002011	CHU-J11	VRT	979266,96	708854,17	319,83	0,00	memo		0
56466002001	56466002012	CHU-J12	VRT	979308,14	708859,08	319,32	0,00	memo		0
56466002001	56466002013	CHU-J13	VRT	979452,83	708985,13	314,94	0,00	memo		0
56466002001	56466002014	CHU-J14	VRT	979467,57	708977,45	313,42	0,00	memo		0
56466002001	56466002015	CHU-J15	VRT	979480,84	708872,00	309,10	0,00	memo		0
56466002001	56466002016	CHU-J16	VRT	979486,74	708881,94	309,53	0,00	memo		0
56466002001	56466002017	CHU-J17	VRT	978971,32	708822,80	322,04	0,00	memo		0
56466002001	56466002018	CHU-J18	VRT	978965,15	708807,57	321,62	0,00	memo		0
56466002001	56466002019	CHU-J19	VRT	978934,82	708796,73	321,39	0,00	memo		0
56466002001	56466002020	CHU-J20	VRT	979123,93	708706,99	316,20	0,00	memo		0
56466002001	56466002021	CHU-J21	VRT	979228,12	708710,04	315,85	0,00	memo		0
56466002001	56466002022	CHU-J22	VRT	979259,52	708692,15	314,64	0,00	memo		0
56466002001	56466002023	CHU-J23	VRT	979282,28	708621,80	310,29	0,00	memo		0
56466002001	56466002024	CHU-J24	VRT	979319,17	708637,62	310,53	0,00	memo		0
56466002001	56466002025	CHU-J25	VRT	979368,32	708653,28	310,05	0,00	memo		0
56466002001	56466002026	CHU-J26	VRT	979008,19	708806,61	320,30	0,00	memo		0
56466002001	56466002027	CHU-J27	VRT	979092,88	708836,53	320,65	0,00	memo		0

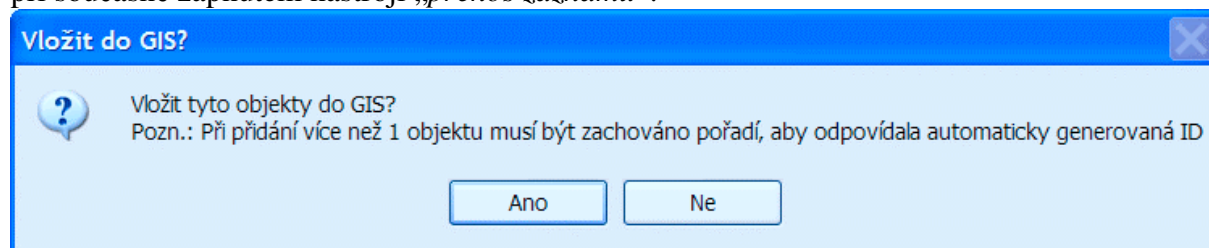
Obr. 55: Formulář evidence míst sběru dat - sledovaných bodových objektů

Tlačítkem „Objekty“ na formulářové liště je možno otevřít a zavřít formulář evidence míst sběru dat - sledovaných bodových objektů (dále jen „formulář objektů“). V tomto formuláři evidujeme data k jednotlivým místům odběrů vzorků či provedených měření. Těmito objekty mohou být například vrty, odběrná místa dekontaminačních jednotek, odběrná místa zemin (např. také vztažená ke středům vzorkovaných ploch v případě směsných vzorků) apod. Typ objektu je vybírán z číselníku ve sloupci „typ“.

Tento evidenční formulář se poněkud odlišuje od formulářů předchozích, které jsou více popisné, a je ovládán podobnými formuláři s hodnotami analýz a měření. V jeho horní části je lišta s doplňkovými ovládacími prvky, které doplňují funkce nástrojové lišty pro tento formulář. Pod těmito ovládacími prvky je vlastní seznam evidovaných objektů, u nichž je kromě automaticky generovaných identifikátorů evidován název, typ objektu (dle menu), souřadnice JTSK, v případě potřeby též délka (resp. hloubka) a doplňující informace formou textových poznámek. Každý objekt je také možné pevně přidělit k některé ze sledovaných oblastí, je-li lokalita na tyto oblasti členěna. Toto přidělení je možno později změnit nebo zrušit. Přidělením objektu k oblasti se zpřehlední vytváření šablon, jelikož se tím zužuje výběr nabízených objektů. **Pokud je pomocí objektu sledováno více oblastí nebo lokalita na oblasti není členěna, pak se oblast k objektu nepřiděluje.**

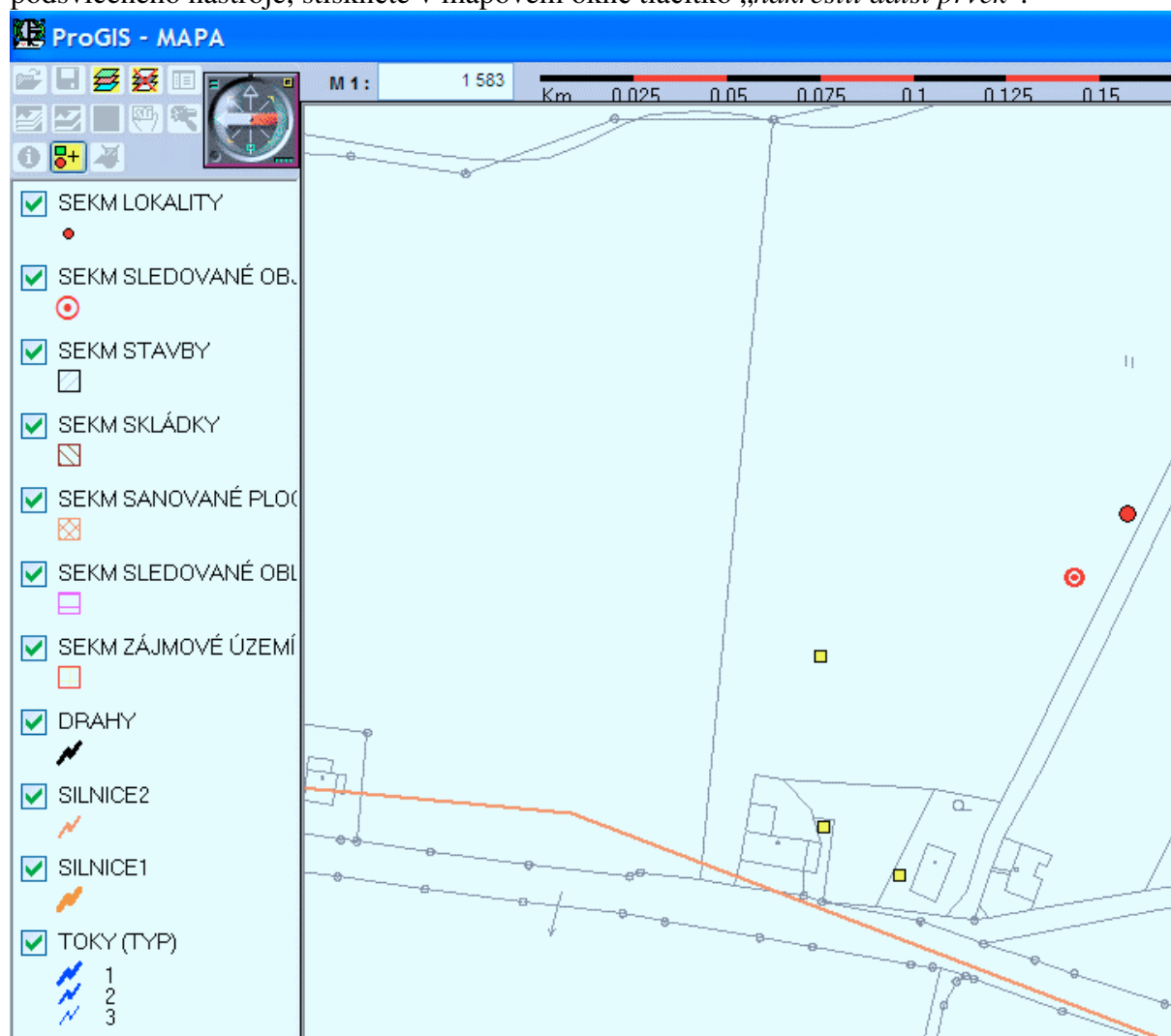
Obr. 56: Dialogový panel pro hromadné přidání záznamů

Nové záznamy můžete přidat tlačítkem „Přidat“ z nástrojové lišty. Po stisknutí tlačítka je zobrazen dotaz na počet nově přidávaných záznamů. Pokud jich zadáte více, je jednorázově vložen příslušný počet řádků, jenž může být předvyplněn dle aktuálně nastaveného záznamu při současně zapnutém nástroji „přenos záznamu“.

Obr. 57: Dotaz na zakreslení do mapy nebo zapsání souřadnic ručně přímo do tabulky

Pokud vkládáte objekty přímo do databáze, je zobrazen dotaz, zda zakreslit objekty do mapy. Pokud zakreslovat nechcete, můžete zadat souřadnice přímo do tabulky. Pokud zvolíte zakres do mapy, můžete se rozhodnout, zda zakreslit zadáním souřadnic z klávesnice nebo provést zakres přímo v mapě. Pokud nebyla mapa otevřena, automaticky se otevře a nastaví na aktuální lokalitu. Pokud mapa otevřena byla, pak její okno zůstane beze změn. Změnit přiblížení a nastavení zobrazované oblasti (zoom) může tlačítka „zoom plus / zoom minus“ a „zoom okno /posun okna“. Po vyhovujícím nastavení zoomu a vypnutí použitého žlutě podsvíceného nástroje, stiskněte v mapovém okně tlačítko „nakreslit další prvek“.

Obr. 58: Zakreslení tří nových objektů do mapy před uložením

Zákres uložíte opětovným stisknutím nyní žlutě podsvíceného tlačítka „*nakreslit další prvek*“. Žlutě vyznačené body jsou překresleny standardně nastaveným symbolem, souřadnice jsou zapsány do tabulky ve formuláři objektů, která je opět nastavena jako aktivní. Nově přidáné záznamy jsou až do chvíle uložení odlišeny barevně. Aktivní záznam je vyznačen žlutě. K nově přidávaným objektům v barevných řádcích doplňte především název objektu. V názvech objektu nepoužívejte tečky, čárky, mezery, tabulátor ani středníky. Tyto znaky znemožňují bezchybný převod do některých jiných datových formátů. Název objektu by měl být zapsán obvykle ve tvaru „MujNazev-999“, tedy stručné textové označení, které může být ihned následováno pomlčkou (bez mezery) a za ní další číselné nebo písemné rozlišení. Např. vrt „V-23a“, dům s číslem popisným 23 „čp-23“, „výkop“, „kotelna“ apod.

oblast_ID	objekt_ID	název objektu	typ	X	Y	Z	délka [m]	info
---	931670040002	V-2	VRT	---	---	---	---	memo
---	931670040003	V-3	VRT	---	---	---	---	memo
---	931670040004	V-4	VRT	---	---	---	---	memo
---	931670040005	V-5	VRT	---	---	---	---	memo
---	931670040006	V-6	VRT	---	---	---	---	memo
---	931670040007	V-7	VRT	---	---	---	---	memo
---	931670040008	V-8	VRT	---	---	---	---	memo
---	931670040009	V-9	VRT	1051470,97	535265,46	---	---	memo
---	931670040010	V-10	VRT	---	---	---	---	memo
---	931670040011	V-11	VRT	1051474,41	535274,60	---	---	memo
---	931670040012	V-12	VRT	---	---	---	---	memo
---	931670040013	V-13	VRT	1051462,33	535279,17	---	---	memo
---	931670040014	V-14	VRT	1051460,23	535274,18	---	---	memo
---	931670040015	Studna-1	STD	---	---	---	---	memo
---	931670040016	Studna-2	STD	---	---	---	---	memo
---	931670040017	OB-1	ZEM	1051485,05	535285,43	---	---	memo
---	931670040018	REJ-23	VRT	1051506,74	535355,81	---	---	memo
---	931670040019	REJ-23pom	HGO	1051554,10	535354,93	---	---	memo
---	931670040020	čp_28	HGO	1051566,94	535334,12	---	---	memo

Obr. 59: Barevné odlišení nově přidávaných záznamů v tabulce objektů

Velmi důležitými ovládacími prvky na tomto formuláři jsou:

- tlačítko „**databáze**“, signalizující práci v databázi
- tlačítko „**pracovní tabulka**“, signalizující práci mimo databázi.

oblast_ID	objekt_ID	název objektu	typ	X	Y	Z	délka [m]	info	oblast	doč
564660020001	564660020001	CHU-J1	VRT	978927,05	708744,72	321,00	0,00	Memo		0
564660020001	564660020002	CHU-J2	VRT	978949,33	708810,58	321,93	0,00	memo		0
564660020001	564660020003	CHU-J3	VRT	979039,95	708847,39	322,09	0,00	memo		0

Obr. 60: Ovládací prvky pro editaci externí pracovní tabulky

Pokud je žlutě podsvíceno tlačítko „**databáze**“, pak je aktivní režim práce uvnitř databáze, tak jako v ostatních předchozích formulářích. Pracujete-li v režimu databáze, jsou záznamy vkládány a editovány přímo v databázi. V tomto režimu není přístupná řada ovládacích prvků v záhlaví formuláře, určených pro práci s externí pracovní tabulkou. Funkční je pouze menu pro nastavení řazení zobrazených dat v pravé horní části formuláře.

Je-li nastavena práce s externí pracovní tabulkou, **změny se v databázi neprojeví** a úpravy jsou prováděny jen v externí pracovní tabulce na disku uživatele. V externí pracovní tabulce je možno např. provádět hromadné změny pomocí tlačítka „*bez kontroly*“ a následně menu „*tabulka*“, lze přímo provádět exporty a importy z/do formátu XLS verze 98, lze okamžitě odstraňovat záznamy označené ke smazání pomocí tlačítka „*koš*“ nebo označením začátku

řádku myší a následně využitím tlačítka „vymazat“. Tlačítkem „začlenit“ zařadíte záznamy externí pracovní tabulky do databáze. Externí tabulka nemusí obsahovat žádné identifikátory, identifikátory budou doplněny automaticky během začlenění. Tzn., pokud máte seznam objektů např. v tabulce XLS, kde pochopitelně identifikátory nepotřebujete a tyto objekty dosud nejsou v databázi obsaženy, pak jim budou identifikátory vygenerovány automaticky. Uvědomte si, že pokud používáte pracovní tabulku mimo databázi delší dobu a přidali jste do ní objekty, které v databázi dosud nejsou obsaženy, jejich identifikátory již mohou být v databázi použity. V takovém případě je vhodné před začleněním jejich identifikátory vymazat a nechat nově vygenerovat.

7.2.10. Formulář sledovaných hodnot

Záznam sledování	OBLAST	typ monitoringu	perioda	sledované médium	název šablony	ID šablony	popis šablony
931670040001	Celá lokalita bez rozlišení	není monitorováno	nepravidelně	podzemní voda	Import V, CelOp; TOC, EOX, AOX, NE, EL	10003	náš monitoring
931670040002	Celá lokalita bez rozlišení	sarací monitoring	měsíční	zeminy	BBFLU, BKFLU, IDP, BAP, BGP	931670040003	pokus o vlození duplicity
931670040004	Celá lokalita bez rozlišení	není monitorováno	—	atmosférický vzduch	DCEAN, 12, DCM, PCE, TCE	931670040004	lásky
931670040005	Celá lokalita bez rozlišení	sarací monitoring	kvartální	podzemní voda	CL, CL2	931670040005	pokusné obsazení
931670040006	Celá lokalita bez rozlišení	není monitorováno	nepravidelně	zeminy	STYREN, RESORCINOL, PYRIDIN	931670040006	Pokus o otestování dat
931670040007	Odtoková linie - pokusný záznam	sarací monitoring	nepravidelně	půdní vzduch	BZ	931670040007	půdní vzduch pouze Benzen
931670040008	Odtoková linie - pokusný záznam	režimní monitoring	—	zeminy	STYREN, RESORCINOL, PYRIDIN	931670040008	zeminy samostatně
931670040009	Odtoková linie - pokusný záznam	režimní monitoring	nepravidelně	podzemní voda	PCB, PCB ₁₀₁ , PCB ₁₁₈ , PCB ₁₃₈ , PCB ₁₅₃ , PC	931670040009	podzemní vody, nepravidelný odběr
931670040010	Odtoková linie - pokusný záznam	režimní monitoring	měsíční	zeminy	Měsíční monitoring podzemní vody	931670040010	podzemní vody, měsíční monitoring
931670040011	Odtoková linie - pokusný záznam	sarací monitoring	okružní	podzemní voda	Uhlíkovíky - rosné značení: C10, C40, flize	931670040011	sledování saracích vln

Obr. 61: Výběr šablon pro zadávání hodnot dle záznamu monitoringu oblasti

Formulář sledovaných hodnot lze otevřít z formulářové lišty tlačítkem „Analýzy“. Nejdříve je nabídnut seznam všech typů sledování lokality, k nimž byly přiděleny šablony. Dvojklikem můžete vybrat příslušnou šablonu nebo okno zavřít a operaci tak stornovat.

Po vybrání šablony pro pořizování dat sledovaných hodnot (jednorázově šablony sledovaných veličin a s tím související šablony sledovaných objektů dle zvoleného záznamu sledování) je teprve otevřen vlastní formulář sledovaných hodnot, jenž pořadím a obsahem sloupců tabulky odpovídá zvolené šabloně sledovaných veličin a při přidávání nových záznamů respektuje návaznou šablonu sledovaných objektů.

Záhlaví formuláře s ovládacími prvky je velmi podobné formuláři objektů. I zde platí, že je možno pracovat jak přímo v databázi, tak i v externí pracovní tabulce. Proto jsou velmi důležitými ovládacími prvky na tomto formuláři:

- c) tlačítko „**databáze**“, signalizující práci v databázi
- d) tlačítko „**pracovní tabulka**“, signalizující práci mimo databázi.

Pokud je žlutě podsvíceno tlačítko „databáze“, pak je aktivní režim práce uvnitř databáze, tak jako v ostatních předchozích formulářích. Pracujete-li v režimu databáze, jsou záznamy vkládány a editovány přímo v databázi. V tomto režimu není přístupná řada ovládacích prvků v záhlaví formuláře, určených pro práci s externí pracovní tabulkou. Funkční je pouze menu

pro nastavení řazení zobrazených dat v pravé horní části formuláře. Každý řádek tabulky reprezentuje jeden vzorek, na němž mohou být zadávány hodnoty dle zobrazených sloupců.

Je-li nastavena práce s externí pracovní tabulkou, **změny se v databázi neprojeví** a úpravy jsou prováděny jen v externí pracovní tabulce na disku uživatele. V externí pracovní tabulce je možno např. provádět hromadné změny pomocí tlačítka „bez kontroly“ a následně menu „tabulka“, lze přímo provádět exporty a importy z/do formátu XLS verze 98, lze okamžitě odstraňovat záznamy označené ke smazání pomocí tlačítka „koš“ nebo označením začátku řádku myši a následně využitím tlačítka „vymazat“. Tlačítkem „začlenit“ zařadíte záznamy externí pracovní tabulky do databáze. Externí tabulka nemusí obsahovat žádné identifikátory, identifikátory budou doplněny automaticky během začlenění. Tzn., pokud máte seznam vzorků např. v tabulce XLS, kde pochopitelně identifikátory nepotřebujete a tyto vzorky dosud nejsou v databázi obsaženy, pak jim budou identifikátory vygenerovány automaticky. Uvědomte si, že pokud používáte pracovní tabulku mimo databázi delší dobu a přidali jste do ní vzorky, které v databázi dosud nejsou obsaženy, jejich identifikátory již mohou být v databázi použity. V takovém případě je vhodné před začleněním jejich identifikátory vymazat a nechat nově vygenerovat.

Zejména v této části databáze můžete účelně využít nástroje „předvyplnění záznamů“ z panelu nástrojové lišty (viz obrázek na pravé straně), jenž je zpravidla zobrazen na pravé straně obrazovky. Po zapnutí tohoto nástroje budou předvyplněny hodnoty polí dle minulého nastavení v případě přidávání vzorků z více různých objektů, nebo dle aktuálně nastaveného vzorku, v případě přidávání jednoho či více vzorků na témž objektu. Kombinací tohoto nástroje s nabídkou šablony objektů si lze velmi usnadnit práci při vkládání záznamů.

V-PODZEMNÍ VODY, číslo šablony: 931670040011

protokol	na objektu	č. vzorku	čas odběru	od	do	uhlovodíky C10-	fáze	NEL	poznámky	prac.povl	objekt_ID	mét	anotoval	datum aktualizace
3585	RE-J-23	93167004000030	01.06.2010 00:00	--	--	0,200	--	0,500	--	--	931670040018	V	Roman Pavlik, ProGeo Consul	04.11.2010 15:53
3585	RE-J-23pom	93167004000031	01.06.2010 00:00	--	--	86,000	--	120,000	--	--	931670040019	V	Roman Pavlik, ProGeo Consul	04.11.2010 16:19
3585	čp_28	93167004000032	01.06.2010 00:00	--	--	0,500	--	1,000	--	--	931670040020	V	Roman Pavlik, ProGeo Consul	04.11.2010 16:22
3585	RE-J-23	93167004000033	01.06.2010 12:00	--	--	0,400	--	0,500	--	--	931670040018	V	Roman Pavlik, ProGeo Consul	04.11.2010 15:53
3585	RE-J-23pom	93167004000034	01.06.2010 12:00	--	--	1003,000	0,200	860,000	--	--	931670040019	V	Roman Pavlik, ProGeo Consul	04.11.2010 16:24
3585	čp_28	93167004000035	01.06.2010 12:00	--	--	1,200	0,010	2,000	povlak	--	931670040020	V	Roman Pavlik, ProGeo Consul	04.11.2010 16:27
3585	RE-J-23	93167004000036	07.06.2010 00:00	--	--	0,400	--	0,500	--	--	931670040018	V	Roman Pavlik, ProGeo Consul	04.11.2010 16:24
3585	RE-J-23pom	93167004000037	07.06.2010 00:00	--	--	948,000	0,100	980,000	--	--	931670040019	V	Roman Pavlik, ProGeo Consul	04.11.2010 16:24
3585	čp_28	93167004000038	07.06.2010 00:00	--	--	1,100	0,010	2,000	--	--	931670040020	V	Roman Pavlik, ProGeo Consul	04.11.2010 16:24
3585	RE-J-23	93167004000039	14.06.2010 00:00	--	--	0,400	--	0,500	--	--	931670040018	V	Roman Pavlik, ProGeo Consul	04.11.2010 16:24
3585	RE-J-23pom	93167004000040	14.06.2010 00:00	--	--	948,000	0,100	980,000	--	--	931670040019	V	Roman Pavlik, ProGeo Consul	04.11.2010 16:24
3585	čp_28	93167004000041	14.06.2010 00:00	--	--	1,100	0,010	2,000	--	--	931670040020	V	Roman Pavlik, ProGeo Consul	04.11.2010 16:24
25039	RE-J-23	93167004000042	14.06.2010 12:00	--	--	2,000	0,010	--	--	--	931670040018	V	Roman Pavlik, ProGeo Consul	04.11.2010 16:24
25039	RE-J-23	93167004000043	14.06.2010 12:00	--	--	-0,010	--	-0,100	--	--	931670040018	V	Roman Pavlik, ProGeo Consul	04.11.2010 16:30
3585	RE-J-23	93167004000044	21.06.2010 12:00	--	--	-0,010	--	-0,100	--	--	931670040018	V	Roman Pavlik, ProGeo Consul	04.11.2010 16:29
3585	RE-J-23	93167004000045	21.06.2010 12:00	--	--	-0,010	--	-0,100	--	--	931670040018	V	Roman Pavlik, ProGeo Consul	04.11.2010 16:30
25041	RE-J-23pom	93167004000046	27.06.2010 00:00	--	--	120,000	0,010	180,000	--	--	931670040019	V	Roman Pavlik, ProGeo Consul	04.11.2010 16:32
25041	RE-J-23pom	93167004000047	27.06.2010 00:00	--	--	125,000	0,010	160,000	kontrola 1	--	931670040019	V	Roman Pavlik, ProGeo Consul	04.11.2010 16:32
25041	RE-J-23pom	93167004000048	27.06.2010 00:00	--	--	111,000	0,010	18,000	kontrola 2	--	931670040019	V	Roman Pavlik, ProGeo Consul	04.11.2010 16:32

Obr. 62: Formulář sledovaných hodnot

Nové záznamy přidáte tlačítkem „Přidat“ na nástrojové liště. Pokud přidáváte záznamy poprvé v rámci relace (po otevření formuláře), pak je vždy zobrazeno okno pro výběr objektů, které byly vzorkovány či měřeny, dle příslušné šablony sledovaných objektů.

Pokud ponecháte výběr všech objektů dle nastavené šablony, pak bude přidán ke každému objektu jeden nový vzorek. V okně výběru sledovaných objektů máte také možnost doplnit datum a čas odběru pro všechny doplňované vzorky jednotně a číslo laboratorního protokolu.

Můžete také změnit výběr, přičemž bude tento výběr nabídnut i při příštím přidávání záznamu. Pokud však nechcete, aby se v rámci relace už okno s výběrem objektů otevíralo, můžete práci urychlit zatržením položky „pamatovat si teď výběr“. V tom případě nebude okno až do skončení relace zobrazováno a práce se tím urychlí.

vybrat	Název objektu	typ	objekt_ID	oblast_ID	pořadí
☐	REJ-23pom	HGO	931670040019	---	0
☐	čp_28	HGO	931670040020	---	0
☒	REJ-23	VRT	931670040018	---	1

Obr. 63: Okno pro výběr sledovaných objektů při přidávání nových hodnot zjištěných na těchto objektech

Pokud ve formuláři pro výběr sledovaných objektů vyberete pouze jediný objekt pro přidání nových hodnot, pak je následně zobrazen dialogový panel pro zadání počtu hodnot. Můžete tak jednorázově přidat větší počet vzorků k jedinému objektu.

Obr. 64: Dialogový panel pro hromadné přidání záznamů

Nově přidávané záznamy jsou barevně odlišeny, aby při větších počtech a nutnosti používání posuvníku uživatel neztratil orientaci v tom, které záznamy už byly uloženy a které pořizuje nově.

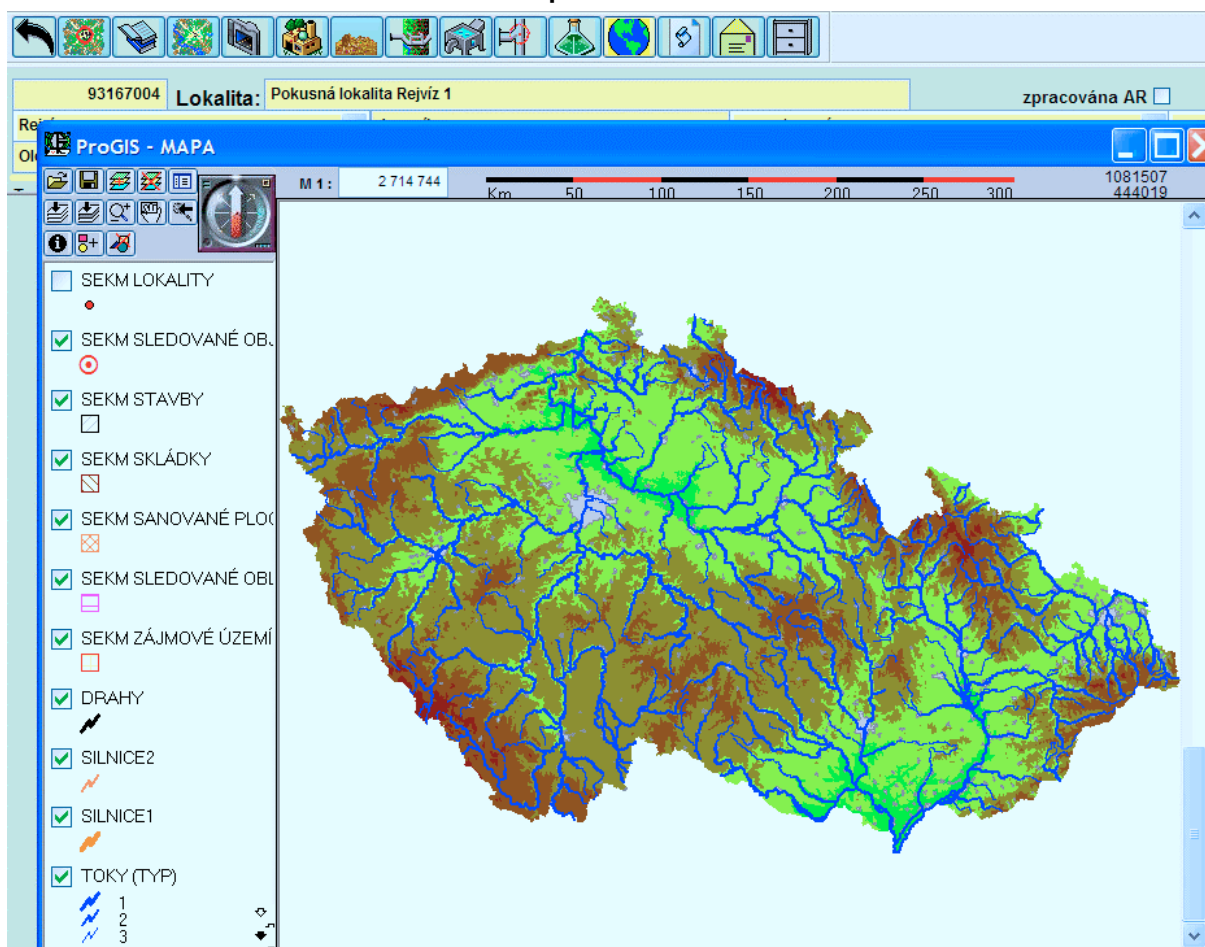
Pokud má uživatel speciálně označeny jednotlivé sestavy analýz nebo podobné stručné textové informace spojující skupiny vzorků, může využít textové položky „SESTAVA“, kterou přidá do šablony sledovaných hodnot. V případě, že jednou ze sledovaných hodnot je vydatnost, pak při stisknutí pravého tlačítka myši na poli pro zadání hodnoty je vyvolán dialogový panel pro výpočet vydatnosti v litrech za sekundu a následné automatické vložení této hodnoty do pole vydatnosti.

Obr. 65: Dialogový panel pro přepočet naměřené hodnoty a vložení výsledku

Pokud je nutno analýzy načíst z tabulky jiného formátu, např. ze zaslaného laboratorního protokolu, pak to nelze provést přímo do databáze, jelikož by případně chybně provedené hromadné změny bylo obtížné opravovat. Pro tento účel je zde možnost práce v pracovní tabulce, do níž je import umožněn.

Pracovní tabulku můžete vytvořit, příp. otevřít již existující, tlačítkem „pracovní tabulka“.

7.2.11. Formulář samostatného mapového okna ProGIS

Obr. 66: Formulář mapy otevíraný v samostatném okně s možností přepínání mezi atributy a mapou

Formulář samostatného mapového okna ProGIS je otevírán:

- automaticky, pokud byl uživatelem vyžádán zakres některého grafického prvku databáze,
- stisknutím tlačítka „Mapa“ na formulářové liště.

Pokud byl formulář mapy otevřen automaticky, nastavuje se mapa vždy do oblasti zakresu (zoom katastr nebo lokalita) a je po dokončení činnosti také automaticky uzavřen. Pokud byl formulář otevřen uživatelem pomocí tlačítka „Mapa“, pak zůstává zachován zoom nastavený uživatelem.

Jelikož je formulář, na rozdíl od všech ostatních formulářů aplikace, **umístěn do samostatného okna**, není jej nutno vypínat, pokud používáte další datové formuláře, ale můžete mít maximalizovanou jeho velikost a přepínat se mezi mapovou a atributovou částí databáze jako mezi nezávislými programy, např. pomocí kombinace kláves „Alt-Tab“.

Do mapového formuláře lze načítat vektorový GIS formát SHP (shape-file) standardu ESRI, vektorové CAD soubory typu DXF, DWG a DGN do verze 2000, rastrové formáty typu SID, RLC, TIF, JPG (standardní komprese typu JFIF), BMP, GIF, IMG, SUN, RAS standardních verzí. Preferován je formát SHP. Načtené vrstvy jsou zobrazovány dle nastavení v legendě od nejspodnější po nejhornější. Proto vrstvy obsahující plné polygony umístěte vždy níže, než liniové či bodové vrstvy, pokud je chcete mít viditelné současně.

Formulář má tyto základní části:

- panel s ovládacími prvky umístěný v levém horním rohu formuláře mapy,
- panel měřítka a souřadnic umístěný v horní části formuláře,
- panel legendy mapových vrstev umístěný v levé části formuláře,
- panel pro zobrazování mapy, zabírající převážnou část formuláře.

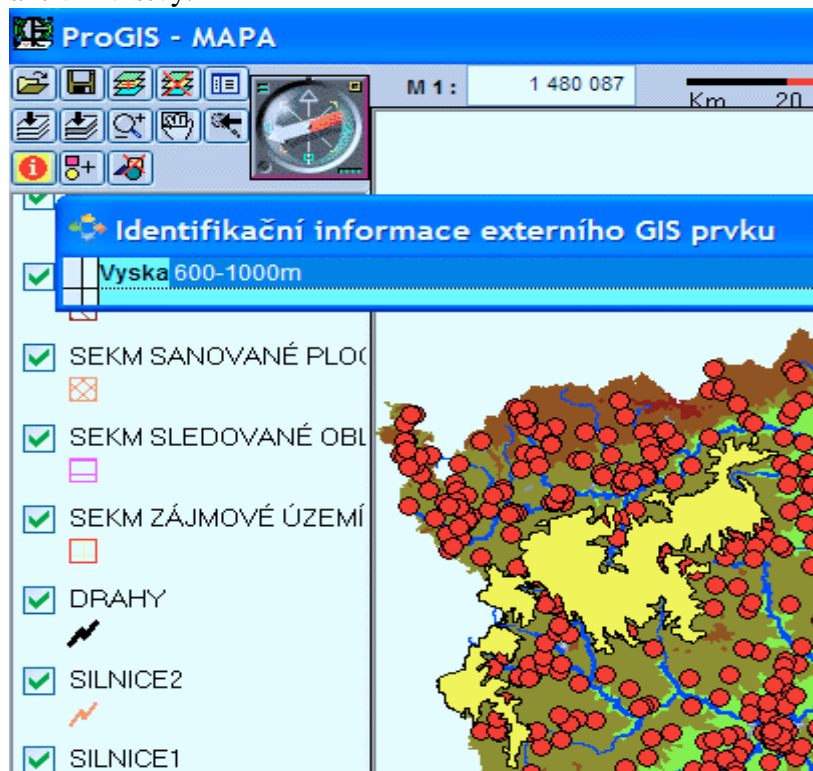
ad a) Panel s ovládacími prvky

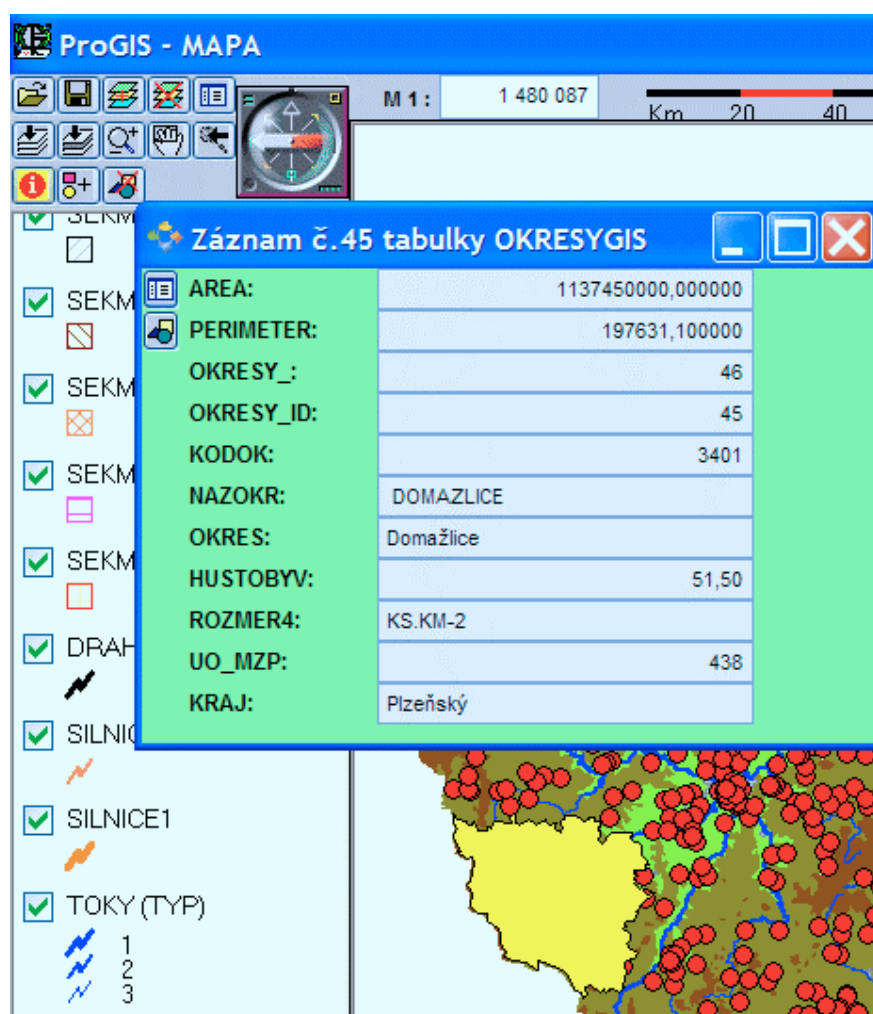
Obr. 67: Panel s ovládacími prvky

Panel s ovládacími prvky obsahuje jednotlivá tlačítka a zobrazení kompasu. Je-li kompas nehybný, není zapnut žádný nástroj mapy, tzn. neprobíhá uživatelská operace. Pokud se střelka začne otáčet, signalizuje to, že je zapnut některý z nástrojů pomocí tlačítka z panelu s ovládacími prvky. Toto tlačítko je žlutě podsvíceno.

Na panelu ovládacích prvků jsou tlačítka pro otevření souboru uživatelské legendy, uložení současně vytvořené legendy, přidání nové mapové vrstvy, odebrání aktivní vrstvy, textová editace tabulky legendy, zoom na všechny vrstvy, zoom na aktivní vrstvu, zoom +/- (+ přiblíží mapu na místo klepnutí levého tlačítka kurzoru, - oddálí mapu se středem na místo klepnutí pravého tlačítka kurzoru), zoom výběrovým oknem/posun okna (okno levým tlačítkem myši, posun pravým tlačítkem myši), zoom zpět na předchozí zobrazení, informace o vybraném prvku aktivní vrstvy, zakreslení nových prvků do aktivní vrstvy, zrušení prvků aktivní vrstvy.

Obr. 68: Identifikace externího žlutě vyznačeného GIS prvku

Obr. 69: Identifikace žlutě vyznačeného GIS prvku s možností editace

Pokud je v atributové tabulce pole identifikátoru obsahující v názvu příponu „_ID“, pak identifikace prvku umožňuje současně atributové údaje této tabulky editovat. Pokud se takové pole v atributové tabulce nevyskytuje, pak je zobrazeno pouze univerzální informační okno s atributy bez možnosti editace. V identifikačním okně s možností editace jsou v levém horním rohu dvě tlačítka. Horní umožňuje editaci atributů, spodní zabliká vybraným prvkem, pokud se uživatel potřebuje ujistit o správném výběru.

ad b) Panel měřítka a souřadnic

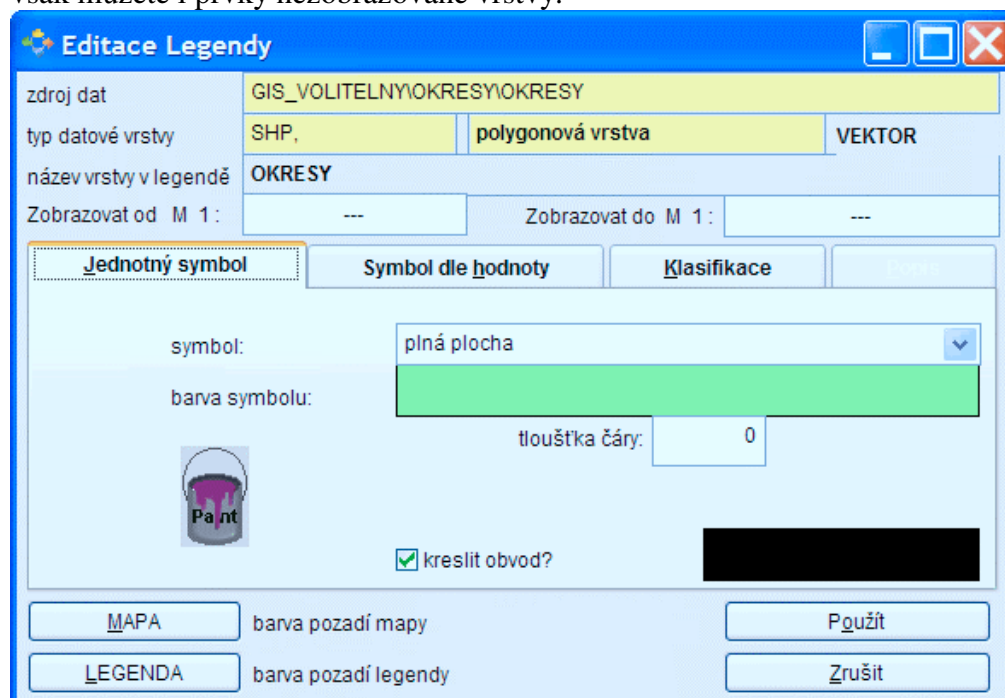
V horní části mapového okna je zobrazeno momentálně nastavené měřítko zobrazení mapy jednak číselným poměrem a jednak graficky. Měřítko zobrazení lze změnit změnou hodnoty v položce číselného zadání měřítka. Vpravo jsou průběžně zobrazovány souřadnice JTSK bodu, nad nímž se pohybuje kurzor. Při větším přiblížení tak lze odečíst souřadnice bodů z tohoto informačního panelu.

ad c) Panel legendy mapových vrstev

V levé části mapového okna je svisle umístěn panel, na němž je uveden seznam momentálně načtených vrstev, a to v pořadí, v jakém jsou zobrazovány pod sebou. Nejvyšší vrstva je zobrazována nejvýše, nižší vrstvy jsou v mapě zobrazovány pod ní. Tzn., že vyšší mohou překrývat vrstvy nižší. Pořadí vrstev můžete měnit přetažením vrstvy myší.

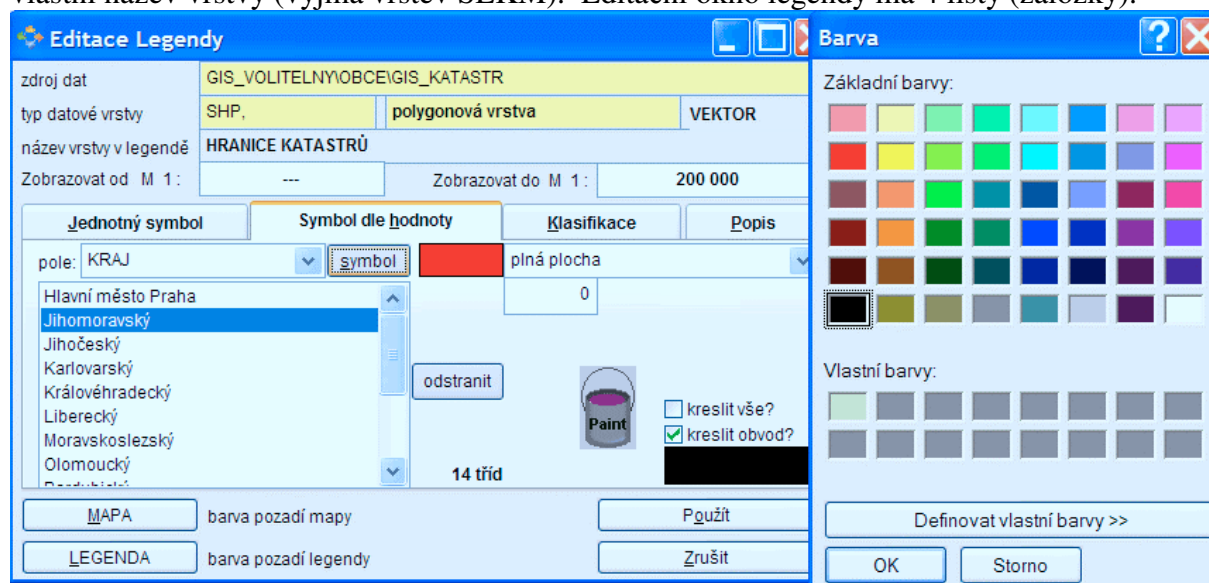
Vrstvu aktivujete (např. pro účely identifikace nebo editace) jedním klepnutím myši na tuto vrstvu v panelu legendy. Pokud je aktivní vrstvou shape-file, pak je vrstva editovatelná,

tzn. můžete do ní libovolně zakreslovat nové prvky, resp. mazat prvky existující. To neplatí pro vrstvy, které zobrazují data, jež jsou součástí SEKM. Editaci dat SEKM lze provádět pouze nástroji z příslušného formuláře SEKMeditoru, nikoli přímo z mapy. Označením okénka aktivní vrstvy určujete, zda bude vrstva zobrazována v mapě, či nikoli. Identifikovat však můžete i prvky nezobrazované vrstvy.

Obr. 70: Editace legendy aktivní mapové vrstvy, záložka „Jednotný symbol“

Dvojklikem na vrstvu v panelu legendy otevřete editační okno legendy, v němž můžete nastavovat měřítka, v nichž má být vrstva automaticky zobrazována a skrývána a zadat svůj vlastní název vrstvy (vyjma vrstev SEKM). Editací okno legendy má 4 listy (záložky).

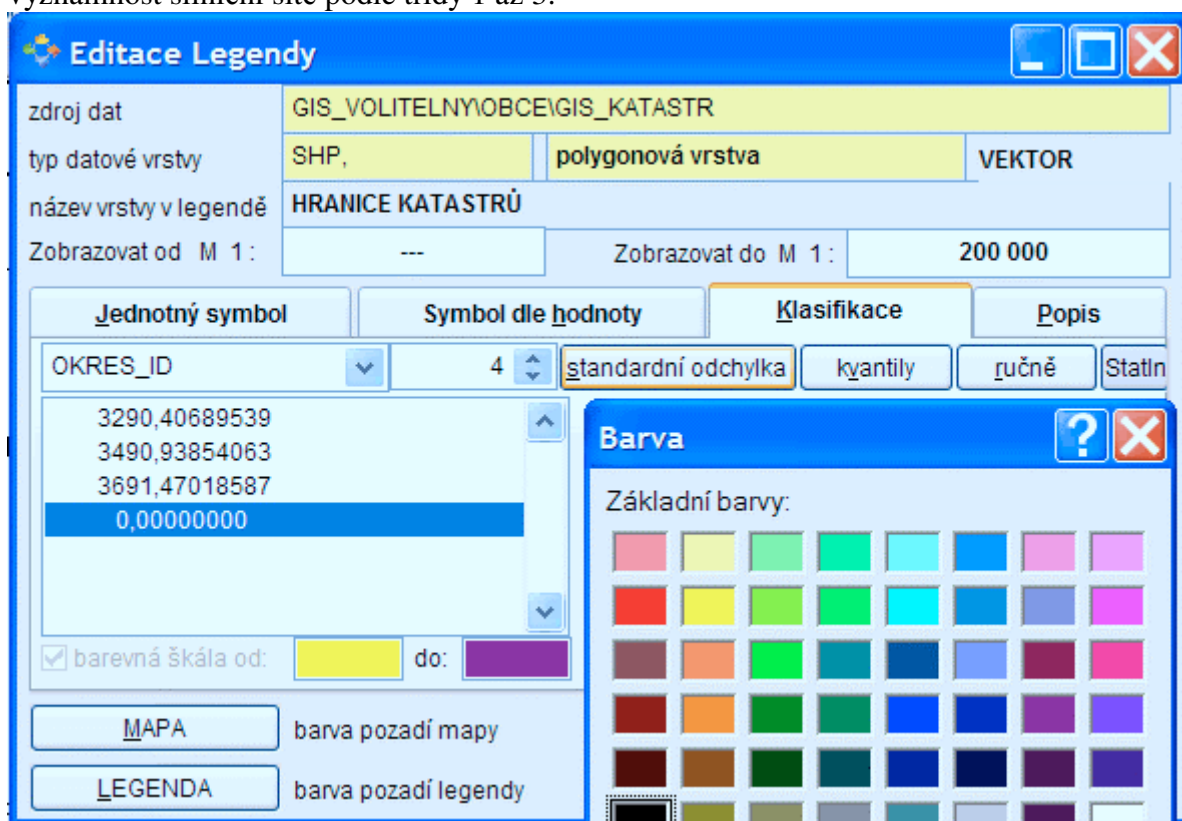

Obr. 71: Editace legendy, záložka „Symbol dle hodnoty“

Záložka „Jednotný symbol“ umožňuje nastavit způsob vykreslování všech prvků aktivní vrstvy pomocí nastaveného symbolu. Barvu změníte poklepáním na barevné liště. Pokud ještě nebyla legenda nastavena (např. po načtení nové vrstvy), je zobrazena barva červená.

Záložka „Symbol dle hodnoty“ umožní po zvolení některého atributového pole nastavit pro každou obsaženou hodnotu atributu jiný způsob zobrazení. Tato volba je vhodná

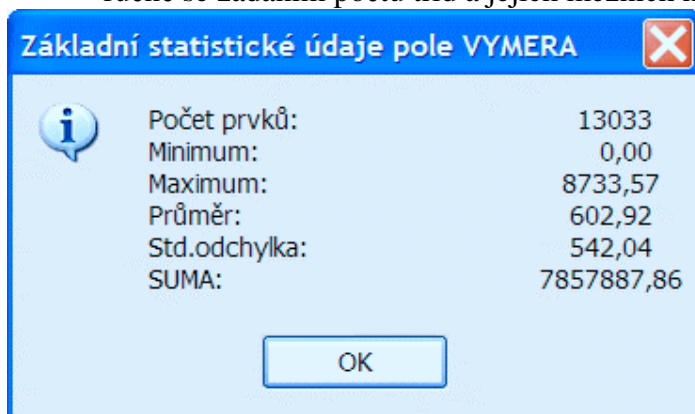
u atributů, které neobsahují příliš mnoho rozdílných hodnot. Například tak lze rozlišit významnost silniční sítě podle třídy 1 až 3.

Obr. 72: Editace legendy, záložka „Klasifikace“

Záložka „Symbol dle hodnoty“ umožní u numerických atributů nastavit zobrazení pro jednotlivé třídy, které jsou nastaveny v rámci škály hodnot. Rozmezí hodnot můžete nastavit pomocí tlačítek

- automaticky dle standardní odchylky
- automaticky dle kvantilů
- ručně se zadáním počtu tříd a jejich mezních hodnot.

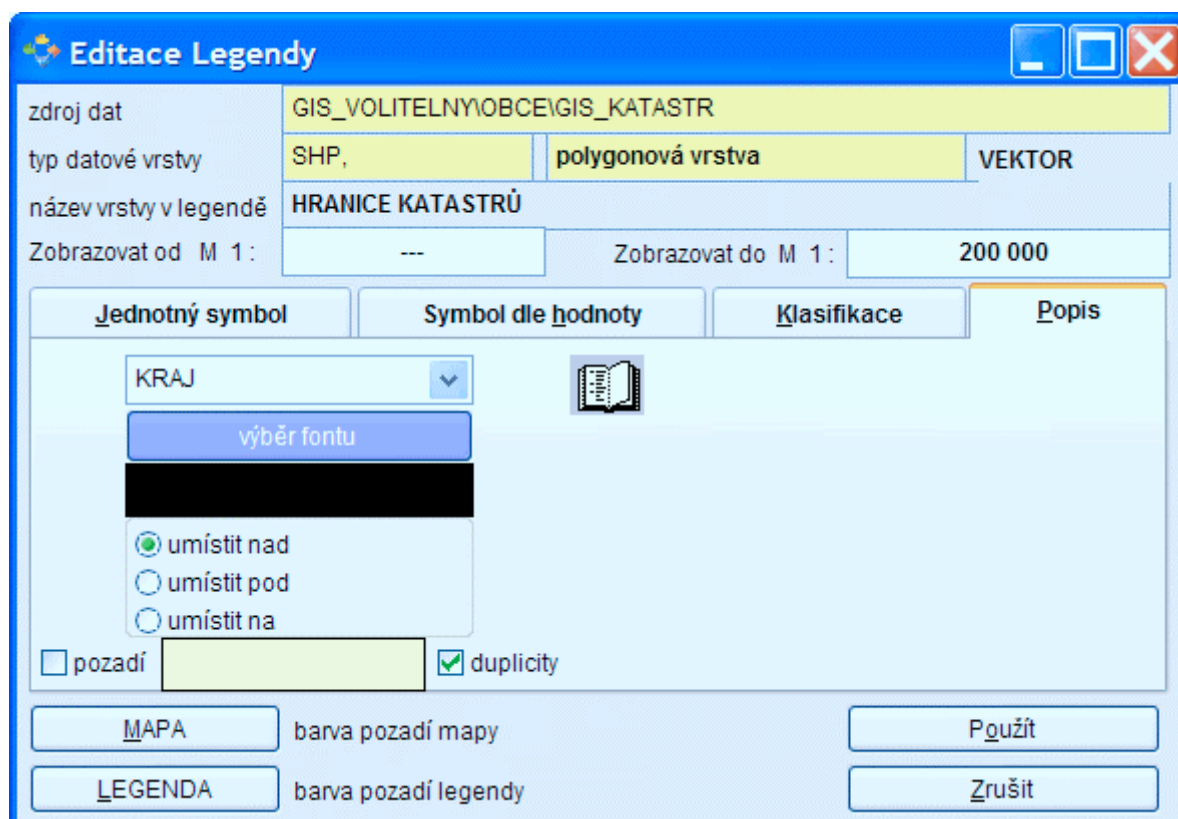

Obr. 73: Základní statistické informace k vybranému numerickému poli

Naleznete zde také informativní okno se základní statistikou k vybranému numerickému poli.

V poslední záložce můžete definovat pole, jehož obsah si přejete vypsát k prvkům v mapě.

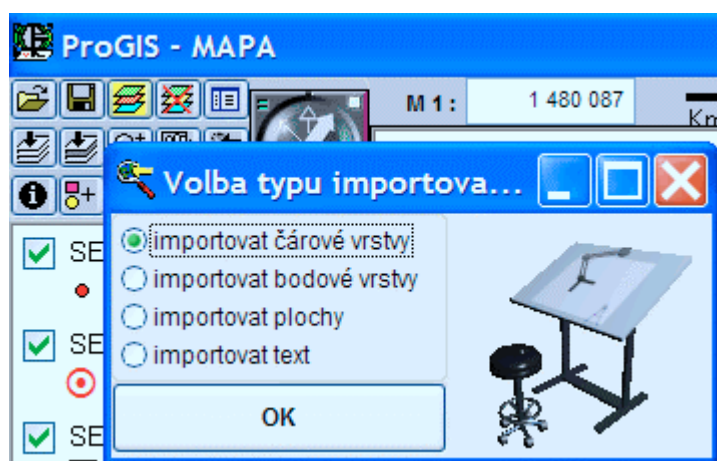
Prakticky ve všech případech můžete také použít symbolů dle True type fontů instalovaných ve vašem počítači.

Obr. 74: Editace legendy, záložka „Popis“

Vrstvy a způsob jejich zobrazení si můžete uložit do vlastního souboru legendy. Pokud tedy zpracováváte kontaminace např. areálu průmyslového podniku a máte kvalitní topografické podklady (zpravidla bývá k dispozici mapa závodu ve formátu DXF), pak si tuto vrstvu můžete načíst do mapy, nastavit její správné pořadí a uložit.

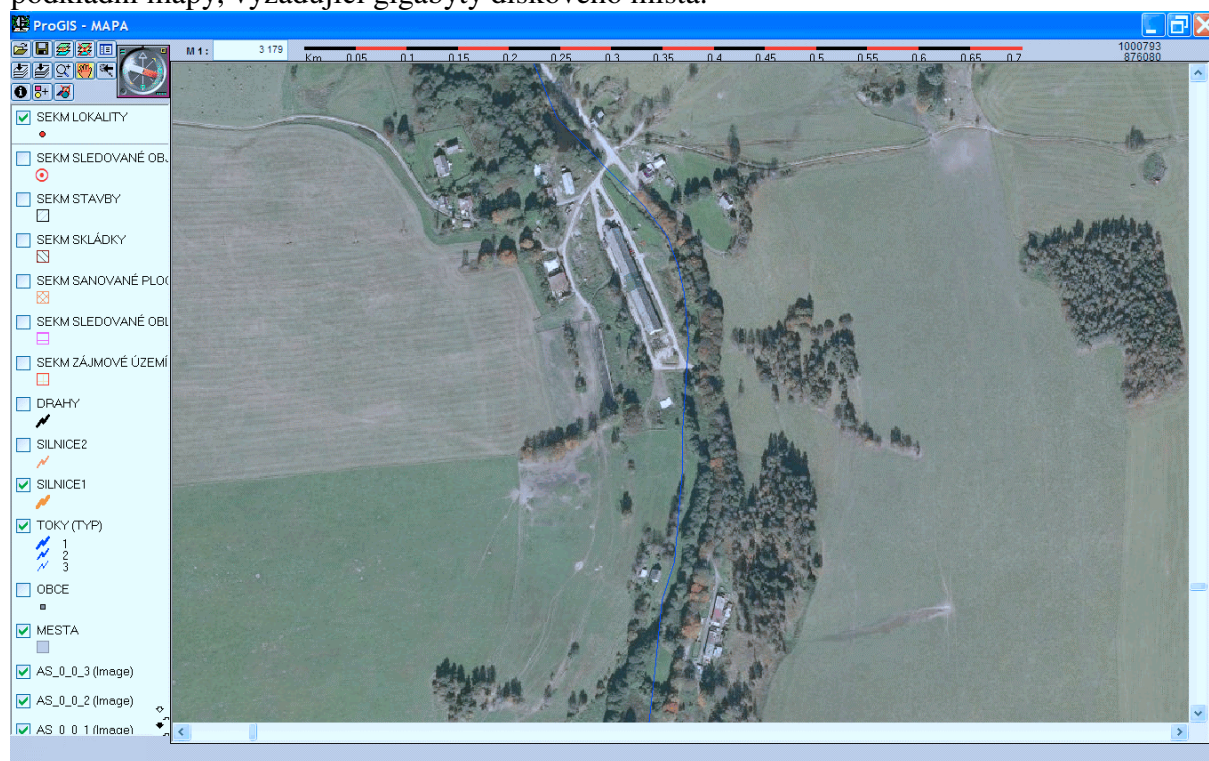
Formáty vektorových výkresů CAD lze importovat dílčími kroky tak, že nainportujete odděleně čárovou, bodovou, polygonovou a textovou grafiku. V případě podkladních map je nejčastěji potřebný pouze import čárové grafiky, což většinou postačuje (např. mapy areálů závodů).

Obr. 75: Dotaz na požadovanou část CAD výkresu k importu

Pochopitelně musí být importovaný výkres usazen ve správných souřadnicích. Totéž platí o souborech rastrů. Uvědomte si, že CAD soubory mohou obsahovat uživatelem definované externí a interní bloky (což mohou být celé další výkresy), které importovány nebudou.

Soubory rastrů vyžadují dostatek volné paměti a místa na disku. Jelikož je instalační program SEKMeditor volně dostupný z webu, nejsou v instalační balíčku zahrnuty rastrové podkladní mapy, vyžadující gigabyty diskového místa.

Obr. 77: Formulář mapy s načtenými podkladními vrstvami rastrových ortofotomap

Potřebujete-li pracovat v nějakém zájmovém území, vytvořte si tedy vhodný soubor legendy pro toto území. Potřebujete-li pracovat s lokalitou průmyslového závodu, načtete si CAD podkladní vrstvu se situací závodu a uložíte do vlastního souboru legendy.

Např. načtením rastrové vrstvy pro okres a uložením do souboru legendy se můžete k této oblasti snadno vrátet, aniž by rastry zatěžovaly program ve chvíli, kdy potřebujete pracovat s lokalitou, k níž má být přiřazen rozsáhlý CAD výkres se situací jediné velké lokality.

Soubory s katalogy podrobných rastrových ortofotomap ve formátu vhodném pro využití v mapovém okně lze získat u výrobce tohoto software.

ad d) Panel pro zobrazování mapy

Panel zobrazování mapy reaguje vždy na pohyb kurzoru nad tímto panelem zobrazováním aktuálních souřadnic pozice kurzoru v souřadnicích JTSK v pravém horním rohu formuláře. Další reakce je závislá na momentálně zapnutém nástroji na panelu s ovládacími prvky. Je-li zapnuta identifikace, pak odpovídá odpovědí dle aktivní vrstvy po stisknutí levého tlačítka myši nad existujícím prvkem vrstvy. Je-li zapnuta funkce zoom +/-, pak přiblíží mapu na místo klepnutí levého tlačítka kurzoru nebo oddálí mapu se středem na místo klepnutí pravého tlačítka kurzoru. Je-li zapnuta funkce zoom výběrovým oknem/posun okna, pak nastaví okno dle tažení levým tlačítkem myši nebo posune okno tažením pravým tlačítkem myši. Kombinace dvou funkcí do jediné pouze změnou tlačítka je v praxi velmi užitečná. Není nutno stále přepínat mezi dvěma nepoužívanějšími nástroji. K posuvu okna lze využít i posuvníky na okraji panelu pro zobrazování mapy.

Mapový formulář, jenž je v programu integrován pomocí programu ProGIS, není určen pro prohlížení dat, ale tak jako celý SEKMeditor, pro jejich pořizování do databáze SEKM (ne do zobrazovaných SEKM vrstev). Soubory typu Shape-file, které nepatří k databázi

SEKM, jsou volně editovatelné. Proto můžete mapové okno ProGIS využít i jako plnohodnotný editor vlastních GIS vrstev.

V tomto formuláři jsou sice data SEKM vytvářena, ale jejich uložení do databáze je zprostředkováno pomocí záznamů jednotlivých částí, k nimž data náleží, tedy nikoli prostřednictvím shape-filů. Ve vašich lokálních shape-filech zůstávají pouze data, která jste pořídili vy.

Okno s formulářem mapy ProGIS lze uzavřít jak křížkem na okně formuláře, tak i stisknutím tlačítka „Mapa“ na formulářové liště programu SEKMeditor.

7.2.12. Výběrový formulář

Základní rozvržení

The screenshot shows the 'Základní rozvržení' (Basic layout) of the selection form. It features a header with 'Nové zadání' and 'Rozšířit výběr' tabs. Below the header, there are two main columns. The left column, labeled 'ČÁST VÝBĚROVÁ', contains a list of selection criteria with dropdown menus and checkboxes. The right column, labeled 'ČÁST INFORMAČNÍ', is a large text area for displaying the current selection criteria. At the top right, there are two buttons: 'Vybrat lokality' (green) and 'Ukončit' (red).

Obr. č. 78: Rozvržení výběrového formuláře

Tlačítkem výběry otevřete výběrový formulář, jenž je zaměřen na obecný výběr lokalit a nejdůležitějších informací o těchto lokalitách. Formulářové okno je rozděleno na vlevo umístěnou část výběrovou, která je osazena nabídkovými menu, část informační sestávající z textového pole pro momentální informativní výpis nastavených výběrových kritérií v laické srozumitelné formě a místa pro výpis celkového počtu nabízených a vybraných záznamů. V pravé horní části formuláře jsou tlačítka pro potvrzení a provedení vlastního výběru a pro uzavření formuláře.

Rozvržení a možnosti výběrových menu

Všechna nabídková menu jsou volitelná je možné je navzájem kombinovat. Tzn. pokud není zadána žádná omezující výběrová podmínka a je stisknuto tlačítko „Vybrat lokality“, pak jsou extrahována data všech dostupných lokalit, na něž má uživatel alespoň právo čtení.

První a druhé výběrové menu tvoří závislou dvojici k definování plošného rozsahu výběru. Pokud v prvním menu je nastavena volba „republika“, pak druhé menu je nedostupné. Pokud je vybrána některá z následujících voleb, pak je druhé menu zpřístupněno pro vlastní specifikaci plošného rozsahu výběru.

Nové zadání	Rozšířit výběr
Určete plošný rozsah výběru	republika
	republika
Zúžení výběru dle položky:	kraj
kategorie priority	= okres
název obsahuje výraz	katastr
	hydrol. pořadí
typ lokality	

Obr. č. 79: Volitelné definování plošného rozsahu výběru

Dle volby v prvním menu je nabídnuta v druhém menu odpovídající výběrová škála.

Určete plošný rozsah výběru	kraj
Hlavní město Praha	
Jihočeský	
Jihomoravský	
Karlovarský	
Královéhradecký	
Liberecký	
Moravskoslezský	
Olomoucký	
Pardubický	
Plzeňský	
Středočeský	
Ústecký	

Obr. č. 80: Výběrové menu č. 2 v případě vyhledávání dle krajů

Nové zadání	Rozšířit výběr	Vybrány budou jen odpovídající lokality	Vybrat lokality
Určete plošný rozsah výběru	hydrol. pořadí	Momentální výběr je nastaven takto:	
		hydrol. pořadí=1-02-03-000 včetně podřízených	
Zúžení výběru dle položky:			

Obr. č. 81: Definování plošného rozsahu výběru dle jediného kritéria

V případě výběru některého upřesňujícího kritéria pro definování plošného rozsahu výběru je v informačním okně zobrazen text popisující podmínku výběru. Tento text je uživatelským vysvětlením nastavení, nikoli programovou výběrovou podmínkou. Vlastní výběry jsou prováděny většinou na základě identifikátorů a číselníků, nikoli na základě zobrazených textů.

Uživatel může pomocí tlačítka „Rozšířit výběr“ změnit tuto striktní podmínku na seznam oblastí. Tj. např. namísto výběru „kraj=Jihočeský“ bude podmínka změněna na „kraj je v seznamu: „Jihočeský, ...“

Nové zadání	Rozšířit výběr	Vybrány budou jen odpovídající lokality	Vybrat lokality
Určete plošný rozsah výběru	okres	Momentální výběr je nastaven takto:	
		okres je v seznamu: Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Vsetín	
Zúžení výběru dle položky:			

Obr. č. 82: Rozšíření plošného výběru

Zúžení výběru dle položky:	
kategorie priority	>
název obsahuje výraz	A3 nutnost bezodkladného nápravného opatření
typ lokality	A2 nutnost realizace nápravného opatření
typ původce znečištění	A1 nápravné opatření žádoucí
skupina kontaminantů	P4 nutný je průzkum kontaminace
jednotlivý kontaminant	P3 nutný je průzkum kontaminace
řešeno z úkolů v rámci	P2 nutný další monitoring vývoje a šíření kontaminace v čase
je splněna podmínka:	P1 nutnost institucionální kontroly způsobu využívání lokality
	N2 není nutný žádný zásah
	N1 není nutný žádný zásah
	N0 není nutný žádný zásah

Obr. č. 83: Volitelná definice výběrové podmínky dle kategorie priority - výběr kategorie se zobrazením návrhu dalšího postupu

Podobně jako u výběrových menu okresu, katastru a hydrologického pořadí, i při výběru kategorie priorit je zobrazen ještě další informativní sloupec s uvedením doporučeného dalšího postupu.

Následná definice výběru umožňuje definovat textový řetězec, jenž bude obsažen kdekoli v názvu lokality. Lze tedy například zadat text „techn“ a vybrány budou jak lokality s názvem typu „Chronotechna, a.s., závod č. 05“, tak i lokality s názvy typu „Valivá ložiska s.r.o., technický servis Hodolany“. V informativní části je opět zobrazena informace pro uživatele.

Nové zadání		Rozšířit výběr		Vybrány budou jen odpovídající lokality		Vybrat lokality	
Určete plošný rozsah výběru	okres			Momentální výběr je nastaven takto:			
Všetin				okres je v seznamu: Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Vsetín			
Zúžení výběru dle položky:							
kategorie priority	>	P2		kategorie priority > P2			
název obsahuje výraz	Benzina			název lokality obsahuje výraz: Benzina			

Obr. č. 84: Volitelná definice výběrové podmínky dle obsaženého textu v názvu lokality

typ lokality	průmyslová skládka
typ původce znečištění	průmyslová skládka
skupina kontaminantů	skladování / manipulace s nebezpečnými látkami (mimo ropných)
jednotlivý kontaminant	skladování / manipulace s ropnými látkami
řešeno z úkolů v rámci	výrobní / opravárenský / zemědělský areál
je splněna podmínka:	ukončený povrchový důl
	ukončený hlubinný důl
organizace / osoba	halda
primární seřazení	výsypka
sekundární seřazení	skladování živočišných odpadů v zemědělství
	havárie ropných látek

Obr. č. 85: Volitelná definice výběrové podmínky dle typu lokality

typ původce znečištění	doprava a distribuce (produktovody, i
skupina kontaminantů	dřevozpracující a papírenský průmysl
jednotlivý kontaminant	potravinařství
řešeno z úkolů v rámci	zemědělství, lesnictví
je splněna podmínka:	hornictví
organizace / osoba	armáda
primární seřazení	doprava a distribuce (produktovody, distribuční sklady)
sekundární seřazení	čerpací stanice PHM
	sběrné suroviny, autovrakoviště
	komunální odpady
	jiné

Obr. č. 86: Volitelná definice výběrové podmínky dle typu původce znečištění

Následující dvě nabídková menu umožňují výběr dle typu lokality a typu původce znečištění. Je pochopitelné, že uživatel si musí uvědomit, že každá další výběrová podmínka je podmínkou **omezující**. Z toho vyplývá, že čím více kombinací uživatel nastaví, tím vyšší je pravděpodobnost, že podmínce nevyhoví žádné záznamy.

skupina kontaminantů	CIU
jednotlivý kontaminant	CIU
řešeno z úkolů v rámci	Fenoly
je splněna podmínka:	Freony a halony
organizace / osoba	Herbicidy
primární seřazení	Kovy
sekundární seřazení	Kovy velmi nebezpečné
	Mikrobiální
	NEL
	Org. ostatní
	PAU

Obr. č. 87: Volitelná definice výběrové podmínky dle skupiny kontaminantů

Další dvě nabídková menu umožňují definovat výběr dle skupiny kontaminantů a dle jednotlivého kontaminantu. Tato kritéria lze, pochopitelně, rovněž kombinovat. V nabídkovém menu pro jednotlivé kontaminanty jsou rovněž zobrazeny další sloupce s alternativními názvy, zařazení do skupin a zkratkou používanou v databázi SEKM.

Nabídkové menu typu řešených úkolů bylo rozšířeno o důležité inventarizační akce, jako je evidence POPs a etapy Národní inventarizace kontaminovaných míst.

Logická pole (proměnné typu boolean - false/true) databáze umožňují definovat další z výběrových podmínek. Jedná se o výběr na základě pole postižení živelnou pohromou, pole označujícího lokalitu ležící v inundačním pásmu a vyhodnocení několika logických polí specifikujících jednotlivé typy ekologické újmy. V případě vyhodnocení ekologické újmy stačí, aby kterékoli z těchto polí nabývalo hodnoty „true“.

je splněna podmínka:	platí, že na lokalitě je evidována ekol
organizace / osoba	platí, že lokalita byla postižena živelnou pohromou
primární seřazení	platí, že lokalita je v inundačním pásmu
	platí, že na lokalitě je evidována ekologická újma

Obr. č. 88: Volitelná definice výběrové podmínky dle logického pole databáze

Možné je provádět i výběr pomocí identifikátorů osob. Podobně, jako i v předchozích menu, není nabízen uživateli k výběru identifikátor, ale plný název osoby, její adresa a obec, aby nedošlo k nechtěné záměně. Vlastní výběr pak ovšem není prováděn na základě vybraného textu nebo názvu uvedené osoby, ale na základě identifikátoru této osoby, jenž je

uveden po provedení výběru ve výběrovém poli. Informativní pole pak obsahuje plný název osoby.

Další dvě nabídková pole umožňují nastavit seřazení vybraných záznamů, které vyhovují definovaným výběrovým podmínkám. Pokud je zadáno jakékoli primární řazení, pak je uživateli zpřístupněno i druhé menu, které je primárně nepřístupné. Sekundární řazení je nižšího řádu, tedy např. je-li jako primární řazení zvolena kategorie priority a sekundární řazení kraj, pak bude výsledný soubor seřazen od nejvyšší kategorie priority po nejnižší a v rámci kategorií bude řazeno podle krajů. Bude-li zaměněno primární a sekundární řazení, pak bude výsledný soubor seřazen po krajích a v každém kraji budou lokality řazeny od nejvyšší priority po nejnižší. Pokud není vybráno nic ani v prvním ani ve druhém sortovacím menu, pak jsou záznamy ponechány v původním pořadí.

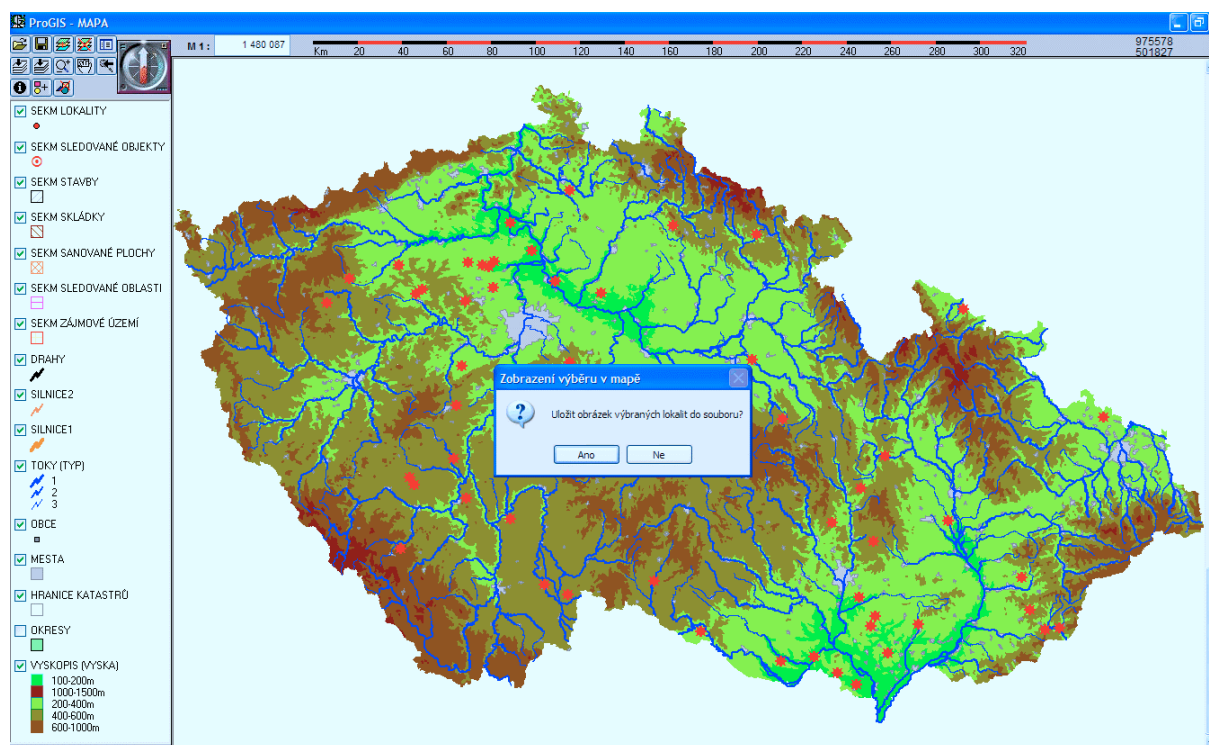
Vlastní provedení výběru

Vlastní provedení výběru je realizováno po stisknutí tlačítka „Vybrat lokality“. Stisknutím tlačítka je spuštěn vícestupňový algoritmus, jenž v prvním kroku vyhodnotí naplněnost jednotlivých podmínek a na základě jejich obsahu sestaví vlastní SQL selekční příkaz. Tento příkaz rovněž doplní všechna číselníková pole hodnotami číselníků tak, aby výsledný soubor obsahoval jak hodnoty číselníkových identifikátorů, tak i vlastní význam číselníků. Důvodem je uživatelská přívětivost výstupu - uživatel není povinen znát hodnoty jednotlivých číselníků. Z výstupu je však může získat.

Doplněny jsou rovněž veškeré výroky a souhrnné texty používané v souhrnném formuláři lokality, jako např. vyplnění seznamu střetů zájmů na základě označení příslušných polí databáze hodnotou „true/.T.“

Pokud vyhověl alespoň jeden záznam, je na pozadí okna zobrazen seznam vyhovujících záznamů a na popředí je zobrazen dotaz, zda zobrazit výsledek výběru v mapě.

Pokud uživatel zadá „Ano“, pak je v samostatném okně otevřena mapa republiky, takže je možné se přepínat mezi mapovou částí a částí databázovou stejným způsobem, jako mezi nezávislými programy systému Windows a mapa tedy má dostatečnou velikost. Na pozadí mapy je zobrazeno rozmístění vybraných lokalit. Současně je zobrazen dotaz, zda toto mapové zobrazení uložit jako soubor, jenž je následně možno vložit do zpracovávaných textů, tabulek, grafů apod. Pokud si uživatel přeje mapu uložit, pak je nabídnuto standardní okno operačního systému pro určení umístění a názvu souboru. Přednastavena je kořenová složka disku, z něž je spouštěn program SEKM editor. Soubor je uložen ve standardním formátu JPG, do místa, které určí uživatel. O úspěšném uložení je informován stručným a krátce zobrazeným oznámením, v němž je zopakováno místo, kam byl soubor uložen a pod jakým názvem, což se v praxi ukázalo být praktickým, jelikož často uživatelé ukládají výsledky své práce, aniž by si uvědomili místo, kam byl výsledek na disk uložen.

Obr. č. 89: Dotaz na uložení mapového zobrazení formou obrázku.

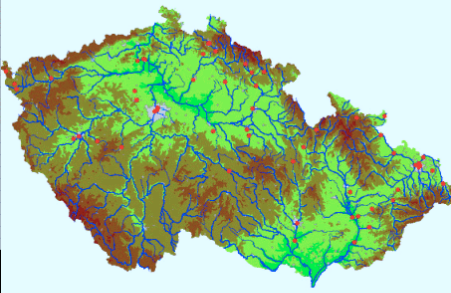
Pokud uživatel nepožadoval mapový výstup, zobrazí se mu další menu nad seznamem vybraných dat. Pokud uživatel využil možnost zobrazení vybraných dat v mapě, pak je tato volba zobrazena nad mapovým oknem. Mezi mapovým oknem a oknem s výběrovým modulem lze přepínat kombinací kláves Alt-Shift nebo myší (standardní přepínání mezi okny operačních systémů Windows).

Uživatel má možnost buď operaci zrušit a provést nové zadání nebo zvolit některou z následujících nabídek:

- e) Výstup každé lokality formou souhrnného formuláře s možností uložení zobrazených formulářů do web souboru HTML, s možností uložení dat včetně jejich struktury do XML formátu nebo uložení aktuální lokality formou obrázku GIF. V případě instalace podpory PDF, je možné vytvořené souhrnné formuláře uložit rovněž ve formátu PDF. Pochopitelně je možné vytvořené formuláře odeslat na vybranou tiskárnu, případně odeslat na tiskárnu jen některé stránky.
- f) Výstup formou tabulky MS Excel - typ XLS. Do tabulky XLS jsou přenesena všechna pole včetně doplněných číselníků a rozsáhlých textů. Pouze v polích rozsáhlých textů jsou nahrazeny tabelátory, Shift-Tab, znaky pro návrat tiskového vozíku za mezery a znaky „Enter - konec odstavce“ za středník následovaný mezerou, protože jinak by text byl rozdělen do několika buněk. Tabulka je vytvářena na základě šablony, v níž je řada sloupců skryta z důvodu vyšší přehlednosti. Nabízí se rovněž možnost vytvoření více šablon pro různé účely, např. pro ekologické škody apod. Tento výstup sází na dovednosti a zkušenosti uživatelů se zpracováním vlastních výstupů z tabulek MS Excel a nabízí tak velkou dynamičnost a variabilitu výstupních sestav, včetně grafů.
- g) Zkopírování všech vybraných údajů vyjma rozsáhlých textů do paměťové schránky. Jako oddělovač jednotlivých polí je použit tabelátor. Je tak možno vložit vybrané údaje přímo do jakéhokoli tabulkového editoru typu MS Excel, Open Office.org Calc, Surfer Sheet nebo do jakéhokoli textového editoru.

Možnost kombinace uložených výstupů

Výše uvedenými kombinacemi si uživatel může připravit celou řadu tabulkových, textových i mapových výstupů. Uživatel má následně možnost použít uložené výsledky pro tvorbu vlastních dokumentů, formou tabulek grafů či doplněním vlastních textů.

A	B	C	E	M
			FENOLY	
Identifikátor ZATEZ_ID	Název lokality	Katastrální území	Kraj	typ lokality
52001	ZČP a.s. rozvodna Aš	Aš	Karlovarský	výrobní / opravárenský / zemědělský areál
1000016	JMP, a.s. Brno	Zábřovice	Jihomoravský	výrobní / opravárenský / zemědělský areál
1711001	Javořice a.s.	Bystřice pod Hostýnem	Zlínský	jiné
3464001	RWE Energie, a.s. Frant. Lázně	Františkovy Lázně	Karlovarský	výrobní / opravárenský / zemědělský areál
4730001	Železářny, a.s.	Hrádek u Rokycan	Píseňský	výrobní / opravárenský / zemědělský areál
4930001	Plana Tools a.s. Hulín	Hulín	Zlínský	skladování / manipulace s nebezpečnými látkami (mimo ropných)
5091001	RWE Energie, a.s. Cheb	Cheb	Karlovarský	výrobní / opravárenský / zemědělský areál
5697002	RWE GasNet, s.r.o. Kokonín	Kokonín	Liberecký	výrobní / opravárenský / zemědělský areál
6343006	ZČP a.s. Karlovy Vary	Tuhnice	Karlovarský	výrobní / opravárenský / zemědělský areál
6506008	Kladno-Dubí, bývalá koksovna	Dubí u Kladna	Středočeský	výrobní / opravárenský / zemědělský areál
7414001	Nový Jičín - bývalá plynárna	Nový Jičín-město	Moravskoslezský	výrobní / opravárenský / zemědělský areál
7483010	JMP, a.s. Kroměříž	Kroměříž	Zlínský	výrobní / opravárenský / zemědělský areál
8203005	RWE GasNet, s.r.o. Liberec	Liberec	Liberecký	výrobní / opravárenský / zemědělský areál
11352032	OKD OKK, a.s. Koksovna Jan Šverma	Mariánské Hory	Moravskoslezský	výrobní / opravárenský / zemědělský areál
11352046	OKD OKK, a.s. Koksovna Trojice	Slezská Ostrava	Moravskoslezský	výrobní / opravárenský / zemědělský areál
11352800	Vilkovice a.s. Dolní oblast	Vilkovice	Moravskoslezský	výrobní / opravárenský / zemědělský areál
11560001	Opava - bývalá plynárna	Opava-Město	Moravskoslezský	výrobní / opravárenský / zemědělský areál
11765002	Dražkovice I.	Dražkovice	Pardubický	skladiště TKO

Obr. č. 90: Tvorba uživatelských materiálů s využitím připravených výstupů

7.2.13. Formulář adresáře

identifikátor	15890465,000	IČO / Rodné č.:	15890465,000	ADRESÁŘ	
AECOM CZ s.r.o.		tel.:	283 090 611		
Ulice č.p.:	Trojská 92	fax:	283 090 658	 návrat	
Obec:	Praha 7	e-mail:	office@aecom.com		
PSČ:	171 00	vybrat obec a PSČ		 Vybrat kontakt Editovat kontakt Nový záznam filtr	
Kontakt:	office@aecom.com	Anotoval:			
účet / banka:		20.10.2010 15:17:26			
Další poznámky a kontakty: původně KAP spol. s.r.o. / Earth Tech CZ s.r.o.					

Obr. 91: Formulář adresáře

Tlačítkem „Adresář“ otevřete okno adresáře bez provázanosti na momentálně otevřenou lokalitu. K dispozici je kompletní adresář, shodný s centrální databází. Tento vstup do formuláře adres je zařazen pouze pro nepředpokládané případy využití. Pro editaci dat využijete otevření adresáře přímo z editačních obrazovek lokality (část kontakty) či sanace - provádějící organizace. Zobrazený formulář adres je totožný.

Formulář adresáře má samostatné ovládací prvky. Šipkami je možno se posouvat na další/předchozí záznam, tlačítko „návrat“ slouží pro návrat do volajícího formuláře, seznam

všech záznamů v adresáři zobrazíte tlačítkem „*Vybrat kontakt*“, v němž lze využít vyhledávací funkce „*Ctrl-F*“ nebo menu „*Tabulka*“. Po uzavření seznamu bude ve formuláři zobrazen poslední nastavený záznam. Změnit záznam lze pomocí tlačítka „*Editovat kontakt*“, které se změní na tlačítko „*Uložit*“. Podobná změna tlačítka se projeví i v případě přidání nového záznamu do adresáře pomocí tlačítka „*Nový záznam*“.

Označit záznam adresy k odstranění vyhozením do koše je nutno provádět až po náležitém zvážení důsledků této operace. Uvědomte si, že tento záznam může být provázán s více lokalitami. Jeho definitivním odstraněním může dojít ke ztrátě informace na zcela jiné lokalitě. Proto tuto funkci používejte pouze tehdy, když jste omylem vložili duplicitní záznam, jenž již v databázi existuje nebo záznam jinak chybný.

7.2.14. Tlačítko „Záloha“

Zálohovat lze v části „*Správa dat*“, ale i přímo v editační části databáze pomocí tlačítka „*Záloha*“. Funkce tlačítka je spíše nástrojová, než formulářová. je však umístěno na formulářové liště z toho důvodu, aby uživatel nejdříve uložil prováděné změny formulářů a po jejich uzavření teprve vytvořil zálohu. Vytváření záloh a obnova dat je popsána v části „*Správa dat*“.

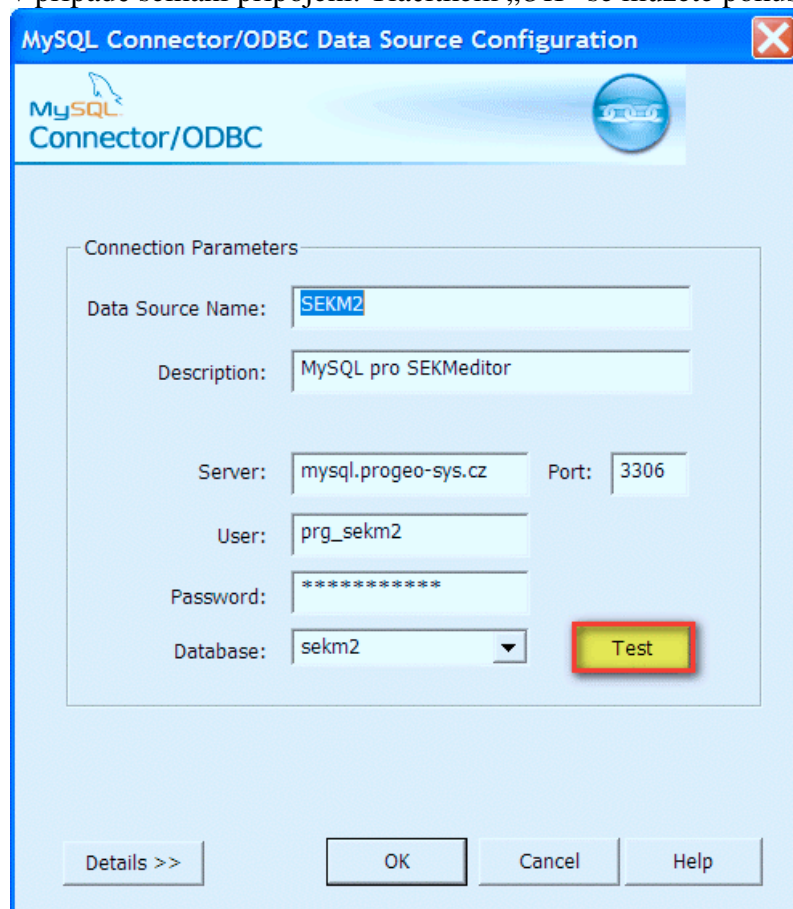
8. Odstraňování problémů a potíží

8.1. Nefunkční připojení k centrální databázi

Komunikace s centrální databází probíhá pomocí konektoru datového zdroje ODBC s IP adresou, která je zobrazena v informativním hlášení po selhání připojení a je také uvedena ve formuláři pro nastavení cesty k databázi. Pro tuto komunikaci je nutno mít povolenou obousměrnou komunikaci s uvedenou IP adresou na standardním portu 3306.

Konfigurace datového konektoru externího datového zdroje je zpravidla dostupná k nahlédnutí v režimu administrátora PC z menu operačního systému *Start \ Ovládací panely \ Nástroje pro správu \ Datové zdroje (ODBC) \ Systémové DSN \ SEKM2*.

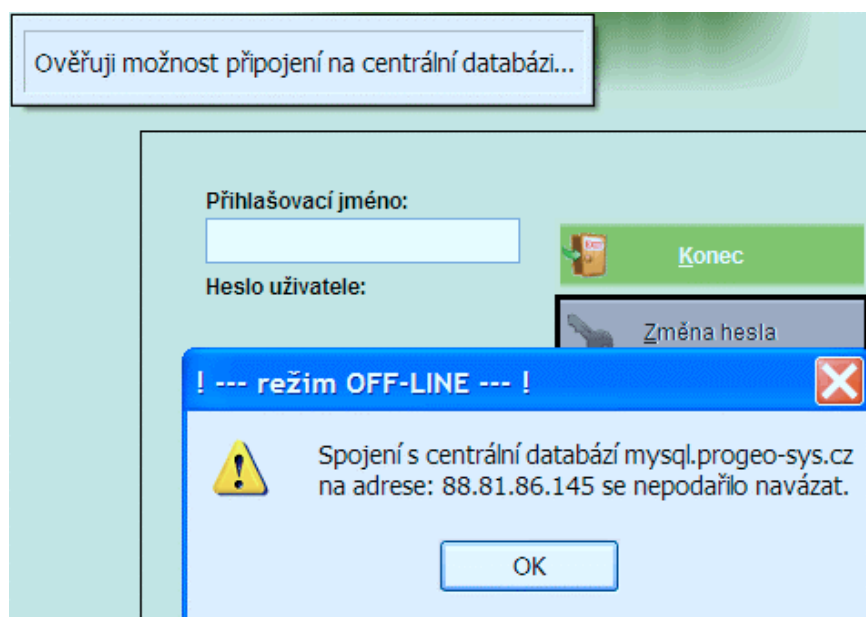
Zde je k dispozici okno konektoru, které se otevírá v programu SEKMeditor pouze v případě selhání připojení. Tlačítkem „OK“ se můžete pokusit připojení obnovit.

Obr. 92: Okno konektoru externího datového zdroje

V konfiguraci konektoru datového zdroje DSN nic neměňte! Chcete-li se přesvědčit o možnosti připojení na centrální databázi, stiskněte tlačítko „Test“. Pokud připojení selže, stiskněte tlačítko „Cancel“. Pokud test proběhne v pořádku, obnovte připojení tlačítkem „OK“.

V případě zobrazení okna konektoru přímo z programu SEKMeditor, je po stisknutí tlačítka „Cancel“ okno uzavřeno a zobrazí se informace o selhání připojení s uvedením cílové IP adresy serveru centrální databáze. Tato IP adresa je rovněž uvedena ve formuláři nastavení cesty k lokální databázi.

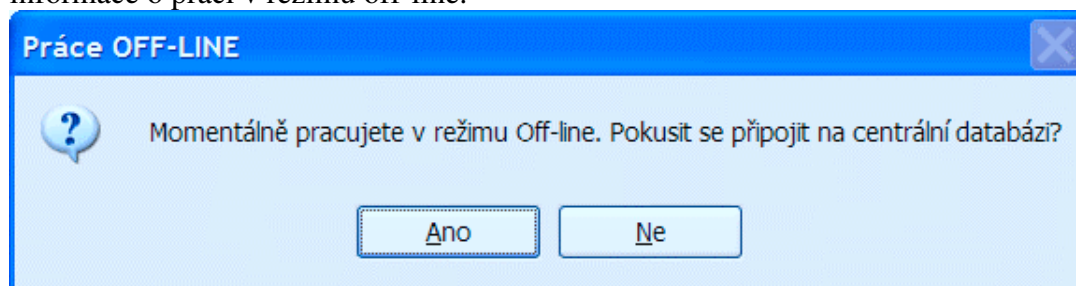
Obr. 93: Informační hlášení o selhání připojení

Pokud je okno konektoru zobrazeno ihned při prvním spuštění programu SEKMeditor, bude s největší pravděpodobností problém na straně uživatele a zabezpečení jeho sítě.

Řešení: Přesvědčete se, že máte umožněnu komunikaci s uvedeným serverem na uvedeném portu (default 3306).

Upozornění: Uvědomte si, že komunikaci s externí databází může blokovat jakákoli nainstalovaná ochrana sítě a PC typu firewallu (např. mohutnějšího antivirového programu). Například máte-li instalován ISA server (Internet security & acceleration server) je nutno instalovat ISA clienty na stanice, na což se často zapomíná. Pozor na Vaše zvláštní zabezpečení, abyste umožnili komunikaci se vzdálenou databází.

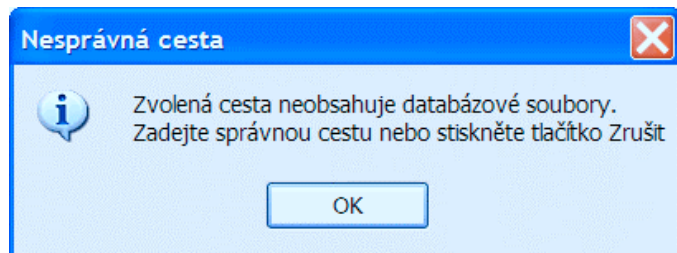
Pokud již spojení s centrální databází obousměrně pracovalo, byla data odesílána i přijímána a je zobrazeno hlášení o selhání připojení s centrální databází, a následně informace o práci v režimu off-line.

Obr 94: Práce v režimu off-line, tj. bez připojení na centrální databázi

V tomto případě ověřte, zda nebyl odpojen váš síťový kabel a zda pracuje připojení k internetu. Toto ověření můžete provést příkazem „ping“ z příkazového okna operačního systému přímo na příslušnou IP adresu nebo znovunačtením webových stránek internetových serverů (zpravidla klávesou F5) tak, abyste měli jistotu, že není zobrazována stránka z vyrovnávací paměti vašeho počítače. Pokud je z vaší strany vše funkční, kontaktujte správce nebo administrátora centrální databáze, abyste ověřili, zda není problém na straně poskytovatele dat.

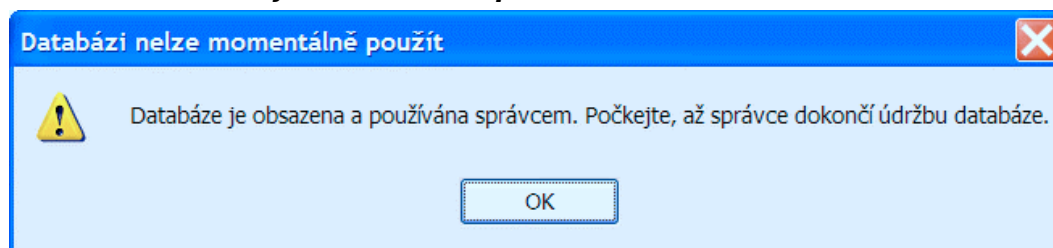
8.2. Nastavená cesta k lokální databázi je chybná

Obr. 95: Chybně nastavená cesta k lokální databázi

Pokud nebyly nalezeny databázové soubory, ukončete program. Vyhledejte na svém disku nebo v lokální počítačové síti složku (pokud nebyl změněn její název, pak je pojmenována „DB_ContSites“, která obsahuje tři soubory s názvem „Contsites“ a příponami DBC, DCT a DCX (velikost písmen v názvu nerozhoduje). Poté znovu spusťte program SEKMeditor, přihlaste se jako administrátor lokální databáze a pokud nebylo zobrazeno okno pro zadání cesty k datům, z úvodní obrazovky zvolte „Cesta k datům“. V zobrazeném formuláři stiskněte modré tlačítko s ikonou silnice a vyberte příslušnou složku, obsahující výše uvedené soubory. Vyberte složku, nikoli soubory! Stiskněte tlačítko „Uložit“.

8.3. Databáze je blokována správcem

Obr. 96: Databáze je výhradně používána a blokována správcem

Pokud je zobrazeno hlášení, že databázi nelze momentálně použít, protože je obsazena a používána správcem, vyčkejte, až správce vaší lokální databáze dokončí údržbu databáze. Totéž hlášení může být také zobrazeno ve chvíli, kdy se správce pokouší spustit operaci vyžadující výhradní přístup do databáze, když je současně do lokální databáze přihlášen jiný uživatel. V tom případě musí správce počkat, až uživatel práci ukončí.

Pokud máte jistotu, že je toto hlášení chybné, např. správcem jste vy a program jste nestandardně ukončili během správy dat bez odhlášení, pak postupujte následovně:

- Ve správě uživatelů zkontrolujte aktuálně přihlášené uživatele. Pokud je, kromě vás, ještě někdo přihlášen, kontaktujte jej. Nepoužívá-li program, pak jeho přihlášení zrušte vyprázdněním zatržítka v záznamu příslušného uživatele.
- Zkuste spustit správu dat. Lze-li, pak ve správě dat stiskněte tlačítko „Odblokování zamčených záznamů“ a ukončete program.
- Pokud výše uvedený postup nepomohl, vypněte program a pomocí Průzkumníka systému Windows otevřete složku s lokální databází. Zde vymažte soubor „Lock.mem“.

8.4. Obsah pole se po uložení záznamu vrátil do původního stavu

Poslední pole, na němž jste prováděli záznam, se často může vrátit do původního stavu, pokud jej opustíte klávesou „Esc“ nebo pokud toto pole před uložením neopustíte. Před uložením formuláře je proto vhodné potvrdit zapsané údaje v posledním poli klávesou „Enter“ nebo pole před uložením opustit přemístěním na jiné tabelátorem, pomocí ukazatele

apod.

8.5. Problémy s mapou po načtení vlastních vrstev

Pokud jste načetli vlastní datové vrstvy do mapy, je vhodné nově vytvořenou legendu uložit a znovu načíst z tohoto souboru. Tím si zajistíte soulad uložených a zobrazovaných dat.

8.6. Po přidání rastrové vrstvy se objevují chyby

Rastrový soubor není uložen ve standardním formátu. Zkonvertujte rastr do standardního formátu SID, RLC, TIF, JPG, BMP, GIF, IMG, SUN, nebo RAS. Komprimované soubory JPG (JPEG) musí být komprimovány standardní kompresí typu JFIF.

8.7. Nelze načíst CAD soubor

Uložte CAD soubor ve starší verzi. Vyvarujte se používání bloků. Uvědomte si, že externí bloky výkresu jsou pouze odkazy a nejsou v samotném výkrese ani obsaženy. Jsou-li ve výkrese použity značky vytvořené pomocí true-type fontů, budou zobrazeny pouze jako prosté body. Nastavení značky musíte vytvořit pomocí nástroje pro editaci legendy výběrem příslušného true-type fontu.

Návod k vyplnění položek databáze SEKM

Zpracovali:

Dr. Ing. Jiří Marek, Ing. Roman Pavlík, Mgr. Zdenka Szurmanová

Z důvodu maximálního souladu s Národní inventarizací kontaminovaných míst (NIKM), byl tento návod zpracován s využitím pracovní verze Manuálu Metodiky inventarizace I. etapy NIKM, zpracovaným společností Vodní zdroje Ekomonitor spol.s. r.o. v červnu 2010 autory Dr. Ing. Jiřím Markem a Mgr. Zdenkou Szurmanovou.

OBSAH:

1.	Obecné zásady vyplňování datových polí	3
2.	Pole ve formuláři lokality	4
2.1.	Lokalizace - katastr, okres, kraj, souřadnice	4
2.2.	Název lokality	4
2.3.	Přibližná plocha lokality	5
2.4.	Stupeň poznání - prozkoumanost lokality	6
2.5.	Existence analýzy rizik	6
2.6.	Typ lokality – typ zátěže	6
2.7.	Typ původce znečištění (odvětví)	7
2.8.	Základní charakteristika lokality	8
2.9.	Ekologická újma	9
2.10.	Tabulka s kontaktními údaji	9
2.11.	Způsob využívání lokality	9
2.12.	Doplňující informace k zájmovému území	10
2.13.	Číslo hydrologického pořadí	10
2.14.	Minimální vzdálenost k povrchovým vodám	10
2.15.	Záplavové území	11
2.16.	Možnost migrace	11
2.17.	Popis a charakteristika zvodně - doplňující informace k migraci	11
2.18.	Kategorie denního počtu ohrožených osob	12
2.19.	Střety - ohrožení	12
2.20.	Celková kontaminovaná plocha	12
2.21.	Typ kontaminace	13
2.22.	Úroveň kontaminace	17
2.23.	Charakteristika rizik	17
2.24.	Nápravná opatření - stav	19
2.25.	Monitoring	20
2.26.	Cíle nápravných opatření	20
2.27.	Zdroj financování nápravných opatření	20
2.28.	Použité sanační metody, resp. způsob sledování	20
3.	Pole v ostatních formulářích	20

1. Obecné zásady vyplňování datových polí

V programu SEKMeditor lze datová pole vyplnit buď po přidání nového záznamu nebo po zahájení editace příslušné části databáze. Pokud datové pole není přístupné ani při spuštěném editačním režimu, pak je jeho obsah odvozen automaticky a uživatel takové pole nemá právo měnit. Identifikátor lokality ani jiné identifikátory nelze měnit. Slouží pouze pro správný chod programu a přesnou identifikaci konkrétního záznamu v dané části databáze.

Po umístění kurzoru do datového pole je zpravidla v levém dolním rohu hlavního okna programu zobrazena nápověda k danému datovému poli. Pro přehled významů všech polí můžete využít přílohu *Datový slovník SEKM* (viz <http://help.sekm.cz/>).

Nápověda k obsahu datových polí se automaticky zobrazuje v levém dolním rohu programového okna, v některých případech také formou tool-tipů. Nápovědu k programu získáte také stisknutím klávesy F1 nebo stisknutím tlačítka nápovědy. Nápověda je umístěna na webové adrese <http://help.sekm.cz/>

Mezi poli se lze pohybovat klávesou tabulátoru „Tab“ nebo myší. Ve většině případů se přemístíte do dalšího pole i po vyplnění pole až do posledního znaku. U některých tabulek je však požadováno potvrzení zadané hodnoty klávesou „Enter“ nebo přemístěním pomocí tabulátoru či ukazatele na jiné místo ve formuláři (např. formulář analýz a sledovaných hodnot).

Je třeba mít na paměti, že pokud nebyl zápis datového pole ukončen opuštěním tohoto datového pole, změny se nemusejí projevit - editace pole bude považována za neprovedenou. Totéž většinou platí, pokud poslední datové pole opustíte klávesou „Esc“. Proto je vhodné editaci každého pole ukončit klávesou „Enter“ nebo se přesunout na další pomocí klávesy „Tab“, či jiným způsobem potvrdit editaci pole jeho opuštěním před uložením editace formuláře (např. přemístěním kurzoru myší do jiného pole).

Datová pole mohou být aktivována jako celek nebo jen na pozici kurzoru. Pokud je datové pole vybráno ihned při vstupu jako celek, zabarví se celé jeho pozadí a obsah pole je vždy přepsán. Toho dosáhnete u všech polí tak, že třikrát do pole kliknete levým tlačítkem myši. Na dvojklik je vybráno pouze jedno slovo, jedním kliknutím se postavíte na pozici kurzoru do textu pole a můžete vkládat či přepisovat znaky v daném místě pole.

Proto je třeba si zapamatovat:

- jedno klepnutí myši = umístění kurzoru
- dvojklik = výběr slova (nepřerušeno řetězce znaků)
- Ctrl-A = výběr celého obsaženého textu v poli (viz textové menu)
- trojklik = výběr celého pole včetně případných počátečních a koncových mezer.

Některá pole povolují tzv. hodnotu „NULL“. Tato hodnota je znázorněna v programu třemi pomlčkami „---“. Pokud byste ji ve výjimečných případech potřebovali zadat, pak použijete na české klávesnici kombinaci kláves „Ctrl-ě“, tedy na anglické „Ctrl-0“.

V polích vyplňovaných volným textem (text neomezené délky) se každý zápis uvádí měsícem a rokem, ke kterému se vztahuje (např. 06/2010). Starší zápisy zůstávají zachovány. Nejpodstatnější informace se zapisují nejdříve. Až poté drobnější detaily. Nejnovější zápis je vždy nahoře.

Textová pole neomezené délky mají v hlavním formuláři lokality přednastavené ohraničení přibližně dle zobrazovaného obsahu v tištěném souhrnném formuláři lokality na formát A4. Odblokování tohoto omezení je možné stisknutím tlačítka „Zápis rozsáhlejších textů“ na

formuláři lokality. Je však nutno mít na zřeteli omezené zobrazení těchto polí v tištěné verzi souhrnného formuláře lokality. Je proto třeba dbát na to, aby nejdůležitější informace byly vždy v zobrazované části tištěného souhrnného formuláře, tedy nahoře.

2. Pole ve formuláři lokality

2.1. Lokalizace - katastr, okres, kraj, souřadnice

Katastrální území je základní územní jednotkou členění plochy celé České republiky a základní územní jednotkou pro evidenci kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných míst databáze SEKM. I zadání nové lokality zahájíte výběrem příslušného katastru z menu, přičemž systém kontroluje, zda v dané oblasti máte právo přidávat nové lokality.

Obr. 01: Výběr katastru a zadání nové lokality

Minimální nutné informace pro zadání lokality obsahuje formulář „Záhlaví přidávané lokality“. Pro zadání nové lokality tedy musí být vybráno nejdříve katastrální území. Po vybrání katastru je automaticky doplněn okres, kraj a identifikátor lokality. Dále je nutno doplnit název lokality (viz níže) a přibližnou plochu zájmového území (viz kap. [Přibližná plocha lokality](#)). Nejedná se o kontaminovanou plochu, ale o plochu vlastní lokality. Kontaminovaná plocha může být v ploše lokality obsažena nebo ji může také přesahovat. Po stisknutí tlačítka „Přidat tuto lokalitu do databáze“ je provedena kontrola vyplněnosti povinných polí a v případě povoleného používání integrovaného mapového okna ProGIS je otevřeno v samostatném okně mapové okno zazoomované na blikající okno zvoleného katastru. Mapu můžete dále přizpůsobit a stisknutím tlačítka pro přidání nového prvku můžete přidat symbolický přibližný střed (těžiště) lokality buď přímo zákresem do mapy nebo zadáním souřadnicemi JTSK. Pokud jste zakreslili lokalitu do mapy a zakres uložili, pak jsou souřadnice X,Y přeneseny do formuláře lokality automaticky. Souřadnice X a Y lze později modifikovat i přímo ve formuláři lokality.

2.2. Název lokality

Názvy nově zařazovaných lokalit do databáze SEKM se tvoří dle následujících pravidel:

A) V případech, kdy se jedná o lokalitu úzce spjatou s provozovatelem a běžně označovanou dle názvu firmy, jako jsou areály průmyslových podniků, se název lokality tvoří na základě zjednodušeného názvu podniku dle vzoru

“Název firmy (- příp. problém) (příp. dílčí lokalita)“.

Pro účel pojmenování lokality se v názvu firmy neuvádí typ společnosti. Názvy podniků, které běžně užívají zkratku, budou uvedeny touto zkratkou. U areálů mimo sídlo společnosti se zjednodušený název podniku od další specifikace odděluje pomlčkou.

Označení dílčí lokality se uvádí jen v případě, kdy se lokalita liší od sídla firmy. Jedná-li se o sídlo firmy, pak je lokalizace již dána názvem katastru a jednalo by se tedy o zbytečnou duplicitu. Příklady: „Nová huť“, „Třinecké železářny“, „TRANSGAS – PZP Tvrdonice“, „BENZINA – ČS Tučapy“ apod.

B) V případech, kdy název lokality je dán ohroženým krajinným prvkem nebo kontaminovanou oblastí, pak nazveme lokalitu podle ohroženého prvku dle vzoru:

“Název prvku (- příp. problém)”.

Příklady: „Jímací území Voděrad“, „Překladiště Velká – sklady“, apod.

C) V případech, kdy je název lokality totožný s topografickým nebo místně obvyklým označením, pak ponecháváme toto označení dle běžných místních zvyklostí dle vzoru

„Místní název (- příp. problém)“.

Pokud v místně obvyklém názvu není uveden název katastru či obce, neuvádí se, protože je uveden v následujícím poli databáze a jednalo by se o zbytečnou duplicitu. Například lokalita „Hutisko“, která je kompletně tvořena starým průmyslovým areálem s haldami, bude nazvána pouze označením „Hutisko“. Pokud je však k místnímu označení lokality běžně užíván i její typ, resp. místní název označuje širší oblast přičemž zátěž tvoří pouze část této oblasti, pak bude lokalita nazvána včetně typu lokality, např.

„Házenberk – odkaliště“, „Švédské šance – skládka“.

Název obce se v názvu uvádí tehdy, pokud je buď přímou součástí názvu lokality, nebo je nutný pro rozlišení názvu lokality. Příklady: „Ondřejovická strojírna“, „Třinecké železářny“, „Benzina – ČS Jičín“, „TRANSGAS – PZP Tvrdonice“, „Kovošrot – divize Sušice“.

Typ lokality v názvu se neuvádí, pokud není nutný pro rozlišení vzhledem k existujícím lokalitám průmyslových areálů. Např. existuje-li na katastru Volary závod podniku Jihočeských dřevařských závodů, a.s., a také skládka, která se nachází mimo areál závodu a je z hlediska posouzení rizik a kontaminace odděleným problémem, pak tyto lokality budou nazvány „JČDZ – závod Volary“ a „JČDZ – skládka Volary“.

Názvy lokalit, které již v databázi SEKM existují, jsou ponechávány beze změn a není povoleno je bez písemného souhlasu administrátora databáze dále modifikovat, a to i v případech, kdy se změnil název průmyslového areálu, jenž tvoří název lokality.

Tzn., byla-li lokalita zanesena do databáze dle názvu tehdejšího vlastníka, dále zůstává zachován její název. Např. areál bývalé společnosti „Strojsport“ získá firma Sportin s.r.o. a výrobní je přejmenována dle nového majitele. Jelikož byla lokalita vložena do databáze SEKM pod názvem „Strojsport“, zůstává název kontaminované lokality nezměněn i po změně vlastníka. Pokud však tato lokalita v databázi SEKM dříve neexistovala a byla vložena až po změně názvu areálu závodu, bude již zavedena s názvem dle aktuálního stavu na lokalitě, tzn. „Sportin – areál závodu“.

2.3. Přibližná plocha lokality

Přibližná plocha lokality, ve které se zdroj kontaminace nachází (např. plocha vymezená plotem areálu). Stačí řádový odhad, pokud nelze bez dalšího převzít přesný údaj

z excerptovaných podkladů nebo pokud nejde o automatické generování hodnoty z obrysu lokality v mapové aplikaci. Plocha se do detailního záznamu lokality zadává v m čtverečních a může být automaticky modifikována následným zákresem zájmového území.

2.4. Stupeň poznání - prozkoumanost lokality

Rozsah znalosti o kontaminaci horninového prostředí a spolehlivost a hodnověrnost údajů o kontaminaci jsou v první řadě závislé na úrovni prozkoumanosti lokality. Výběrové menu při editaci formuláře lokality nabízí pro hodnocení stupně poznání možnosti podle níže uvedené tabulky (první sloupec vlevo).

Úroveň prozkoumanosti kontaminace horninového prostředí odpovídá (měla by odpovídat) rozsahu a kategorii provedených průzkumných prací ve smyslu Metodického pokynu MŽP č. 13 z roku 2005 (prostřední sloupec níže uvedené tabulky).

Pro hodnocení úrovně prozkoumanosti pro potřeby plošné inventarizace však znalost tohoto metodického pokynu není nezbytností (plné porozumění pokynu předpokládá geologickou odbornost). Poslední sloupec napravo v níže uvedené tabulce uvádí obecnější charakteristiku jednotlivých stupňů prozkoumanosti.

Stupeň poznání	Charakteristika původu informací o kontaminaci	Obecný výklad
neprozkoumáno	Lokalita není prozkoumána, neexistuje ucelená informace o lokalitě.	Předpokládané údaje na základě nepřímých indicií a analogie.
rešerše (D)	Byla provedena pouze archivní rešerše dostupných archivních podkladů.	O charakteru a úrovni kontaminace usuzováno jen podle informací o historii využívání lokality.
předběžný průzkum (C)	Byl proveden průzkum kategorie C (ve smyslu MP MŽP č. 13/2005), základní ověření kontaminace horninového prostředí. Jedná se o průzkum například pro účely ekologického auditu.	Předpokládané údaje na základě přímých indicií či ojedinělých vzorků. Pravděpodobné údaje (na základě malého počtu náhodných vzorků)
podrobný průzkum (A,B) nebo sanace	Byl proveden průzkum kategorie B, případně kategorie A (ve smyslu MP MŽP č. 13/2005), popřípadě probíhá nebo již byla ukončena sanace. Podrobné ověření kontaminace a její ohraničení. Průzkum, který je rozsahem dostatečný pro analýzu rizik nebo pro přípravu projektu sanace. Monitoring sloužící k řízení a dokumentaci sanačních prací, monitoring přirozené atenuace, post-sanační monitoring.	Spolehlivé údaje, ověřené průzkumnými pracemi dostatečného rozsahu.

Pro účely klasifikace lokality (hodnocení priority) program automaticky přiděluje úroveň poznání bodové hodnocení (čím nižší úroveň poznání, tím více bodů).

2.5. Existence analýzy rizik

Zpracování analýzy rizik je jedním z důležitých atributů úrovně poznání lokality. V záhlaví formuláře lokality se pomocí zaškrtnutí políčka registruje, zda analýza rizik byla zpracována či nikoliv. Důležitá je i informace o datu jejího vzniku. V případě, že analýza rizik je už neaktuální nebo její závěry jsou poplatné době jejího vzniku, pak je vhodné snížit úroveň průzkumu na předběžný průzkum a doplnit informaci do poznámky slovního popisu rizik.

2.6. Typ lokality – typ zátěže

Charakteristika typu lokality. Je zde míněn charakter hlavního využívání lokality

z hlediska původu kontaminace. Výběrové menu při editaci souhrnného formuláře lokality nabízí možnosti podle níže uvedené tabulky:

neznámo
skladování / manipulace s nebezp. látkami (mimo ropných)
skladování / manipulace s ropnými látkami
výrobní areál / opravárenský areál / zemědělský dvorec
obchodní / logistický areál
povrchový důl/lom
hlubinný důl
skladování živočišných odpadů v zemědělství
skládka TKO
průmyslová skládka
halda
výsypka
havárie ropných látek
havárie jiných nebezpečných látek (mimo ropných)
odkaliště
kontaminace dnových sedimentů
vojenské výcvikové prostory / střelnice
jiné

2.7. Typ původce znečištění (odvětví)

Charakteristika hlavního odvětví, v jehož rámci byla provozována aktivita, která byla nebo mohla být příčinou vzniku kontaminace nebo možné horninové prostředí. Výběrové menu při editaci souhrnného formuláře lokality nabízí možnosti podle níže uvedené tabulky:

neznámo
výroba a distribuce elektrické energie
plynárenství
zpracování ropy
chemický průmysl (léčiva, gumárenství, plasty, umělá vlákna...)
koksárenství
hutnictví a slévárenství
strojírenství
elektrotechnika
sklářství, keramika, cihelny, zpracování minerálních nekovových hmot
textilní průmysl
kožedělný průmysl
dřezpracující a papírenský průmysl
potravinářství
zemědělství, lesnictví
hornictví a úprava nerostných surovin
armáda
doprava a distribuce (dopravní trasy, těž produktovody, distribuční sklady)
čerpací stanice PHM
sběrné suroviny, autovrakoviště
komunální odpady
jiné

Další upřesňující informace lze zapsat do textového pole „doplňující informace k zájmovému území“.

2.8. Základní charakteristika lokality

Textové pole pro zápis základní charakteristiky kontaminované, resp. potenciálně kontaminované lokality, je neomezené pevně danou velikostí. Je však nutno mít na zřeteli omezené zobrazení těchto polí v tištěné verzi souhrnného formuláře lokality. Při zápisu rozsáhlejších je pole červeně podsvíceno a je zobrazeno varovné hlášení. Odblokovat zápis rozsáhlejších textů je možno tlačítkem „Zápis rozsáhlejších textů“. Je však nutno mít na zřeteli, že v tištěném souhrnném formuláři zůstane delší text skryt.

Základní charakteristiku lokality proveďte zápisem hutného slovního popisu zájmové lokality - informace o charakteru činnosti, která probíhala (informace o základním časovém rámci) nebo probíhá, informace o délce trvání popisované činnosti, stručná informaci o kontaminaci, geomorfologický charakter terénu.

Následující tabulka uvádí předepsanou osnovou textu s typickými příklady a v posloupnosti, kterou je třeba v maximální možné míře dodržet.

pořadí	tématický okruh	příklady popisu
1	charakter využívání lokality minulý, současný	průmyslový areál..., opuštěný průmyslový areál..., bývalá a zčásti rekultivovaná skládka průmyslového odpadu....
2	charakter využívání sousedství lokality (do cca 50 m)	areál obklopen zástavbou předměstského typu..., v průmyslové zóně..., ve volné zemědělské krajině...
3	morfologická a pokud možno i geomorfologická charakteristika terénu lokality	terén rovinný, mírně svažité, svažité, údolní niva, vyšší říční terasa, plošina, na úbočí kopce, ve vrcholové části, rokle, lom, atd.
4	vztah k tělesu povrchových vod	v těsné blízkosti malého potoka..., nedaleko řeky..., ve vzdálenosti cca 0,5 km od řeky...
5	charakter aktivit v areálu (ve vztahu k původu kontaminace)	dříve v areálu elektrotechnická výroba, v současnosti řada menších firem různého charakteru..., skládka která sloužila hutnímu podniku..., smíšená skládka komunálního odpadu a odpadů z několika podniků v okolí...
7	charakteristika kontaminace podle výsledků průzkumu	ověřeno několik menších ohnisek znečištění chlorovanými uhlovodíky..., ve značné ploše lokality znečištění podzemních vod ropnými látkami a to i ve volné fázi..., velkoplošné znečištění přípovrchové vrstvy zemin těžkými kovy (Cr, As)..., masivní polymiktní znečištění ve značné ploše lokality s migrací do okolí (NEL, BTEX, PAU, CN-)...
8	u neprozkoumaných či nedostatečně lokalit přímé a nepřímé indicie kontaminace	na několika místech skvrny na terénu..., ve značné části plochy stresovaná vegetace..., zchátralé budovy..., podzemní nádrž..., porůznu menší deponie odpadů...

Příklady popisu:

- Menší průmyslový areál uprostřed městské obytné zástavby, v rovinatém terénu údolní nivy řeky Moravy, cca 1 km od ní. V minulosti oprava elektromotorů, v současnosti bez využití. Žádný průzkum, chátrající budovy, porůznu menší staré hromádky odpadů.

- Rozsáhlý areál podniku organické chemie, zpracování ropných produktů, na vyšší terase nad údolní nivou Olše. Ověřeno masivní znečištění zemin i podzemních vod ropnými látkami, včetně výskytu volné fáze. Řada ohnisek, doložena migrace do okolí.

- Stará skládka průmyslového odpadu v opuštěném lomu ve svahu nad údolím Moldavy. Sloužila především Kovohutím Rybná, ale i řadě dalších menších podniků. Překryta zeminou. V okolí pod skládkou rozptýlená venkovská zástavba. Monitoring podzemních vod, zvýšené hodnoty BTEX, TK.

2.9. Ekologická újma

Tato databáze rovněž slouží k evidenci ekologické újmy dle zákona č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmě a o její nápravě a o změně některých zákonů. V databázi jsou připravena zaškrtačací políčka, z nichž je možné vybrat o jaký typ ekologické újmy se jedná. Popis ekologické újmy se pak vyplní do příslušných textových polí daného záznamu. Možnost označení za ekologickou újmu musí být použita pouze v případech, kdy se jedná o ekologickou újmu dle definice zákona č. 167/2008 Sb., v jiných případech (zejména pak u starých ekologických zátěží) se toto pole nevyplňuje.

2.10. Tabulka s kontaktními údaji

Stisknutím označeného záhlaví je možno otevřít formulář adresáře a vyhledat existující nebo založit nový záznam, jenž bude doplněn jako kontaktní osoba k dané lokalitě. Jedná se o odkaz na subjekty či osoby, které mají určitý vztah k lokalitě, jsou důležité pro její další řešení, příp. u kterých lze předpokládat, že mohou být zdrojem dalších či aktuálnějších informací. Do poznámky je vhodné doplnit vztah k lokalitě zápisem typu: „majitel“, „spolumajitel“, „nájemce“, „informovaný subjekt“, „konflikt s provozovatelem“ apod. Maximální délka poznámky činí 80 znaků včetně mezer (viz *Datový slovník*).

2.11. Způsob využívání lokality

Charakter funkčního využívání lokality a jejího sousedství se zadává samostatně pro:

- současný stav,
- budoucí, tedy plánovaný stav.

Současné i budoucí využívání lokality se hodnotí samostatně pro:

- vlastní lokalitu,
- těsné sousedství lokality (do cca 50 m).

Současný způsob využití lokality reprezentuje stávající stav na lokalitě a jejím sousedství.

Plánovaný způsob využívání lokality resp. jejího sousedství se do souhrnného detailního formuláře zadávají v souladu se schváleným územním plánem, případně na základě informací z analýzy rizik či jiného dokumentu. Jen pokud takové dokumenty neexistují nebo využití v budoucnu není známo, je možné plánovaný způsob využití odborně odhadnout tak, aby lokalita tvořila se svým okolím krajinně hodnotný a harmonický prvek.

Bez zadaného způsobu využívání nelze lokalitu vyhodnotit, tj. klasifikovat a přiřadit jí kód priority. Aplikace nevyhodnotí prioritu, pokud je zadáno „neznámo“. Způsob využití „neznámo“ se automaticky zapisuje pouze do nově zakládaného formuláře nově zadávané lokality.

Je-li více způsobů využití lokality, příp. jejího sousedství, je do formuláře lokality zadáván nejcitlivější způsob využití z hlediska rizik z kontaminace (např. individuální bytová zástavba se zahrádkami je z tohoto pohledu citlivější - významnější než průmyslová a komerční zástavba). Ostatní informace o způsobu využití lokality se zapisují do textového pole „doplňující informace k zájmovému území“.

Způsob využití lokality i těsného sousedství se do souhrnného formuláře zadávají výběrem z nabídkového menu. V níže uvedené tabulce je pro informaci uvedeno bodové hodnocení, které je s jednotlivými způsoby využití spojeno pro účely klasifikace lokality (hodnocení priority). Bodové hodnocení probíhá automaticky.

způsob využití	body
neznámo	-
domková zástavba venkovského/předměstského typu se zahrádkami	6

občanská vybavenost – nemocnice, školy, školky, sportoviště, rekreační areály...	5
zemědělská půda	4
městská zástavba, hromadná bytová zástavba	3
jiná krajinná zeleň	3
lesní půda	2
jiné	2
momentálně bez využití	1
průmysl, opravárenský areál, zemědělský dvorec	1
komerční zástavba, logistický areál	1
hlubinný důl, povrchový důl, lom	1
skládka, odkaliště, halda, výsypka, skladování živočišných produktů v zemědělství	1
vojenské výcvikové prostory/střelnice	1

2.12. **Doplňující informace k zájmovému území**

Do pole pro další důležité informace o zájmovém území lokality se zapisují další doplňující informace např. o kontaminaci, o původci znečištění, o dalších majitelích, o provozovatelích, o časovém rámci aktivit na lokalitě atd.

Pole je textové, neomezené délky. Pro rozsáhlejší text je k dispozici rozvinutí pole záložkou. Text se nezobrazuje v tištěném souhrnném formuláři. Následující tabulka uvádí předepsanou osnovou textu s typickými příklady a v posloupnosti, která musí být v maximální možné míře dodržena.

časový rámec aktivit na lokalitě	v provozu od počátku 20. století ..., výroba ukončena asi v roce..., skládkování ukončeno v roce..., velká dokumentovaná havárie (požár ve výrobě) v roce....
podrobnější informace o původci znečištění	
doplňující informace o současných majitelích	
další důležité informace	

Příklad popisu: Strojírenská výroba na lokalitě probíhala od cca 30. let 20. století až do roku 1996. Podnik prodán v 1. vlně privatizace. V současnosti je v areálu v nájmu několik menších firem různého druhu. Firma SERVA v roce 1999 řešena ČIŽP – ukládání nebezpečných odpadů na nezajištěné mezideponii.

2.13. **Číslo hydrologického pořadí**

Číslo hydrologického pořadí toku, v jehož povodí se nachází zájmová lokalita – přebírá se nejlépe ze Základní vodohospodářské mapy ČR, M 1:50 000 (viz např. <http://heis.vuv.cz/>). Pokud se lokalita nachází ve více povodí, zapíše se dle situace buď pořadí nadřazené, pokud se lokalita nachází poblíž soutoků nebo hlavní pořadí a vedlejší se zapíše do pole „Doplňující informace k lokalitě“ v případě, kdy se lokalita nachází na výrazném rozvodí.

2.14. **Minimální vzdálenost k povrchovým vodám**

Minimální vzdálenost k nejbližší vodoteči či jinému tělesu povrchových vod se udává přibližně, zaokrouhleně. Zjišťuje se z map nebo přímo v terénu od okraje vodní plochy. Pro účely klasifikace lokality (hodnocení priority) kategorizuje program automaticky vzdálenost k tělesu povrchových vod podle níže uvedené tabulky:

Kategorizace vzdálenosti k vodoteči či jinému tělesu povrchových vod			
0	1 až 50 m	51 až 1000 m	více než 1000 m
1	2	3	4

2.15. Záplavové území

Do záznamového formuláře lokality se vyplňuje, zda se tato nachází či nenachází v záplavovém území, tj. v administrativně (vodoprávním úřadem) stanoveném území, které může být při výskytu přirozené povodně zaplaveno vodou. Pro účely klasifikace lokality (hodnocení priority) program automaticky přiděluje tomuto faktoru bodové hodnocení. Informaci o záplavových územích podává základní vodohospodářská mapa 1:50 000.

2.16. Možnost migrace

Nabídkové pole „Možnost migrace“ je v programu SEKMeditor doplněno popisným polem, které detailněji charakterizuje volbu menu. Pole představuje charakteristiku přírodních podmínek migrace podle typu hydrogeologické struktury. Všechna hydrogeologická prostředí se člení do šesti kategorií tak, jak to uvádí následující tabulka.

Charakteristika hydrogeologického prostředí	předpoklady migrace	body
Neznámo	neznámo	6
Pánevní průlinové zvodně regionálního rozsahu nebo existence regionální propustné tektoniky ve středně a dobře propustných hydrogeologických masivech, krasové oblasti. Možný dosah migrace typicky v řádu kilometrů.	velmi dobré	4
Dobře vyvinuté údolní nivy větších řek, kvartérní struktury s dobrou propustností v úrovni erozní báze a pod ní, hydrogeologické masivy s dobrou, převážně puklinovou propustností. Možný dosah migrace typicky do kilometru, někdy i více.	dobré	3
Údolní nivy menších toků, kvartérní akumulace se střední propustností nebo nad erozní bází, lokální průlinová pánevní či lokální krasová zvodeň, masiv s převážně puklinovou střední propustností. Možný dosah migrace typicky v řádu stovek metrů, vesměs pod 1km.	střední	2
Horniny a zeminy s nízkou průlinovou propustností nebo masiv s převážně puklinovou nízkou propustností bez významné tektoniky. Možný dosah migrace typicky v řádu desítek metrů.	malé	1
Malá možnost průniku kontaminace do podzemních vod, zvodeň, bez ohledu na její typ, je kryta nejméně 4m jílovitých zemin, počítáno od nejnižšího zdroje možné kontaminace, průnik znečištění do podzemních vod vyloučen.	nízké	0

Vyplnění tohoto pole je rovněž důležité pro vyhodnocení priority. Bez zadané možnosti migrace lze lokalitu vyhodnotit a přiřadit jí kód priority, program SEKM editor však upozorňuje hodnotitele, že není charakterizována migrace. Možnost migrace „6. neznámo“ se automaticky zapisuje pouze do souhrnného formuláře nově zadávané lokality.

2.17. Popis a charakteristika zvodně - doplňující informace k migraci

Doplňující popis a charakteristika hydrogeologického prostředí z hlediska přírodních předpokladů pro migraci znečištění z kontaminované či potenciálně kontaminované lokality. Vyplňuje se zejména v případě komplikovanějších hydrogeologických podmínek, v případech výskytu více než jedné významnější zvodně ve vertikálním profilu a při existenci významné laterální či vertikální komunikace mezi zvodněmi.

Osnova textu:

- stručná (několikaslovná) charakteristika další zvodně (zvodní),

- b) charakter komunikace s první zvodní (přes izolátor, poloizolátor takové a takové určité mocnosti, prostřednictvím tektoniky, atd.),
- c) vodohospodářský význam této další zvodně,
- d) zda je prokázána kontaminace této zvodně resp. zda je prognózována její možnost kontaminace.

2.18. Kategorie denního počtu ohrožených osob

Počet osob dotčených či potenciálně dotčených kontaminací. Řádový odhad denního počet obyvatel, pracovníků (zaměstnanců), rekreatantů, kteří jsou nebo mohou být příjemci rizik vyplývajících z kontaminace zemin, povrchových a podzemních vod. U prozkoumaných lokalit s analýzou rizik by tato informace měla být uvedena v závěrečné zprávě analýzy rizik.

U neprozkoumaných a nedostatečně prozkoumaných lokalit je nutno provést odborný odhad na základě přímé rekognoskace a s využitím informací o současném resp. plánovaném funkčním využívání lokality a jejího sousedství.

Odhad denního počtu ohrožených osob se zadává výběrem z nabídkového menu s kategoriemi podle níže uvedené tabulky. Pro informaci tabulka uvádí i bodové hodnocení počtu osob, které provádí program automaticky při klasifikaci lokality (hodnocení priority).

Kategorie denního počtu ohrožených osob					
0	1 až 20	21 až 200	201 až 1000	1000 a více	neznámo
0	1	2	3	4	3

2.19. Střety - ohrožení

Zaškrtnutí pole střetů zájmů a ohrožení představuje možnost ohrožení zájmů ochrany lidského zdraví a životního prostředí a dalších zájmů chráněných podle zvláštních předpisů a jsou rozdělena a hodnotí se odděleně v rámci klasifikace priorit pro

- lokalitu společně s jejím těsným sousedstvím (do cca 50 m)
- okolí lokality – do cca 1 km (preferenčně po směru proudění podzemních vod).

Hodnota se zadává zaškrtnutím příslušného pole nabídkového menu. Bodové hodnocení probíhá automaticky.

Identifikace ohrožených zájmů se provádí zejména s využitím účelových map. U prozkoumaných lokalit lze tyto informace s výhodou hledat v závěrečných zprávách, kde by měly být povinně uvedeny.

Střety a ohrožení zájmů ochrany lidského zdraví a životního prostředí jsou hodnoceny po směru proudění podzemních vod, resp. po směru šíření kontaminace. Směr proudění podzemních vod od zájmové lokality bývá uváděn jako jedna ze základních informací v závěrečné zprávě z průzkumu lokality. U neprozkoumané lokality musíme směr proudění odhadovat. V 90% případů směr proudění podzemních vod odpovídá generelnímu spádu terénu. Zejména u hlubších zvodní je však třeba posuzovat tento faktor s hlubší znalostí věci.

2.20. Celková kontaminovaná plocha

Výběrové pole pro kategorii velikosti (m²) celé kontaminované plochy, kontaminačního mraku, resp. všech ploch, mraků na dané lokalitě. Pozor – nezaměňovat a neztotožňovat automaticky s údajem o ploše celé lokality! Pokud nelze kategorii vymezení plochy kontaminace převzít z příslušné závěrečné zprávy, pak se při anotaci záznamu velikost určuje

odborným odhadem.

Celková kontaminovaná plocha			
bez kontaminace	Do 100 m ²	101 až 2000 m ²	více než 2000 m ²
0 bodů	1	2	3

2.21. Typ kontaminace

Do souhrnného formuláře lokality se zadává kontaminace povrchových vod, podzemních vod a zemin. Zapisují se pouze skupiny kontaminantů (ne jednotlivé kontaminanty), které jsou na lokalitě považovány za prioritní škodliviny. Všechny kontaminanty jsou rozříděny do skupin podle chemismu dle nabídky na obrázku. Nabídku lze vyvolat poklepáním myši na řádku typu kontaminace.

U neprozkoumaných lokalit specifikujeme charakter potenciální kontaminace a zadáváme skupinu kontaminantů na základě informací o historii jejich využívání (informace získané v terénu, studium historických map, a jiných archivních materiálů). V případě, že kontaminace na lokalitě nebyla ověřována a na její charakter nelze ani usuzovat, zůstává v řádku příslušného kontaminovaného média zapsáno „kontaminace nezjištěna“.

Obr. 02: Nabídka skupin kontaminace

Je nezbytné, aby anotátor zvážil s přihlédnutím ke všem ostatním souvisejícím informacím, zda skupina kontaminantů z nabídky reprezentuje opravdu prioritní škodlivinu. Toto rozhodování je nutností zejména u podrobně prozkoumaných lokalit s analýzou rizik. Zásadní informace by měly být v povinných kapitolách zprávy „Určení a zdůvodnění prioritních škodliviny a dalších rizikových faktorů“ a „Shrnutí celkového rizika“.

Následující tabulka uvádí zatřídění nejběžnějších kontaminantů do těchto skupin. Při

smíšené kontaminaci lze do záznamu uvést souběžně více skupin.

Skupina	Kontaminanty				
Anorganika ostatní	B	CO ₂ volný	Fe ²⁺	NO ₃ ⁻	RL 550
	Br	F ⁻	K	O ₂	S (sulfid)
	BSK ₅	F-500	Mg ²⁺	pH min.	SiO ₂
	Ca ²⁺	HCO ₃ ⁻	Mn _{celk}	pH max.	SO ₄ ²⁻
	Cl ⁻	CHSK - Cr	Mn ²⁺	PO ₄ ³⁻	
	Cl ₂	CHSK - Mn	Na	RL 105	
Anorganika více nebezpečná	CN ⁻ pH > 5	CN ⁻	NH ₄ ⁺	thiokyanáty	
	CN ⁻ pH < 5	NH ₃	NO ₂ ⁻		
BTEX	benzen	styren	toluen		
	ethylbenzen	suma BTEX	xyleny		
CIB	pentaCB	tetraCB	triCB		
CIU	AOX	1,1 DCEen	EOX	suma CIU	triCF
	chlorfenoly	1,2 DCEen	HCB	TCE	triCM
	DCB	DCM	PCE	chlorbenzeny	VC
	1,2 DCEan	EL	PCP	teCM	
fenoly	suma fenolů				
Freony a halony	bromoform	brometany	freony		
Herbicity	herbicity	herbicity jd			
Kovy velmi nebezpečné	As	Cd	Cr ⁶⁺	Hg	Pb
Kovy	Ag	Be	Cu	Se	
	Al	Co	Mo	V	
	Ba	Cr _{celk.}	Ni	Zn	
Mikrobiální	coli b	enterokoky	coli fekál.	mezofilní b	psychrof. b
NEL	fáze	NEL	C10-C40		
Organika ostatní	DNT	kresoly	Pc	pyridin	trinitrotoluen
	ftaláty suma	N _{org}	PAL-A	resorcinol	TOC (celk.org.C)
	hydrochinon	nitrobenzen	PCDD/PCDF	tetrahydrofuran	
	cyklohexanon	NT	pyrokatechin	tetrahydrothiofen	
PAU	anthracen	benz(b)fluortn	fenanthren	i(1,2,3 cd)py	PAU celkem
	ben(a)anthracen	benz(ghi)peryl	fluoranthren	naftalen	
	benz(a)pyren	benzo(k)fluortn	chrysen	pyren	
PCB	PCB				
Pesticidy	aldrin	DDD	endrin	lindan	
	dieldrin	DDE	pesticidy j.	methoxyC (DDT)	
Radioakt.	Aalfa	Cs ₁₃₇	Ra ₂₂₆	U	
	Abeta	H3	Sr90_Y90		

Vysvětlivky k tabulce:

RL 550 = rozpuštěné látky stanovené při 550°C, RL 105 = rozpuštěné látky stanovené při 105°C, pentaCB = pentachlorbenzen, tetraCB = tetrachlorbenzen, triCB = trichlorbenzen, triCF = trichlorfenol, HCB = hexachlorbenzen, triCM = trichlormethan (chloroform), DCB = dichlorbenzen, DCM = dichlormethan, EL = ECl/chlor org./extrahovatelné látky, PCP = pentachlorfenol, TeCM = tetrachlormethan/PCM, coli b = koliformní bakterie, b. = bakterie, DNT = dinitrotoluen, NT = nitrotoluen, i(1,2,3 cd)py = indeno(1,2,3-cd)pyren, pesticidy j. = pesticidy jiné, methoxyC = DDT, herbicity jd = atrazin, PAL-A = tenzidy (povrchově aktivní látky), Aalfa = aktivita alfa, Abeta = aktivita beta, Pc = celkový fosfor, thiokyanáty = thiokyanatany (SCN⁻), AOX = adsorbovatelné organické halogeny, EOX = extrahovatelné organické halogeny, NEL = nepolární extrahovatelné látky, PCDD/PCDF = polychlorované dibenzo-p-dioxiny/dibenzofurany, benz(b)fluortn = benzo(b)fluoranthren, ben(a)anthracen = benzo(a)anthracen, benzo(k)fluortn = benzo(k)fluoranthren, benz(a)pyren = benzo(a)pyren, benz(ghi)peryl = benzo(g,h,i)peryl

Jak bylo výše řečeno, u neprozkoumaných lokalit specifikujeme charakter potenciální kontaminace a zadáváme skupinu kontaminantů na základě informací o historii jejich využívání. Pro jednotlivé druhy průmyslových a dalších aktivit bývá vždy typická určitá škála

škodlivin, které mohou být příčinou kontaminace.

Musíme však mít na zřeteli, že vedle základního výrobního procesu se prakticky v každém podniku vyskytují týlové a obslužné provozy s vlastní škálou typických potenciálních škodlivin. Kontaminaci tohoto původu lze nalézt na četných lokalitách, kde byl jinak hlavní výrobní proces prakticky bezproblémový.

Tak například základní výrobní proces v cihelně nebývá zdrojem kontaminace. Samostatnými zdroji znečištění však může být její tepelný zdroj na topný olej, opravy a garáže vlastní dopravní techniky (pohonné hmoty, oleje, chlorovaná rozpouštědla), trafostanice (oleje, PCB).

Níže uvedená tabulka uvádí nejběžnější typy potenciálních zdrojů kontaminace, které se často vyskytují bez přímé vazby na charakter hlavního výrobního procesu. Kontaminaci tohoto původu lze nalézt na četných lokalitách, kde by byl jinak hlavní výrobní proces prakticky bezproblémový.

činnost, provoz	typické kontaminanty zemín a/nebo podz. vod	závaž- nost	poznámka
garáže, autoparky	RL	2-3	Úkapy olejů
dílny strojní údržby	RL, CIU	2-3	Oleje z náplní strojů, používání chlorovaných čisticích.
sklady a čerpací stanice pohonných hmot a olejů	RL, BTEX	3	Vlastní sklady a čerpací stanice pohonných hmot měly mnohé průmyslové i zemědělské podniky.
trafostanice, silnoproudé rozvodny	RL, PCB	2	Závažnější kontaminace bývá jen důsledkem havárií. PCB se v posledních více než 15 letech do náplní zařízení již nepoužívá.
tepelné a energetické zdroje na topný olej	RL, u těžkých olejů i PAU	2-3	Zdrojem kontaminace bývají především zásobníky a rozvody topného oleje.
velké stacionární stroje v nej- různějších podnicích strojírenství, důlního průmyslu, hutnictví, energetiky, papírenství, i jinde	CIU	2	Kontaminace z chlorovaných rozpouštědel, používaných k čištění při opravách strojů.
výroba generátorového plynu z uhlí	PAU, kyanidy, TK, dusíkaté sloučeniny, fenoly	3-4	dříve velmi rozšířená například ve sklářském či keramickém průmyslu i jinde

Další tabulka uvádí charakteristiku možné kontaminace podle charakteru hlavního procesu u vybraných výrobních a dalších aktivit:

činnost, provoz	typické kontaminanty zemín a/nebo podzemních vod	závaž- nost	poznámka
povrchové části dolů	-	2	Často však kontaminace ze strojních provozů, dopravy, údržby.
koksovny	PAU, BTEX, kyanidy, dusíkaté sloučeniny, fenoly	4	
výroba svítivplynu	PAU, BTEX, kyanidy, dusíkaté sloučeniny, fenoly	3-4	V minulosti bývaly výroby svítivplynu v mnoha, i menších městech. Dnes často tyto lokality slouží jako nenápadné pomocné provozy plynárenských podniků.
energetika	TK, někdy vyšší radioaktivita	2	Kontaminovány nejsou obvykle vlastní lokality, nýbrž lokality jiné, kde byly

			popeloviny používány k úpravám terénu.
hutnictví	TK, lokálně PAU, RL	2	Kontaminovány nejsou jen vlastní lokality, nýbrž též četné lokality jiné, kde byly velkoobjemové odpady z hutní výroby používány k úpravám terénu.
hutnictví neželezných kovů	TK	2	
povrchové úpravy kovů	TK, někde též kyanidy	2-3	
strojírenství, kovovýroba	RL, někdy CIU	2	
chemický průmysl – organika	specificky, podle charakteru výroby	2-4	
chemický průmysl - anorganika	často TK, dále specificky, podle charakteru výroby	2-3	
sklady agrochemikálií	pesticidy, TK	2-3	
distribuční sklady chemikálií	CIU, BTEX	2-3	
vulkanizace, gumárenství	TK, PAU	2	
jemná elektrotechnika	CIU	2-3	
těžká elektrotechnika	RL, CIU, PCB	2-3	
kasárenské areály	RL, CIU	2-3	Kontaminace mívá původ z parkování, údržby a oprav pojízdné techniky, ze skladování a z čerpacích stanic pohonných hmot, z chemických čistíren.
chemické čistírny oděvů	CIU	3	Kontaminace mívá původ z úniků provozních náplní různého šrotového materiálu.
sběrné suroviny, vrakoviště	RL, někdy i PCB	2-3	Kontaminace mívá původ z úniků provozních náplní různého šrotového materiálu.
autoservisy	RL	2-3	
potravinářství	-	1	
polygrafie	CIU, BTEX, NEL, TK	2	
výroba a sklady stavebnin	-	1	
železniční depa	RL	2-3	
papírenství	někdy TK	1-2	
sklářství, keramika	někdy TK	1-2	
textilní průmysl	-	1	
kožedělný průmysl	TK	2-3	
karbonizace dřeva	PAU, fenoly	3	
zpracování dřeva obecně	-	1	
impregnace dřeva	PAU, fenoly, CIU	3-4	Kromě závodů na impregnování prachů též nenápadné malé lokality, dnes v majetku rozvodných energetických závodů, kde se v minulosti impregnovaly sloupy el. vedení
Vysvětlivky k tabulce: RL = ropné látky, TK = kovy, PAU = polyaromatické uhlovodíky, BTEX = aromatické uhlovodíky, PCB = polychlorované bifenylly			
Kategorie potenciální závažnosti kontaminace:			
1 Nízké riziko významné kontaminace, zpravidla není nutno dále prověřovat, neomezuje funkční využívání území.			

2	Střední riziko významné kontaminace, lokální, plošně omezená ohniska kontaminace, nutno prověřit alespoň orientačním průzkumem, zpravidla není nutný náročný sanační zásah, zpravidla žádná omezení v možnostech dalšího využívání lokality.
3	Vysoké riziko významné kontaminace, lokální, plošně omezená ohniska kontaminace, nutno prověřit průzkumem, často nutný poměrně náročný, avšak lokální sanační zásah, někdy omezení některých možností dalšího využití lokality
4	Vysoké riziko závažné kontaminace velkého rozsahu, nutno ověřovat průzkumem, obvykle nutný rozsáhlý sanační zásah, zpravidla omezuje některé možnosti dalšího využití lokality

Uvedenou klasifikaci nutno pojímat jako hrubě orientační.

2.22. Úroveň kontaminace

Z menu vyberte koncentrační úroveň kontaminace příslušného média horninového prostředí. Menu s pěti nabídkami charakteristiky úrovně kontaminace má následující význam:

Úroveň kontaminace	Popis
-0-	Médium není kontaminováno
-?-	Kontaminace neověřena nebo zcela nedostatečně neověřena.
< Xb	Nízká nadpozad'ová kontaminace (ověřená nebo velmi pravděpodobná).
< Xc	Ověřená aktuální zvýšená kontaminace, nepřesahuje stanovené hodnoty/limity.
> Xc	Ověřená aktuální zvýšená kontaminace, přesahující stanovené hodnoty/limity.

Hodnoty Xb, Xc jsou tzv. signální koncentrační hodnoty jednotlivých škodlivin, které jsou uvedeny v katalogu kontaminantů databáze a jsou v něm k nahlédnutí.

U hodnot Xb zpravidla jde o hodnoty kritérií B Metodického pokynu MŽP z roku 1996. V případě signálních hodnot Xc může jít o legislativní limit (pitná voda, surová voda a další) v případě, že není legislativní limit k dispozici může jít popřípadě i o kritéria C Metodického pokynu MŽP z roku 1996, a některé další možné ukazatele využití v rámci analýzy rizik. Jít však může i o sanační limity, vztahující se specificky k jednotlivé lokalitě.

Pokud analýza rizik hodnocené lokality neuvádí existující koncentraci Xc jako neakceptovatelnou, pak její překročení na závadu není. To je potom nutno zohlednit při hodnocení priority.

Úroveň kontaminace se zadává pro prioritní kontaminanty na lokalitě. Proto by uvedená hodnota odpovídat prioritní skupině kontaminace v poli „typ kontaminace“. Je-li prioritních skupin více, pak se úroveň kontaminace vztahuje na skupinu nejvíce nebezpečnou.

2.23. Charakteristika rizik

Stručný a výstižný slovní popis rizik z kontaminace zemin, podzemních a povrchových vod. Výpis ze závěrů analýzy rizik, popřípadě vlastní posouzení na základě všech informací, které má zpracovatel záznamu – hodnotitel k dispozici. Specificky se zdůrazní, pokud byl zjištěn v rámci inventarizace havarijný stav lokality, který dosud nebyl nikde podchycen.

Popis rizik musí být formulován tak, aby hodnotitel lokality mohl v dalším kroku – při vyhodnocení priority - vybrat správný výrok, který nejlépe vystihuje skutečnost na lokalitě ve vztahu k těmto možným dopadům kontaminace:

- negativní vlivy na lidské zdraví,

- překročení legislativou daných koncentračních limitů pro některou složku životního prostředí,
- případně další negativní vlivy.

Nutno je rozlišovat:

- rizika aktuální (již existující)
- rizika potenciální (možnost, kterou dnes nemůžeme vyloučit).

Potenciální riziko se může v budoucnosti stát skutečností například když:

- předpokládaná možnost kontaminace bude potvrzena průzkumem,
- pokračující šíření kontaminace z lokality zasáhne receptor kontaminace (využívaný vodní zdroj, povrchový tok apod.),
- funkční využívání lokality se změní na více citlivé (na kontaminované ploše se začnou pěstovat potravní plodiny, nebo se na ní vybuduje dětské hřiště atd.).

Praktické je rozlišovat:

- rizika z kontaminace v ploše vlastní lokality (včetně jejího těsného sousedství) - tzv. on-site rizika, rizika pro okolí v důsledku možného šíření (migrace) škodlivin z lokality (nejobvykleji s prouděním podzemních vod)
- tzv. off-site rizika.

Pro zdravotní ohrožení přímých uživatelů lokality (rizika on-site) je ve většině rozhodující kontaminace přépovrchové vrstvy zemin a/nebo přítomnost těkavých škodlivin ve větších hloubkách a v podzemní vodě. Pro rizika off-site je zpravidla rozhodující šíření znečištění s prouděním podzemních vod (rozpuštěná kontaminace) nebo samostatné šíření organického znečištění ve volné fázi.

Přehled typických rizik z kontaminace horninového prostředí shrnuje následující tabulka.

charakter kontaminace	riziko	nejběžnější kontaminanty
přépovrchová kontaminace zemin v ploše lokality (do hloubky cca 0,6 m pod terénem), skládky, navážky	zdravotní ohrožení uživatelů lokality (kontakt se škodlivinami, neúmyslná ingesce, vdechování prašnosti)	TK, PAU, PCB, u navážek je někdy žádoucí ověřovat i radioaktivitu
	přestup znečištění do podzemních vod a následná další migrace kontaminace s podzemní vodou, popřípadě samostatné šíření volné fáze	RL, fáze, TK, PAU, BTEX, specificky podle druhu aktivit, které jsou příčinou kontaminace
kontaminace zemin ve větších hloubkách	zdravotní ohrožení uživatelů lokality z vdechování emisí těkavých škodlivin	BTEX, CIU
	přestup znečištění do podzemních vod a následná další migrace kontaminace s podzemní vodou, popřípadě samostatné šíření volné fáze	specificky podle druhu aktivit, které jsou příčinou kontaminace
znečištění podzemních vod	zdravotní ohrožení uživatelů lokality z vdechování emisí těkavých škodlivin	BTEX, CIU
	zdravotní ohrožení uživatelů podzemní vody, šíření znečištění s prouděním podzemních vod do okolí, případný přestup znečištění z podzemních vod do vod povrchových	specificky podle druhu aktivit, které jsou příčinou kontaminace
kontaminované stavební konstrukce	zdravotní ohrožení uživatelů objektu	asbest, těžké kovy
staré jímky, nádrže	přestup znečištění do zemin a podzemních vod, samostatné šíření volné fáze	specificky, podle druhu aktivit, nejčastěji ropné látky
Vysvětlivky: RL = ropné látky, TK = kovy, PAU = polyaromatické uhlovodíky, BTEX = aromatické uhlovodíky, CIU = chlorované alifáty (chlorovaná rozpouštědla), PCB = polychlorované bifenoly		

Následující tabulka prezentuje doporučenou strukturu textu hodnocení rizik včetně příkladů v souladu s výše uvedeným doporučením:

Rizika v ploše lokality a jejím těsném sousedství (do cca 50 m) - on-site	
Osnova textu	příklady textu
ohrožení lidského zdraví – ano – ne, proč	...aktuální rizika pro zdraví uživatelů lokality v důsledku emisí těkavých škodlivin z horninového prostředí..
zda je toto ohrožení aktuální nebo potenciální (možnost, kterou nelze vyloučit)	...potenciální riziko (možnost vzniku neakceptovatelného rizika) pro zdraví uživatelů lokality v důsledku emisí těkavých škodlivin z horninového prostředí.. ...překročení limitů pro pitnou vodu ve využívané studni v areálu lokality.. ...riziko znehodnocení využívané studny v areálu lokality.. ...neakceptovatelná ingesční rizika pro uživatele lokality v důsledku kontaminace přípovrchové vrstvy zemin.. ...možnost ingesčního rizika v důsledku kontaminace přípovrchové vrstvy zemin...
ohrožení dalších zájmů – jakých	...lokalita se nachází v CHOPAV.. ...lokalita sousedí těsně s územím NATURA 2000....
Rizika pro okolí (do cca 1 km, především po spádu podzemních vod) – off-site	
Osnova textu	příklady textu
ohrožení lidského zdraví – ano – ne, proč	...překročení limitů pro pitnou vodu v blízkých studních pro zásobování pitnou vodou...
zda je toto ohrožení aktuální nebo potenciální (možnost, kterou nelze vyloučit)	...možnost znečištění podzemních vod v blízkých studních pro zásobování pitnou vodou.. ...nadlimitní koncentrace těkavých škodlivin v důsledku emisí z podzemních vod do ovzduší.. ...možnost ohrožení zdraví obyvatel emisemi těkavých škodlivin z podzemních vod do ovzduší...
ohrožení dalších zájmů – jakých	...nadlimitní znečištění povrchového toku příronem kontaminovaných vod podzemních...
zda je toto ohrožení aktuální nebo potenciální	...riziko migrace znečištěných podzemních vod do povrchového toku...

2.24. Nápravná opatření - stav

Volí se z menu stručná informace o aktuálním průběhu současného stavu realizace nápravných opatření.

neznámo – dosud neřešeno
nenavrženo - není nutné
navrženo - dosud nezahájeno
probíhá
ukončeno – výsledek vyhovující
ukončeno/přerušeno – výsledek nevyhovující
zjištěn havarijný stav - opatření naléhavě žádoucí

Pozor: V současné verzi SEKM v záložce „Sanační plochy“ zůstává původní klasifikace výsledku nápravného opatření pro jednotlivé sanační plochy a jednotlivá realizovaná opatření, která se od tohoto celkového hodnocení stavu nápravných opatření lokality poněkud liší, neboť se již týká konkrétních ploch a konkrétních opatření. Proto je při aktualizaci nutné uvést tyto položky do souladu. Je třeba si uvědomit, že i když bylo některé z dílčích opatření realizovaných na sanované ploše nevyhovující, vyplnění této položky závisí na celkovém výsledku realizovaných nápravných opatření. Celkový výsledek mohl být ovlivněn opatřením následujícím nebo i přirozenou atenuací.

2.25. Monitoring

Zaškrtnávací pole pro označení aktuálního stavu sledování lokality. Je-li lokalita aktuálně sledována jakýmkoli způsobem z hlediska možné či existující kontaminace a její migrace či souvislosti kontaminace se způsobem využití lokality, pak pole zaškrtneme - lokalita je monitorována. Uvědomte si, že monitoring je rovněž nedílnou součástí sanace i průzkumu. Sanovaná lokalita je automaticky monitorovaná (jinak by nebylo možné zjistit výsledek). Pokud však byl např. proveden pouze jednorázový průzkum, lokalita monitorována není.

2.26. Cíle nápravných opatření

Cíle nápravného opatření, definované analýzou rizik (kapitola s tímto názvem je závazná). Jedná se v podstatě o definování kvalitativních cílů, kterých by mělo být dosaženo realizací nápravného opatření. Je to odpověď na otázku „Proč se mají realizovat nápravná opatření?“ Nikoliv „jak“. Nepatří sem popis opatření.

Několik příkladů:

- omezit on-site rizika z emisí těkavých škodlivin,
- omezit rizika pro uživatele lokality z neúmyslné ingesce zemin,
- omezit rizika radioaktivního ozáření pro uživatele lokality,
- omezit rizika z požívání kontaminované pitné vody,
- odstranit závadný stav na vodách,
- odstranit v efektivně dosažitelném rozsahu volnou fázi kontaminantu,
- zamezit dalšímu plošnému a prostorovému šíření kontaminace.

Pokud nápravných opatření není zapotřebí, zapíše se do pole „opatření nejsou nutná“. Pole je textové neomezené délky. Pro rozsáhlejší text je k dispozici rozvinutí pole záložkou. Je však nutno mít na zřeteli, že v tištěném souhrnném formuláři zůstane delší text skryt.

2.27. Zdroj financování nápravných opatření

Do pole se doplňuje subjekt, který nápravná opatření financuje. Pole může obsahovat i několik financujících subjektů, přičemž na prvním místě musí být vždy uveden aktuálně financující subjekt.

Doplňuje se zpravidla Ministerstvo financí (dříve Fond národního majetku), Operační program Životní prostředí, MŽP, kraj, obec, či jiný konkrétní subjekt. Je-li více financujících subjektů zapisují se všechny.

Není-li údaj znám, zapíše se „neznámo“. Pokud nápravná opatření neprobíhala, pole se nevyplňuje.

2.28. Použité sanační metody, resp. způsob sledování

Do pole se stručně zapisují použité sanační metody či jiná nápravná opatření, pokud byla realizována. Vlastní detailnější popis těchto opatření je uveden u jednotlivých sanovaných ploch, proto se do tohoto pole zapisuje jen generalizující informace pro účely souhrnného formuláře celkově nepřesahujícího jeden formát A4. Pokud je např. lokalita jen sledována z hlediska způsobu využití, uvede se tato informace. Pokud je prováděné nápravné opatření pouze v úrovni monitoringu, uvede se aktuální způsob sledování.

3. Pole v ostatních formulářích

Návod k vyplnění všech ostatních polí je zobrazován v zápatí programu při nastavení kurzoru do tohoto pole v levém dolním rohu aplikace. Popis je uveden rovněž v *Datovém slovníku*, jenž je na <http://www.sekm.cz/>.

Aktuální kompletní soubor nápovědy je k dispozici na webu při odkazu aplikace SEKMeditor na soubor nápovědy.

Hodnocení priorit - kategorizace kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných míst

Zpracovali:

Ing. Jiří Tylčer, CSc., Mgr. Zdenka Szurmanová

O B S A H :

Úvod.....	3
1. Charakteristika problému	3
2. Koncepce systému kategorizace priorit.....	4
3. Struktura klasifikačního systému	5
4. Základní charakteristika kategorií.....	8
5. PRozkoumanost lokalit.....	9
6. komentář k jednotlivým kategoriím	11
Příklad souhrnného formuláře.....	15

ÚVOD

Aplikační nastavba pro práci s aktuálně platnou verzí databáze SEKM obsahuje i modul, s jehož pomocí se provádí hodnocení priorit kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných míst. Toto hodnocení pak může být podkladem pro rozhodování o dalším postupu na takových lokalitách s podezřením na kontaminaci.

Tento systém hodnocení priorit třídí všechny lokality kontaminovaných míst včetně starých ekologických zátěží s kontaminací horninového prostředí podle principů analýzy rizik do několika základních kategorií podle toho, jaký další postup vyžadují.

Nezbytnost, charakter a časová naléhavost nápravných opatření nebo naléhavost zajištění doplňujících informací jsou při tom jednoznačně určeny charakterem důsledků či možných důsledků kontaminace lokality, tj. rizik, které tato kontaminace znamená nebo by mohla znamenat pro lidské zdraví a/nebo životní prostředí.

U lokalit bez dostatku potřebných informací k rozhodování o nápravných opatřeních vyúsťuje hodnocení do stanovení naléhavosti průzkumných prací.

Hodnocení závažnosti kontaminace je důležité pro všechny subjekty, které ve své praxi přicházejí do kontaktu s problematikou kontaminovaných lokalit a s podezřením na takovou kontaminaci v souvislosti s procesem odstraňování starých ekologických zátěží, s řešením dalších otázek zlepšování a ochrany životního prostředí, ochrany zdraví obyvatel nebo při územním plánování a dalším rozhodování o využívání lokalit například podle stavebního zákona.

Hodnocení priorit podle zde uvedených zásad je součástí záznamu SEKM o lokalitě podle vyhlášky č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek, v platném znění.

1. CHARAKTERISTIKA PROBLÉMU

Termín kontaminovaná místa zahrnuje lokality s kontaminací horninového prostředí, tj. zemin a/nebo podzemních, povrchových vod, popřípadě stavebních konstrukcí a skládek. Tato kontaminace je důsledkem systematických nebo havarijních úniků škodlivin z výrobních procesů a dalších aktivit nejrůznějšího druhu.

Kontaminace pocházející z minulosti může znamenat dlouhodobě přetrvávající zdroj aktuálních nebo potenciálních rizik pro zdraví obyvatel a pro ekosystémy.

Pozornost je nutno v těchto souvislostech věnovat i lokalitám potenciálně kontaminovaným. Jsou to takové lokality, kde kontaminace není dosud průzkumy prověřena, ale nelze ji vyloučit na základě informací a indicií o charakteru jejich dřívějšího využívání¹.

Často již jen pouhá existence staré ekologické zátěže může omezovat možnosti funkčního využívání lokality i okolí nebo reprezentovat rušivý krajinný prvek a být tak v rozporu s veřejnými zájmy, územními plány, rozvojovými programy obcí a vyšších územních celků. Typicky mezi takové staré ekologické zátěže patří opuštěné průmyslové areály i

¹ Podchycení i podezřelých lokalit předpokládá také návrh rámcové směrnice ES o ochraně půdy z roku 2010

zemědělské provozy, staré skládky, ukončené povrchové doly, výsypky, haldy, odkaliště. Zabezpečení revitalizace a podmínek pro využití takových lokalit (brownfields) by mělo mít přednost před zábury zemědělské půdy pro novou investiční výstavbu.

Ve všech vyspělých zemích je omezování starých ekologických zátěží významnou součástí péče o životní prostředí. Vždy se jedná o náročný a dlouhodobý proces, vyžadující nemalé finanční prostředky. Řešit všechny lokality beze zbytku a v krátkém časovém horizontu není reálné. Plně to bude platit i pro Českou republiku. Realita vyžaduje rozhodovat, které lokality je nutno řešit přednostně.

Objektivní výběr priorit k řešení podle nutnosti a naléhavosti realizace nápravných opatření je základním předpokladem efektivnosti řešení problematiky kontaminovaných míst včetně starých ekologických zátěží, a to jak z hlediska výsledného přínosu pro životní prostředí, tak z hlediska vynaloženého úsilí a nákladů.

2. KONCEPCE SYSTÉMU KATEGORIZACE PRIORIT

Systém výběru priorit je koncepčně založen na klasifikaci lokalit podle rizik, které jejich kontaminace horninového prostředí, reprezentuje pro lidské zdraví a životní prostředí. Dalším kritériem klasifikace je **úroveň prozkoumanosti** lokalit.

Klasifikace třídí všechny lokality do několika základních kategorií podle toho, jaký další postup vyžadují. Každou kategorii vymezuje výrok, charakterizující úroveň a důsledky kontaminace, popřípadě nedostatečnost informací pro takové hodnocení. Z tohoto výroku pak pro každou kategorii vyplývá charakter dalších opatření a časová naléhavost řešení. Každé kategorii odpovídá jen jedna z obecně definovaných možností dalšího postupu.

Kategorizace lokalit podle navrženého systému odpovídá potřebám praxe lépe, než nějaký jemně odstupňovaný porovnávací žebříček priorit. Pro funkčnost celého procesu řešení problematiky kontaminovaných míst včetně starých ekologických zátěží a pro jeho řízení je důležitější jednoznačné zařazení každé lokality do některé z definovaných kategorií dalšího postupu. Vytvoření absolutního srovnávacího žebříčku všech lokalit v rozsáhlejší území podle jejich rizikovosti a priority řešení není realistické již z principu. V procesu rozhodování o nápravných opatřeních se uplatňuje tolik faktorů, že na jejich relativní váze se ztěží mohou shodnout všichni zainteresovaní účastníci při řešení problematiky kontaminovaných míst včetně starých ekologických zátěží.

Vhodnější je hovořit o systému rozčlenění lokalit do kategorií, než o hodnocení priorit. Zařazení lokality do té které kategorie je vyjádřeno třímístným kódem, tak zvaným kódem priority.

Tento kód je snadno zapamatovatelný pro toho, kdo se systémem běžně pracuje. V každém případě je kód lehce dešifrovatelný s pomocí tabulky R1 (viz dále).

Velký důraz je dále kladen na jednoduchost systému a na udržení jeho čitelnosti. Veškeré informace nezbytné k zařazení každé lokality do příslušné kategorie, samotný kód priority, vysvětlení jeho významu, základní charakteristiku lokality a další nejdůležitější informace o ní soustřeďuje tak zvaný **souhrnný formulář**. Ten má formu tabulky s pevnou strukturou rubrik, s důrazem na přehlednost a snadnou orientaci. Je zobrazitelný na monitoru počítače a je vytisknutelný jako jedna stránka formátu A4.

Základní informace o lokalitě a její kategorizace jsou tak díky souhrnnému formuláři srozumitelně přístupné například pro vedoucí pracovníky nebo i politiky či pro laickou veřejnost.

Jednou ze základních předností tohoto systému je, že sjednocuje přístup ke kontaminovaným lokalitám všeho druhu. Staré skládky a lokality typu „brownfield“ jsou jen podмноžinami všech kontaminovaných míst. Do systému se podařilo včlenit i nedostatečně prozkoumané nebo zcela neprozkoumané lokality u kterých zatím existuje jen podezření na kontaminaci. Jsou tím vytvořeny předpoklady, aby lokality všeho druhu byly soustředěny v jedné integrované databázi s jednotně strukturovanými záznamy. Je to velmi důležité pro skutečně systémový přístup k řešení problematiky kontaminovaných míst včetně starých ekologických zátěží.

To, že kontaminace je hodnocena podle charakteru svých důsledků (impaktu) a nikoliv kvantitativně (podle koncentrací) vytváří předpoklad, aby si klasifikační systém uchoval svou využitelnost při změnách legislativy i při změnách názorů na toxicitu různých kontaminantů a pod.

Samozřejmostí je, že klasifikační kategorizace lokalit a priority musí být operativně přehodnocovány na základě zjištění nových skutečností. Svou povahou je rozhodování o prioritách kontinuální proces.

3. STRUKTURA KLASIFIKAČNÍHO SYSTÉMU

Strukturu systému pro kategorizaci priorit reprezentuje přehledně a v úplnosti klasifikační matrice, kterou zobrazuje tabulka R1. Znalost celkové struktury a principů konstrukce klasifikační matrice je zásadní pro pochopení celého navrženého klasifikačního systému a pro jeho využívání v praxi.

Podle závěrů analýzy rizik nebo podle stavu prozkoumanosti se v navrhovaném systému lokality přiřazuje odpovídající souhrnný situační výrok z kompletní množiny možných výroků o úrovni prozkoumanosti a aktuálních či potenciálních důsledcích kontaminace lokality. Tyto výroky jsou nabízeny v prvním – levém - sloupci tabulky R1.

Každému situačnímu výroku pak odpovídá jen jedna z obecně definovaných možností dalšího postupu, který lokalita vyžaduje – viz druhý sloupec tabulky R1.

Každá lokalita je charakterizována třímístným kódem priority (např. A2.3, N1.0, atp.) podle klíče ve třetím až pátém sloupci klasifikační matrice.

První dvě pozice kódu jsou základními a roztrídí kontaminované resp. potenciálně kontaminované lokality do jednotlivých kategorií. Zařazení do kategorie charakterizuje lokalitu z hlediska situace a odpovídajícího dalšího postupu. O zařazení do kategorie tedy rozhoduje situační výrok (první sloupec klasifikační matrice – viz tabulka R1) a jemu odpovídající další postup (druhý sloupec této tabulky zleva).

Existují tři základní skupiny kategorií. Lokality kategorie A1, nebo A2 či A3 jsou ty, u nichž kontaminace znamená aktuálně existující a potvrzený problém. U lokalit P1 až P4 znamená kontaminace problém potenciální, nemáme dostatek informací pro definitivní závěry. Skutečnou závažnost kontaminace musí ověřit průzkum a analýza rizik. Lokality kategorie N0, N1, N2 nevyžadují žádný zásah.

Třetí pozici v třímístném kódu nazýváme řádem priority. Tato číslice (0 až 3) na třetí pozici vyjadřuje jemnější roztrídění priorit v rámci každé kategorie. Pomocí poměrně jednoduchého skórovacího systému se zde hodnotí: (a) charakter a závažnost potvrzené či možné kontaminace, (b) podmínky pro její migraci a (c) závažnost možných důsledků znečištění a ohrožených zájmů (například rozlišení ohrožení velkého a malého vodního zdroje, rozlišení přírodní rezervace a urbanizované oblastí či průmyslové zóny atp.).

Generování kódu priority na základě hodnocení a skórování výše uvedených faktorů je součástí modulu pro hodnocení priorit v nové verzi programu, resp. databáze SEKM. Klasifikace probíhá automaticky na základě vložených informací o lokalitě, avšak s možností „ruční“ korekce hodnocení, kterou aplikace generuje.

U lokalit kategorií A1, A2, A3 číslice na třetí pozici kódu priority orientačně charakterizuje rozsah problému té které konkrétní lokality. Například ohrožení vodního zdroje pro zásobování velkého města je větší problém a bude mít vyšší řád priority než znehodnocení studny pro zásobování jednoho rodinného domku. Svým charakterem je však problém u obou lokalit stejně závažný - je ohroženo zdraví lidí. Jejich označení na prvních dvou pozicích kódu bude priority bude tedy totožné (A3).

U lokalit kategorií P1 až P4 charakterizuje poslední číslice v třímístném kódu priority naléhavost na provedení průzkumu pro získání podrobnějších informací o skutečném charakteru, rozsahu a úrovni znečištění. Zvláště u těchto nedostatečně prozkoumaných a potenciálně kontaminovaných lokalit má roztřídění lokalit podle hodnoty na třetí pozici kódu priority velký praktický význam, protože jich je velký počet. Ověření všech lokalit průzkumem v relativně krátkém čase by bylo nereálné, již vzhledem k nárokům na náklady.

U lokalit typu N nemá rozlišování priority pomocí číslice na třetí pozici v zásadě žádné opodstatnění. Přesto však automaticky generovaná charakteristika priority na třetí pozici zůstává zachována – podává určitou informaci o citlivosti lokality na případnou kontaminaci.

Tab. R1 – KLASIFIKAČNÍ MATRICE		Kategorizace kontaminovaných míst podle dalšího postupu				
1		2		3	4	5
situační výrok o lokalitě: charakteristika prozkoumanosti lokality a aktuálních či potenciálních důsledků kontaminace		charakter dalšího postupu		kód priority		
				základ ní kód	3. pozice – řád priority	
- potvrzeno aktuální neakceptovatelné riziko pro lidské zdraví ² , vyplývající z kontaminace lokality při jejím současném způsobu využívání, nebo - potvrzeno šíření kontaminace, hrozící vznikem neakceptovatelného zdravotního rizika		nápravné opatření ¹ je nutné	bezodkladně nutné	A	3	podle úrovně a charakteru potvrzené či předpokládané kontaminace, podle podmínek migrace znečištění a podle významnosti ohrožených zájmů (v modulu hodnocení priorit v databázi SEKM je včleněn automatický skórovací systém, hodnotící zde uvedené faktory)
- potvrzena kontaminace nad úrovní legislativou stanovených koncentračních limitů ^{2,3} nebo - nemožnost využívání lokality v souladu s platným územním plánem ⁴ , nebo - je potvrzeno šíření kontaminace ze znečištěné lokality			nutné	A	2	
kontaminace je potvrzena, avšak žádná ze situací výše - není aktuální riziko pro lidské zdraví ani rozpor s legislativou, avšak jde o obecný nesoulad se zájmy ochrany životního prostředí nebo s jinými zájmy, chráněnými podle zvláštních předpisů ⁵		nápravné opatření ¹ je žádoucí		A	1	
nedostatečné informace pro hodnocení a pro definitivní závěry – zatím nelze vyloučit nezbytnost nápravného opatření	žádné informace o kontaminaci – na lokalitu je tedy nutno nahlížet jako na potenciálně kontaminovanou	nutný je průzkum kontaminace		P	4	
	kontaminace je potvrzena orientačním vzorkováním, avšak nedostatečný rozsah informací neumožňuje definitivní závěry			P	3	
kontaminace je potvrzena, není aktuální riziko pro lidské zdraví, není rozpor s legislativou či s jinými zájmy, zatím však neznáme, zda se kontaminace šíří či nikoliv - nutnost nápravného opatření zatím nelze vyloučit ⁶		nutný je další monitoring vývoje kontaminace v čase		P	2	
kontaminace, která by mohla znamenat vznik neakceptovatelného zdravotního rizika v případě změny funkčního využívání lokality či dotčeného okolí na více citlivé ve srovnání s využitím současným ⁷		nutnost institucionální kontroly způsobu využívání lokality		P	1	
nadpozařďová, avšak nízká kontaminace – žádné zdravotní riziko, žádný rozpor s legislativou či s jinými zájmy, žádné omezení multifunkčního využívání lokality		není nutný žádný zásah		N	2	
známá historie využívání lokality prakticky vylučuje riziko kontaminace nad úrovní pozadí				N	1	
průzkumem je potvrzena neexistence kontaminace nad úroveň pozadí				N	0	

¹⁾ Pod pojmem nápravné opatření je zde nutno rozumět všechny možné druhy zásahu, vedoucího k redukci rizik. Tedy nejen sanaci kontaminace, ale i vhodné náhradní řešení (například zajištění nezávadné pitné vody z náhradního zdroje, nebo změna funkčního využívání území).

²⁾ Překročení legislativou stanovených koncentračních limitů pro potraviny či pro pitnou vodu se považuje vždy za neakceptovatelné riziko pro lidské zdraví.

³⁾ Jakýkoliv legislativou definovaný koncentrační limit, vztahující se ke kontaminované složce životního prostředí.

⁴⁾ Například: využívání lokality podle územního plánu by znamenalo neakceptovatelné zdravotní riziko. Jiný příklad: skládka blokuje zástavbu území podle územního plánu.

⁵⁾ Zavedením této kategorie se zohledňuje kontaminace, jejíž sanaci budeme považovat za žádoucí, ale jejíž nutnost nedokážeme jednoznačně vyžadovat na základě existující legislativy ani analýzy rizik. Otevírá se tím například možnost, uplatňovat přísnější měřítka v přírodní rezervaci ve srovnání s průmyslovou krajinou. Lze v takových případech předpokládat obecnou shodu v zájmu na snížení kontaminační zátěže.

⁶⁾ Sem patří i lokality s ukončenou sanací, na kterých dosud probíhá postsanační monitoring, který má potvrdit její výsledky.

⁷⁾ Například: v rámci platného územního plánu změna administrativní budovy na dětskou školkou. Jiný příklad: změna územního plánu z průmyslové zóny na zónu bytové výstavby.

4. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA KATEGORIÍ

Principem navrženého klasifikačního systému je roztřídění všech lokalit kontaminovaných míst včetně starých ekologických zátěží do několika základních kategorií podle toho, jaký další postup vyžadují.

Zařazení dané lokality do kategorie určují první dva znaky kódu priority podle sloupců 3 a 4 tabulky R1.

Třetí pozice kódu priority charakterizuje orientačně rozsah problému té které konkrétní lokality.

Úplná množina možných koncepčních variant dalšího postupu je v tabulce R1 reprezentována následujícím přehledem výroků, přičemž každé lokalitě lze přiřadit pouze jediný z nich:

- nápravné opatření nutné, resp. aktuálně nutné (lokality typu A2, A3)
- nápravné opatření žádoucí (lokality A1)
- nelze vyslovit definitivní závěr – je nezbytný (další) průzkum (lokality P4 nebo P3)
- nutný je monitoring dalšího vývoje kontaminace v čase (lokality P2)
- nutná je institucionální kontrola funkčního využívání lokality resp. okolí (lokality P1)
- lokalita nevyžaduje žádný zásah (lokality typu N2, N1, N0).

U všech kategorií lokalit s výjimkou lokalit P4, P3, N1 je hodnocení založeno na skutečném průzkumném ověření kontaminace a na závěrech analýzy rizik.

Lokalities kategorií A1, A2, A3, P1, P2, N2, N0 patří mezi prozkoumané. U všech kategorií kromě N0 byla ověřena kontaminace.

Lokalities kategorií P3, P4 a N1 jsou lokality nedostatečně prozkoumané či neprozkoumané.

Pod pojmem nápravného opatření je třeba rozumět jakékoliv opatření, vedoucí k redukci rizik z kontaminace. Tedy nejen případnou sanaci, ale i náhradní řešení (např. zajištění nezávadné pitné vody z náhradního zdroje, nebo např. vystěhování obyvatel z lokality, nebo změna funkčního využívání území atd.).

Pod pojmem sanace se rozumí zásah, omezující koncentrace škodlivin ve složkách horninového prostředí (dekontaminace), popřípadě zásah, omezující další vstup škodlivin do složek horninového prostředí a šíření kontaminace (zapouzdření či jiný způsob imobilizace kontaminace).

Z praktických důvodů je jako specifický druh opatření rozlišován monitoring kontaminace, zaměřený na sledování, zda nedochází ke vzniku neakceptovatelného či nežádoucího stavu rozšiřováním kontaminace s časem, nebo naopak k redukci rizik díky přirozené atenuaci.

Rovněž z praktických důvodů je jako samostatný druh opatření definována institucionální kontrola funkčního využívání lokality jako prevence vzniku neakceptovatelného rizika. Striktně vzato, z formálního hlediska by bylo možno tuto kontrolu pojímat jako specifický druh monitoringu.

5. PROZKOUMANOST LOKALIT

Hodnocení závažnosti důsledků kontaminace horninového prostředí a hodnocení priorit vyžaduje, aby pro danou lokalitu byly k dispozici informace, bez kterých takové hodnocení není možné.

Následující výčet uvádí základní zásady zohledňování prozkoumanosti:

- 1) Pro rozhodování o potřebě, charakteru a naléhavosti nápravných opatření na každé konkrétní lokalitě mohou být rozhodující pouze závěry analýzy rizik. Analýza rizik je sofistikovaným nástrojem, jehož použití předpokládá realizaci průzkumu kontaminace odpovídajícího rozsahu, zpravidla na úrovni podrobného průzkumu ve smyslu Metodického pokynu MŽP č. 13 z roku 2005. Snaha o nahrazení analýzy rizik nějakým (jakkoli složitým) skórovacím systémem by byla devalvací úsilí i financí vynaložených na tyto práce. Je nutno mít také na zřeteli, že rozhodnutí o nutnosti realizace nápravného opatření má v praxi většinou charakter rozhodnutí příslušného úřadu a musí být tudíž dostatečně podloženo, nesmí být zpochybnitelné. Kontaminované lokality bez analýzy rizik je obecně nutno považovat za lokality neprozkoumané, za lokality, kde stávající informace nejsou pro odpovědné rozhodování o tom, zda je nápravné opatření nutné či nikoliv. V zásadě jen dobře prozkoumané lokality a s analýzou rizik mohou spadat do některé z kategorií A, u kterých je nápravné opatření nutné resp. žádoucí.
- 2) Výjimky z tohoto pravidla existovat mohou. Například u závažných havárií může být nezbytnost realizace nápravných opatření evidentní i bez analýzy rizik a na základě průzkumných prací jen omezeného rozsahu.
- 3) Dalším příkladem tohoto druhu jsou staré skládky, které mohou být zařazeny do kategorie A2 jen na základě toho, že jejich samotná existence omezuje využívání lokality v souladu s územním plánem, i když u ní nebude doložena kontaminace horninového prostředí. Jindy může být stará skládka zařazena do kategorie A1 jen proto, že je v krajině esteticky rušivým prvkem. Nápravné opatření zde bude mít charakter rekultivace.
- 4) Naopak, někdy i lokality s analýzou rizik a se značným rozsahem provedených průzkumných prací mohou patřit mezi lokality, kde stávající informace nejsou dostatečné k definitivnímu závěru. Pokud například není k dispozici dostatečně dlouhá časová řada z monitoringu šíření kontaminace, musí být lokalita zařazena do kategorie P2. Je nutný další monitoring než bude možno definitivně rozhodnout, zda je nápravné opatření nutné či nikoliv. Závěr tohoto druhu by měl být dohledatelný v závěrech analýzy rizik.
- 5) I po dokončené sanaci může lokalita přechodně spadat do kategorie P2, pokud na ni dosud probíhá post-sanační monitoring, jehož cílem je potvrdit úspěšnost sanace resp. zamezení další migrace.
- 6) Dokonce i lokality s úspěšně ukončenou sanací a s dostatečným rozsahem informací o kontaminaci nemusí vždy spadat do kategorie lokalit N (bez kontaminace). Když bude lokalita vysanována pro využití jako průmyslový areál, mohla by zbytková kontaminace i po úspěšné sanaci znamenat neakceptovatelné zdravotní riziko v případě, že by začala být využívána náročnějším způsobem - například pro domovní zástavbu. Taková lokalita musí zůstat pod dohledem úřadů, které musí její funkční využívání trvale sledovat. Lokality tohoto druhu spadají do

kategorie P1. Opět, závěr tohoto druhu by měl být dohledatelný v závěrech aktualizace analýzy rizik, která by měla završovat provedenou sanaci.

- 7) Úroveň prozkoumanosti lokality nutno posuzovat vždy v kontextu s ostatními informacemi o lokalitě. Příklad: pokud analýza rizik ústí do závěru o nezbytnosti nápravných opatření, pak bude spadat do některé z kategorií A, i když se současně vymezuje potřeba dalšího průzkumu pro získání doplňujících informací. Takový doprůzkum zpravidla slouží pro upřesnění dílčích problémů a pro projekt sanace, neřeší se však již otázka, zda je nápravné opatření nutné či nikoliv.
- 8) Lokality bez průzkumu nebo s nedostatečným průzkumem pro závěry o závažnosti rizik spadají obecně do kategorie P3 nebo P4. Takových lokalit bez analýzy rizik a bez podrobného nebo i vůbec jakéhokoliv průzkumu kontaminace je značný počet. Praxe vyžaduje nástroj pro rozhodování o tom, kterým je třeba věnovat pozornost přednostně. Zde je na místě použití skórovacího systému, který bude hodnotit naléhavost realizace jejich průzkumu. Takový skórovací systém však může být poměrně jednoduchý. V podstatě jde o posouzení předpokladů ke vzniku významných rizik pro životní prostředí a zdraví obyvatel na základě informací, které mohou být reálně k dispozici. Důležité je, že i toto hodnocení probíhá podle jednotných kritérií. Do hodnocení zde vstupují tyto faktory:
- charakter a závažnost potvrzené či možné kontaminace – pokud nejsou k dispozici výsledky analýz, pak podle informací o historii využívání lokality,
 - podmínky pro migraci kontaminace – většinou podle informací či indikací o hydrogeologickém charakteru lokality,
 - závažnost možných důsledků znečištění – podle informací o funkčním využívání lokality a jejího okolí a podle informací o ohrožených zájmech životního prostředí a jiných zájmech v dosahu možného vlivu kontaminace.

Generování kódu priority na základě hodnocení a skórování výše uvedených faktorů je součástí nové verze programu, resp. databáze SEKM. Klasifikace probíhá automaticky na základě vložených informací o lokalitě, avšak s možností „ruční“ korekce hodnocení, kterou aplikace generuje.

- 9) Někdy může i průzkum omezeného rozsahu opravňovat zařazení lokality do kategorie N (nekontaminované), pokud je z výsledků vzorkování jednoznačně evidentní, že kontaminace nereprezentuje z žádného pohledu závažný problém nebo potenciální problém.

Z celého dosavadního textu této kapitoly vyplývá, jak reprezentativnost hodnocení priorit závisí na správné interpretaci závěrů analýzy rizik resp. závěrů z výsledků průzkumných prací.

Hodnotitel musí z příslušných kapitol závěrečné zprávy analýzy rizik nebo zprávy o výsledcích průzkumu extrahovat informace, které jsou podstatné pro zařazení lokality do správné kategorie. Tyto podstatné informace musí hodnotitel ve zhuťné formě přeformulovat do příslušných rubrik souhrnného formuláře tak, aby z formuláře vyplývala odůvodněnost zařazení lokality do té které kategorie (rubriky "charakteristika lokality", "popis rizika", "cíle opatření", "další doporučení dle AR", "nápravné opatření"). Odborná erudice a zkušenost hodnotitele zde mají zásadní důležitost. Práci hodnotitele mohou

nezřídka komplikovat nejen odborné, ale i stylistické a formulační nedostatky analyzovaných zpráv.

V žádném případě nelze bezmyšlenkovitě spoléhat na hodnocení, nabízené automaticky modulem pro hodnocení priorit databáze SEKM. Nejčastější chyby se nezkušený hodnotitel dopouští, když bez rozmyšlení akceptuje programem nabízené zařazení lokality do kategorie A3. To je programem nabízeno automaticky pokaždé, když záznam o lokalitě obsahuje výsledky laboratorních analýz, kde byt' jen jediná koncentrační hodnota překračuje kritérium C metodického pokynu 1996. To ovšem nemusí znamenat, že na lokalitě existuje neakceptovatelné zdravotní riziko. Typicky se jedná o tyto situace:

- některé výsledky analýz překračují kritérium C, avšak analýza rizik nebo zpráva o průzkumu hodnotí tato překročení jako nepřiliš závažná;
- překročení kritérií C nemá žádnou váhu v případech, pokud se jedná o látky, pro které jsou u dané lokality určeny sanační limity vyšších hodnot;
- pro lokalitu jsou stanoveny sanační limity a překročení kritérií C se týká pouze jiných látek, které podle analýzy rizik nejsou v daném případě prioritními škodlivinami;
- závěr zprávy o průzkumu nebo analýza rizik interpretují překročení kritérií C jen jako indikaci potřeby dalšího průzkumu lokality.

Programem automaticky nabízené hodnocení A3 je nutno vnímat spíše jen jako upozornění, že se zřejmě nejspíše jedná o opravdu kontaminované místo. Tzn., že programem automaticky nabízené hodnocení je nutno vnímat v kontextu s ostatními anotovanými údaji, a pokud nesouhlasí, je nezbytné výslednou prioritu přizpůsobit reálným výsledkům hodnocení rizik.

Zohledňovat je nutno při klasifikaci lokalit rovněž stárí informací o kontaminaci. K analýzám rizik nebo zprávám o průzkumu je nutno přistupovat kriticky, pokud pocházejí z let před platností metodických pokynů MŽP týkajících se kontaminovaných míst z roku 2005 a na lokalitě od té doby neprobíhaly žádné další práce. Někdy je nutno rozhodnout o zařazení lokality mezi nedostatečně prozkoumané bez ohledu na závěry starší analýzy rizik. Závažným nedostatkem starších průzkumů a analýz rizik může mimo jiné být i to, že často nebyla věnována dostatečná pozornost kontaminantům ze skupiny persistentních organických polutantů (POPs) mimo polyaromáty, které tam rovněž spadají.

6. KOMENTÁŘ K JEDNOTLIVÝM KATEGORIÍM

Lokality kategorie A

Jedná se o lokality, kde je nápravné opatření nutné či žádoucí na základě aktuální kontaminace.

Nejvyšší prioritu - **kategorie A3** - mají tyto dvě situace:

- Podle závěrů analýzy rizik jde o existenci neakceptovatelného zdravotního rizika za současného funkčního využívání lokality, resp. dotčeného okolí. **Nápravné opatření by v tomto případě mělo být realizováno vždy bezodkladně**, a to zejména podle zákona o vodách č. 254/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů nebo také podle zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví ve znění pozdějších předpisů -

typickým reprezentantem této situace je překročení koncentračních limitů pro pitnou vodu ve vodních zdrojích (tam, kde jsou vody pro tento účel opravdu využívány).

- Potvrzeno je šíření kontaminace z lokality a podle závěrů analýzy rizik hrozí při pokračujícím šíření riziko vzniku neakceptovatelného zdravotního rizika. Typickým příkladem je šíření kontaminace ve směru ke zdroji zásobování pitnou vodou. Včasný zásah v tomto případě znamená přímou prevenci hrozící škody, která by mohla někdy být i řádově vyšší než náklady nápravného opatření.

Je zde na místě zdůraznit, že neakceptovatelné humánní riziko musí být posuzováno z hlediska naléhavosti řešení jako stejně vážný případ vždy, bez ohledu na počet ohrožené populace. Povinností úřadu je iniciovat bezodkladně adekvátní akci ať jde o ohrožení studny pro jednu rodinu nebo o ohrožení vodního zdroje pro velkoměsto. Lišit se bude pouze náročnost řešení, nikoliv jeho princip. Až v dalším plánu lze přihlížet k rozsahu zdravotního rizika – k počtu ohrožených obyvatel. Proto se kritérium rozsahu problému uplatňuje až na třetí pozici kódu priority.

Další množinu reprezentují lokality **kategorie A2**, kde je nápravné opatření nutné, avšak nikoliv bezprostředně naléhavé. Urgentnost realizace nápravných opatření není u lokalit kategorie A2 taková, jako v případě lokalit kategorie A3 s aktuálním zdravotním rizikem.

Existují tři principiální důvody, podle kterých se lokality zařazují do této kategorie:

- Nápravné opatření by mělo být v první řadě realizováno vždy v těch případech, kdy jsou koncentrace škodlivin v některé ze složek životního prostředí vyšší než limity, přípustné podle příslušné legislativy. Principem je zde nepřípustnost nesouladu s platnou legislativou a nápravná opatření by měla být vymahatelná na tomto základě.

Jde – li ovšem o překročení legislativních limitů, které mají přímý vztah ke zdraví lidí, je naléhavost nápravného opatření aktuální a půjde o lokality kategorie typu A3.

Rovněž je odůvodněné, trvat na nezbytnosti nápravného opatření v případech, kdy kontaminace nebo například i pouhá existence staré skládky jsou příčinou, že lokalitu nelze využívat v souladu se schváleným územním plánem, který má rovněž váhu závazného dokumentu. I tyto lokality tedy spadají do kategorie A2.

- Do kategorie A2 konečně spadají i lokality s pokračujícím šířením kontaminace, byť při tom nehrozí vznik neakceptovatelného rizika. V každém případě jde ale o závadný stav ve smyslu vodního zákona. I když bychom k tomuto tématu připustili právní diskusi, je šíření kontaminace nutno vnímat jako vyšší prioritu než kontaminaci stagnující, a to nejen z hlediska ochrany životního prostředí, ale i z hlediska ochrany soukromého majetku při šíření kontaminace na cizí pozemky.

Důležitou inovací je zavedení **kategorie lokalit A1**, kde **kontaminace nebo i pouhá existence např. staré skládky představují obecný nesoulad se zájmy ochrany ŽP nebo s jinými zájmy, chráněnými podle zvláštních předpisů.**

Tato formulace umožní zohlednit situace, kdy sanaci budeme v zájmu ochrany životního prostředí považovat za žádoucí, ale její vymahatelnost nelze podložit existující legislativou a její nezbytnost nevyplývá přímo ze závěrů analýzy rizik. Může jít o případy, kdy nejsou k dispozici závazné koncentrační limity nebo o kontaminaci, jejíž důsledky je obtížné kvantifikovat – například rizika pro ekosystémy.

Může např. jít i o případ, kdy je existence staré skládky významně negativním estetickým prvkem v krajině.

Otevírá se tím možnost, prosazovat přísnější měřítka například na určitou kontaminaci zemin či na existenci staré skládky v národním parku ve srovnání s průmyslovou periferií velkoměsta. Sanace kontaminovaných míst v těchto případech nebude vymahatelná, ale její realizace bude výsledkem společenského konsensu. *Dílčí poznámka závěrem:*

Zavedení kategorie A1 odpovídá nejmodernějším přístupům, zaváděným do praxe například v Holandsku. Tam je legislativa dotažena tak, že místní či regionální úřady mohou dokonce oficiálně definovat závazné lokální koncentrační limity škodlivin v zeminách a vodách (tzv. Ambition Values).

Lokality kategorie P

Jedná se o lokality s potenciální rizikovostí. Třetí pozice kódu priority u neprozkoumaných a nedostatečně prozkoumaných lokalit kategorie P vyjadřuje naléhavost na provedení jejich průzkumu. Potřeba tohoto hodnocení potenciálně kontaminovaných a nedostatečně prozkoumaných lokalit je dána jejich předpokládaným velkým počtem. Nezbytný je výběr lokalit, u kterých by měl být průzkum pro ověření kontaminace realizován prioritně.

Do této skupiny patří v první řadě **potenciálně kontaminované - neprozkoumané lokality kategorie P4**, u kterých existuje podezření na možnou kontaminaci na základě informací o způsobech jejího historického využívání. Schází u nich potvrzení o skutečné existenci či neexistenci kontaminace vzorkováním a analýzami. Při neznalosti o skutečném charakteru, rozsahu a úrovni kontaminace a o jejích případných důsledcích, nelze zatím potřebu nápravných opatření ani potvrdit, ani vyloučit. Logicky prvním krokem je u těchto lokalit provedení průzkumu kontaminace a zpracování analýzy rizik.

K případnému přearažení potenciálně kontaminované lokality mezi lokality kontaminované dochází až na základě ověření aktuálního rozsahu a úrovně kontaminace průzkumem, jehož součástí je reprezentativní ověření koncentrací škodlivin ve složkách horninového prostředí.

Zavedení kategorie potenciálně kontaminovaných lokalit předpokládá i návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o zřízení rámce pro ochranu půdy (výsledek jednání Rady pro ŽP z března 2010 v Lucemburku o ochraně půdy).

Potenciálně kontaminované lokality jsou navrhovaným klasifikačním systémem formálně pojímány jen jako jedna podmnožina všech kontaminovaných míst. To umožňuje, aby byly zahrnuty do jednotného registru kontaminovaných míst. Je to jedna ze zásadních výhod systému, který je zde popisován.

Ke **kategorii P4** je příbuzná **kategorie P3**, zahrnující kontaminované, nedostatečně prozkoumané lokality. Je u nich již indikativně potvrzena kontaminace, avšak rozsah informací není dostatečný pro vyslovení definitivního závěru o jejich rizikovosti. I u těchto lokalit je logicky nejbližším krokem provedení průzkumu pro potřebné rozšíření znalostí o kontaminaci. Zpravidla se bude jednat vesměs o lokality, které jsou prozkoumány pouze na úrovni předběžného průzkumu ve smyslu příslušného metodického pokynu MŽP č. 13 z roku 2005.

Do **kategorie P2** spadají kontaminované lokality, kde kontaminace sice nereprezentuje aktuální zdravotní riziko ani rozpor s legislativou či s jinými zájmy, není však vyloučena možnost jejího dalšího šíření. Zatím tedy neznáme, zda se kontaminace dále šíří či nikoliv, jinak však nejde o žádnou ze situací, charakterizujících lokality A3, A2, A1.

Nutnost nápravného opatření zatím nelze vyloučit. Nezbytný je prozatím další monitoring časového vývoje kontaminace. Do kategorie P2 patří i lokality s ukončenou sanací, na kterých dosud probíhá postsanační monitoring, který musí potvrdit úspěšnost sanace.

Do **kategorie P1** patří kontaminované lokality, kde při současném způsobu funkčního využívání lokality sanace není nutná. Stávající znečištění by však znamenalo vznik neakceptovatelného zdravotního rizika v případě změny funkčního využívání lokality či dotčeného okolí na více citlivé ve srovnání s využitím současným (jako například při změně územního plánu z průmyslové zóny na zónu pro individuální bytovou výstavbu). Je třeba zajistit trvalou institucionální kontrolu nad souladem způsobu využívání s úrovní kontaminace. Striktně vzato by bylo možno tuto kontrolu pojímat jako specifický druh monitoringu.

Lokality kategorie N

Lokality, nevyžadující žádný druh opatření.

V případě **kategorie N2** jde o lokality s ověřenou nebo předpokládanou nadpozaďovou kontaminací, která však není natolik významná, aby omezovala jejich funkční využívání bez omezení.

U lokalit **kategorie N0** bylo vzorkováním ověřeno, že jsou bez nadpozaďové kontaminace.

Specifickou kategorií jsou lokality **kategorie N1**, u kterých jejich historie využívání odůvodňuje předpokládat, že kontaminované nejsou. Důvodem je snaha o systémové zavedení kategorie lokalit, u kterých není třeba trvat na průzkumu, které nemusíme považovat za podezřelé, potenciálně kontaminované. Příkladem může být lokalita, která je evidentně již po staletí jen zemědělskou půdou či lesem. U lokalit s měnícím se a podezřelým charakterem využívání – typicky zejména v periferní městské zástavbě – by měla být naopak přednostně předpokládána potřeba ověření existence či neexistence znečištění alespoň orientačním vzorkováním.

Specifickou množinou lokalit typu N budou lokality s ukončenou sanací.

PŘÍKLAD SOUHRNNÉHO FORMULÁŘE

SOUHRNNÝ FORMULÁŘ LOKALITY: Chemická, a.s.			
nutnost bezodkladného nápravného opatření			Identifikátor lokality: 93187004
Lokalizace:	kú: Mariánské Hory	Plocha lokality (ha):	
X: 1051467,50 Y: 535271,45	okres: Ostrava	kraj: Moravskoslezský	2,5
Provozovatel nebo jiný informovaný subjekt:			
typ lokality: výrobní / opravárenský / zemědělský areál	typ původce znečištění: chemický průmysl (léčiva, gumárenství, plasty, umělá		
stupeň poznání: podrobný průzkum (A,B)	analýza rizika: zpracována	riziko: aktuální	
charakteristika kontaminace:	celková kontaminovaná plocha: 100 až 2 000 m ²	úroveň (intenzita) kontaminace:	
povrchové vody: kontaminace nezjištěna		-0-	
podzemní vody: Anorg. ostatní, Anorg. více nebezpečná		>Xc	
zeminy: Kovy, Kovy velmi nebezpečné		>Xc	
Charakteristika lokality: Průmyslový areál zabývající se anorganickou chemií. V provozu od roku 1899 do současnosti, v průběhu let dochází k modernizaci závodu, ale hlavní výrobní program - výroba kyseliny chlorovodíkové a sírové se nemění. V minulosti docházelo k havarijním únikům chemikálií na terén. Závod se nachází v údolní nivě velké řeky. Ověřena významná kontaminace podzemních vod amonijnými ionty a sírany a kontaminace přepovrchové zóny zemín těžkými kovy.			
způsob využívání lokality	současný způsob užívání:	plánovaný způsob užívání:	
vlastní lokalita:	průmysl, komerční zástavba	průmysl, komerční zástavba	
těsné sousedství:	průmysl, komerční zástavba	průmysl, komerční zástavba	
č. HL pořadí: 2-00-10-003	vzdálenost k tělesu povrchových vod [m]: 50	záplavové území: ANO	
možnost migrace 4. dobrá	Dobře vyvinutá údolní terasa řeky. Mnoho nívních uloženin do 10 m, překryté mocnými navážkami. Podloží kvartéru jsou mocnější jíly. Hydrogeologické poměry ovlivněny jímáním podzemních vod na blízkém vodním zdroji s vydatností 120 l/s.		
Vztah lokality ke sledovaným zájmům ochrany životního prostředí (střety zájmů - další ohrožení):			
lokalita s okolím do 50m: zdroje pitné vody, památková zóna, USES			
do 1 km od lokality: nejsou známy střety zájmů			
Popis rizika:	kategorie dle počtu ohrožených osob: více než 1000		
Analýzu rizika bylo definováno neakceptovatelné riziko pro zaměstnance podniku při současném využívání území. Bylo ověřeno šíření kontaminace směrem k vodnímu zdroji, z něhož je zásobována pitnou vodou podstatná část města.			
Cíle opatření:	Zamezit další dotaci znečišťujících látek do horninového prostředí a odstranit kontaminaci.		
Stav nápravných opatření:	nápravné opatření probíhá monitorováno		
impakt kontaminace:	potvrzeno aktuální neakceptovatelné zdravotní riziko vyplývající z kontaminace lokality při jejím současném způsobu využívání nebo potvrzeno šíření kontaminace hrozící vznikem neakceptovatelného zdravotního rizika		
kód priority: A3.3			
další postup:	nutnost bezodkladného nápravného opatření		
Nápravná opatření:	Úplná sanace je nereálná. Navržena je 50 % redukce bilance znečištění odtěžením kontaminovaných navážek spolu s hydraulickou sanací podzemních vod. Doplnkové též demolice stavebních objektů.		
	Zdroj financování MF		
Prioritu hodnotil:	Mgr. Zdenka Szurmanová, AQD-envitest		dne: 28.02.2011

SEZNAM HLAVNÍCH POJMŮ

Upozornění

Níže uvedené definice základních pojmů jsou formulovány pro účely tohoto metodického pokynu. Proto může být jejich význam zjednodušen či účelově specifikován tak, aby usnadnil orientaci v uvedené problematice a zjednodušil práci při plnění databáze SEKM. Nejsou však formulovány proti smyslu či významu těchto pojmů tak, jak jsou obecně užívány. Další použité pojmy, jsou definovány v materiálech Ministerstva životního prostředí dostupných na http://www.mzp.cz/cz/metodiky_ekologicke_zateze

Základní pojmy

Administrátor SEKM

Osoba zodpovědná za přidělování a odebrání oprávnění k provozování programu SEKMeditor, za přidělování a odebrání oprávnění k modifikaci záznamů SEKM, příjem, kontrolu a schvalování provedených změn. O schválení či neschválení záznamu je držitel licence informován automaticky generovanou e-mailovou zprávou. Roli administrátora může zastávat více osob. Oprávnění administrátorů mohou být odstupňována. Administrátory SEKM určuje Odbor ekologických škod MŽP.

Anotátor

Zpracovatel záznamů do databáze SEKM. Anotátor je zodpovědný za provedené změny záznamů, úplnost a aktuálnost jím modifikovaných a souvisejících částí databáze v době žádosti o schválení jím provedených změn. Anotátor je v lokální databázi označen názvem organizace, svým příjmením a jménem. Jím provedené změny v databázi SEKM jsou pak označovány dle zápisu anotátora v lokální databázi.

Centrální databáze

Databáze SEKM umístěná na serveru a poskytující data klientským aplikacím.

Databáze

Vzájemně provázané seskupení datových tabulek s danou hierarchickou strukturou a na ní záviselými procesy.

Datové pole (atribut)

Položka (atribut) záznamu tabulky s přesným názvem. Datové pole tvoří sloupce tabulky. Příkladem může být jméno uživatele v tabulce „uzivatele“ s názvem datového pole „jmeno“. Zápis takového datového pole v tabulce pak zaznamenáváme jménem tabulky a za tečkou jménem pole. Tedy pro uvedený příklad „uzivatele.jmeno“.

Držitel licence

Fyzická nebo právnická osoba, která potvrdila licenční ujednání software SEKMeditor, nainstalovala tento software spolu s lokální databází na PC, resp. do lokální počítačové sítě, byla registrována v SEKMinfo, byl jí vygenerován licenční klíč a tento klíč byl po následném spuštění aplikace SEKMeditor úspěšně ověřen. Držitel licence je v databázi SEKM označen jedinečným identifikátorem držitele licence, jenž je platný pro všechny klientské aplikace využívající tutéž lokální síťovou databázi. Identifikátor je tedy generován pro celou lokální

databázi, nikoli pro jednotlivé instalace v lokální počítačové síti. Držitel licence dále definuje jednotlivé své anotátory pomocí aplikace SEKMeditor.

Editační režim

Režim práce v aplikaci SEKMeditor, při němž je povolena změna dat lokality, tj. mazání existujících záznamů, doplňování nových záznamů a modifikace záznamů existujících. Po ukončení tohoto režimu jsou provedené změny zapsány do databáze a zobrazená data lokality jsou k dispozici pouze pro čtení.

Ekologická újma

Ekologická újma je dle zákona č. 167/2008 Sb., v platném znění definována jako nepříznivá měřitelná změna přírodního zdroje nebo měřitelné zhoršení jeho funkcí, která se může přímo či nepřímo projevit. Jedná se o změnu na chráněných druzích volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin nebo přírodních stanovištích, podzemních nebo povrchových vodách a půdě (znečištěním, jež představuje závažné riziko nepříznivého vlivu na lidské zdraví).

Hodnocení priority

V SEKM je završením anotační práce s každou lokalitou hodnocení priority. Provádí se poté, co jsou získány a do databázového záznamu lokality zapracovány všechny informace, které jsou pro toto hodnocení nezbytné. Výsledkem hodnocení priority je kategorizace lokality podle Přílohy č. 3 „Hodnocení priorit - kategorizace kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných míst“ tohoto metodického pokynu.

Toto hodnocení zařazuje každou hodnocenou lokalitu jednoznačně do odpovídající kategorie podle toho, jaký další postup vyžaduje v závislosti na její předpokládané či ověřené kontaminaci a na důsledcích či možných důsledcích této kontaminace pro lidské zdraví a životní prostředí. Jsou rozlišovány tři základní kategorie lokalit - lokality kontaminované (A), potenciálně kontaminované (P) anebo nekontaminované (N). Každá z těchto tří základních kategorií je ještě podrobněji členěna.

Každá kategorie je vymezena tzv. situačním výrokem charakterizujícím úroveň a důsledky kontaminace, popřípadě nedostatečnost informací pro takové hodnocení. Z tohoto výroku pak pro každou kategorii vyplývá nezbytnost, charakter a časová naléhavost dalších opatření.

Každé kategorii odpovídá jen jedna z obecně definovaných možností dalšího postupu. V případě kategorií A a P stanovení priority zahrnuje doporučení na realizaci nápravných opatření nebo průzkumu a stanovení akutnosti jejich realizace.

Každá lokalita je charakterizována třímístným kódem priority. První dvě pozice tohoto kódu určují kategorii. Třetí pozice kódu orientačně charakterizuje naléhavost řešení v rámci dané kategorie.

Priorita hodnocené lokality (kategorie A/P/N) se může měnit pouze na základě provedených opatření nebo nově zjištěných informací.

Je-li lokalita členěna na jednotlivé oblasti, je možno, pokud je to účelné, hodnotit samostatně také priority pro každou sledovanou oblast zvlášť. V tom případě je nutno prověřit znovu celkovou prioritu lokality a uvést odpovídající data i celkové hodnocení lokality do souladu s hodnocením dle nejvyšší kategorie priority samostatně hodnocených oblastí.

Hodnotitel

Anotátor, jenž mění záznam lokality v databázi SEKM pouze dle přílohy č. 3: „Hodnocení

priorit - kategorizace kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných míst“, tzn. upravuje pouze údaje potřebné pro hodnocení priority a hodnotí prioritu lokality, příp. oblasti, a tím navrhuje další postup na této lokalitě, resp. oblasti.

Horninové prostředí

Souhrn zemin (nejen půdy a zvětraliny, ale i antropogenní navážky), hornin, podzemní vody a půdního vzduchu ve svrchní části litosféry v dosahu lidské činnosti, zde v souvislosti se zájmovým územím.

Identifikátor

Pole datové tabulky obsahující jednoznačný, nejčastěji celočíselný, méně jednoslovný, výraz, jenž se v daném poli tabulky vyskytuje právě jednou a umožňuje tak nezaměnitelnou identifikaci každého záznamu tabulky. Umožňuje provázání záznamů podřízených tabulek na záznamy tabulek nadřízených. V případě databáze SEKM je nejčastěji na konci názvu pole obsahujícího identifikátor záznamů použit výraz „_id“. Např. identifikátor samostatně sledované oblasti je nazván „oblast_id“, identifikátor lokality SEKM je nazván „zatez_id“. Pokud má být specifikována i příslušnost identifikátoru k tabulce, pak může být zápis proveden např. formou „lokality.zatez_id“ nebo „oblasti.zatez_id“. Z příkladu je jasná funkce, kterou má identifikátor při vazbě v hierarchické struktuře databáze mezi jednotlivými datovými tabulkami.

Kontaminace

Přítomnost kontaminantů v horninovém prostředí, povrchových vodách nebo stavebních konstrukcích.

Kontaminant

Cizorodá, v daném prostředí nežádoucí látka, vytvořená nebo zanesená do tohoto prostředí lidskou činností (antropogenní znečištění), škodlivá pro životní prostředí, která je nebo by mohla být rizikem pro lidské zdraví či ekosystémy.

Kontaminované místo, potenciálně kontaminované místo

Kontaminované místo je místo, na němž byla kontaminace ověřena alespoň orientačně. Potenciálně kontaminované místo, je místo, kde lze kontaminaci důvodně předpokládat. U potenciálně kontaminovaného místa usuzujeme na možnost kontaminace složek horninového prostředí zpravidla na základě:

- laboratorních analýz, jejichž rozsah není postačující pro jednoznačné označení lokality za kontaminované místo, ani pro její bezpečné vyloučení,
- výsledků starších průzkumných resp. monitorovacích prací (zpravidla nad 10 let, avšak dle povahy problému lze rozhodnout o reprezentativnosti starších výsledků individuálně),
- archivních záznamů či informací o haváriích, o kontaminaci horninového prostředí nebo o nevhodném zacházení s látkami, které lze označit jako kontaminanty,
- záznamů v environmentálních databázích, terénních indikací (viditelné známky znečištění terénu, zápach, stresovaná vegetace, úhyn organismů, aj.).

Lokalita

Lokalita je v databázi SEKM evidovaná, samostatně sledovaná a jednoznačně nazvaná část území, na němž je nebo byla zjištěna existence alespoň jednoho kontaminovaného nebo

potenciálně kontaminovaného místa.

Lokalita musí být definována alespoň jedním bodem v souřadném systému JTSK.

Lokalita je nejvyšším hierarchickým stupněm evidence kontaminovaných míst v databázi SEKM. Nejdůležitější informace o lokalitě jsou zobrazovány v souhrnném formuláři a editace těchto nejdůležitějších údajů je dostupná z hlavního formuláře lokality. Záznam lokality může obsahovat další podřízené části, jimiž jsou:

- kontakty, obsahující kontaktní informace na zainteresované osoby či organizace,
- zájmové území lokality, obsahující doplňující údaje k lokalitě a případně její plošné vymezení,
- dokumenty, obsahující abstrakty souvisejících písemných dokumentů,
- obrazové přílohy, obsahující např. fotodokumentaci, grafy apod.,
- stavby, obsahující informace o sledovaných stavebních celcích, které mohou mít nebo měly souvislost se vznikem či šířením kontaminace a jejich případné plošné vymezení.
- skládky, obsahující informace o skládkových tělesech sledovaných v rámci lokality a jejich případné plošné vymezení,
- sanované plochy, obsahující informace o jednotlivých konkrétních plochách, na nichž jsou či byla prováděna nápravná opatření včetně informací o těchto opatřeních a jejich případné plošné vymezení,
- **sledované oblasti**, obsahující informace o typech sledování na lokalitě jako celku nebo/a o případném rozdělení lokality na samostatně sledované oblasti a jejich případném plošném vymezení a vyhodnocení dílčí priority. Sledované oblasti jsou zpravidla výrazně rozsáhlejší než sanované plochy. U sledovaných oblastí je možno evidovat různé typy sledování s možností vytváření uživatelských šablon, sloužících pro zápis zjištěných hodnot,
- sledované objekty představují bodová místa měření veličin nebo odběru vzorků s definovanou pozicí v souřadnicích X,Y S-JTSK, např. vrty, sledované profily s odběrnými místy v různé metráži, studny, sledovaná místa vypouštění vod apod.,
- analýzy, představují evidenci vzorků odebraných na sledovaných objektech. K těmto vzorkům je možno evidovat zjištěné hodnoty měření, výsledné hodnoty laboratorních rozborů a dalších sledovaných veličin.

Nevyhnutelnou podmínkou identifikace kontaminovaného resp. potenciálně kontaminovaného místa, je existence relevantní indicie, na základě které můžeme odůvodněně předpokládat, že ke znečištění některé ze složek horninového prostředí došlo lidskou činností. Pokud takovou indicii nemáme, není zařazení lokality do databáze SEKM oprávněné a obhajitelné.

Lokální databáze

Pracovní uživatelské databáze SEKM umístěné na PC držitele licence nebo v jeho lokální počítačové síti. Databáze slouží pro lokální zpracování dat, práci off-line a zálohování zpracovávaných dat.

Nápravné opatření

Jakékoliv opatření vedoucí k eliminaci či snížení rizik plynoucích z kontaminace horninového prostředí pro člověka a/nebo pro ekosystémy. Některá nápravná opatření

nemusejí znamenat zlepšení stavu životního prostředí (takovými případy jsou například zamezení vstupu na kontaminované lokality a tím i zamezení kontaktu s kontaminovanými matricemi, popřípadě vystěhování obyvatel ze znečištěné lokality nebo zamezení využívání podzemní vody jako pitné).

Odpovědný řešitel

Odpovědný řešitel, který je autorem zprávy je rovněž odpovědným za správnost záznamu v databázi SEKM. Tento odpovědný řešitel musí být držitelem osvědčení Ministerstva životního prostředí o odborné způsobilosti podle § 3 odst. 3 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích v platném znění a § 2 odst. 1 vyhlášky č. 206/2001 Sb., tj. osvědčení odborné způsobilosti projektovat, provádět a vyhodnocovat geologické práce pro obor hydrogeologie či sanační geologie.

Operátor SEKM

Administrační role SEKM s povinností zajištění technického provozu domény sekm.cz, komunikačního a databázového serveru, včetně případných korekcí datových nekonzistentností. Do těchto činností spadá také kontrola konzistence databáze a její zálohování.

Rekultivace

Prioritním cílem rekultivace je začlenění objektu (skládky, odvalu, odkaliště či jiné lokality podobného charakteru) do krajiny. Nejběžnějšími rekultivačními zásahy jsou terénní úpravy, překryvy, úpravy odtokových poměrů, osázení vegetací. Někdy může mít rekultivace i efekt nápravného opatření. Konkrétní posouzení závisí na znalostech a zkušenostech anotátora.

Režim off-line

Termín používaný v kontextu s aplikací SEKMeditor. Editační režim lokality, při němž lokální databáze není synchronizována s centrální databází a lze pracovat bez připojení do sítě internet. Před zahájení práce off-line je nutno lokalitu uzamknout v režimu on-line. Režim off-line je možno ukončit pouze při opětovném připojení do sítě internet, přičemž jsou všechny provedené změny příslušné lokality přeneseny do centrální databáze.

Režim on-line

Termín používaný v kontextu s aplikací SEKMeditor. Editační režim lokality, při němž je lokální databáze dávkově synchronizována s centrální databází a změny jsou ihned po provedení změny záznamu přenášeny do centrální databáze. Pro práci v tomto režimu je nutné připojení k síti internet s povolením obousměrné komunikace s centrální databází.

S-JTSK

Souřadný systém Ing. Josefa Křováka JTSK (jednotná trigonometrická síť katastrální) zpracovaný po 1. světové válce pro území tehdejší Československé republiky, a jenž je dosud nejpresnější kartografickým zobrazovacím systémem tohoto území. Určuje každý bod v tomto území souřadnicemi X, Y, Z, přičemž kladná souřadnice X směřuje od severu k jihu, kladná souřadnice Y směřuje od východu k západu a souřadnice Z je reprezentována nadmořskou výškou bodu.

Sanace

Sanace je jedním z možných druhů nápravného opatření. Je to soubor aktivit, jejichž

výsledkem je:

- odstranění či snížení koncentrací škodlivin v horninovém prostředí, a/nebo
- zamezení možnosti kontaktu s kontaminovaným horninovým prostředím, a/nebo
- zamezení či omezení další migrace škodlivin v horninovém prostředí, a/nebo
- zamezení či omezení emisí těkavých škodlivin z horninového prostředí.

SEKMeditor

Softwarová aplikace pro pořizování a modifikaci dat v databázi SEKM. Oprávnění k používání aplikace a přidělování práv modifikace k jednotlivým lokalitám zajišťuje administrátor SEKM. Instalační balíček aplikace je dostupný z internetového rozcestníku <http://www.sekm.cz/>.

SEKMhelp

Softwarová aplikace pro vytváření a prezentaci nápovědy SEKM. Aplikace je dostupná na internetové adrese <http://help.sekm.cz/> nebo z internetového rozcestníku <http://www.sekm.cz/>.

SEKMinfo

Softwarová aplikace pro administraci SEKM a prezentaci informací z databáze SEKM. Aplikace je dostupná na internetové adrese <http://info.sekm.cz/> nebo z internetového rozcestníku <http://www.sekm.cz/>.

SEKM - Systém evidence kontaminovaných míst

Databáze SEKM a soubor jejích obslužných softwarových aplikací sloužících k pořizování, správě a prezentaci informací o kontaminovaných místech uložených v databázi SEKM. Systém SEKM je dostupný na internetové adrese <http://www.sekm.cz/>.

Souhrnný formulář

Zobrazuje přehledně nejdůležitější informace o každé evidované lokalitě nebo samostatně sledované oblasti. Je v něm uveden i výsledek hodnocení priority s uvedením kategorie priority a příslušným situačním výrokem. V souhrnném formuláři jsou podchyceny všechny faktory, uplatňující se při této klasifikaci. Díky tomu si uživatel může učinit vlastní názor na odůvodněnost jejího hodnocení a zařazení do příslušné kategorie. Záznam obsahuje též údaje charakterizující úroveň prozkoumanosti, a tedy i spolehlivosti hodnocení.

Souhrnný formulář je navržen ve formě tabulky s pevnou strukturou rubrik, s důrazem na přehlednost a snadnou orientaci. Je možné jej zobrazit na jedné stránce monitoru počítače a vytisknout jej na jednu stránku formátu A4, a to jak pro celou lokalitu, tak pro samostatně hodnocenou oblast.

Verifikátor

Administrační role SEKM s právy k přijímání záznamů a s povinností kontroly úplnosti provedených změn záznamů. Verifikátor provádí převzetí a příjem záznamu, jenž je označen žádostí o odsouhlasení provedených změn. O přijetí či nepřijetí záznamu ke schválení je držitel licence informován automaticky generovanou e-mailovou zprávou.